

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

7/2014

OBSAH***Stanovisko vo veciach obchodných***

98. Ustanovenie § 9 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok) v znení neskorších predpisov neupravuje príslušnosť súdov na rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam vydaným v sporoch vyvolaných konkurzným konaním. Príslušnosť súdov na rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam vydaným v konaniach vyvolaných konkurzným konaním sa posudzuje podľa všeobecnej právnej úpravy (ust. § 10 ods. 1 O. s. p. a ust. § 3 zákona č. 371/2004 Z. z.)..... 3

Rozhodnutia vo veciach obchodných

99. Ak správca konkurznej podstaty pri výkone funkcie spôsobí škodu, tak na prejednanie a rozhodnutie sporu o náhradu škody je vecne a miestne príslušný okresný súd podľa všeobecných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, pretože spor o náhradu škody nie je sporom vyvolaným konkurzom v zmysle ust. § 88 ods. 1 písm. j/ O. s. p. 6
100. Veriteľ s pohľadávkou proti podstate je v priebehu konkurzného konania oprávnený domáhať sa voči správcovi konkurznej podstaty jej zaplataja žalobou o splnenie povinnosti podanou podľa ust. § 80 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku..... 8
101. Ustanovenie § 3 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení účinnom do 31. 12. 2011 neupravuje vecnú pôsobnosť zákona na vnútroštátne spory v obchodnoprávných veciach, tento zákon sa preto nevzťahuje na vnútroštátne spory v obchodnoprávných veciach neskončené do 31. decembra 2011. 13
102. Oprávnenie poskytovať právne služby na území Slovenskej republiky a zastupovať účastníka konania pred súdmi má advokát členského štátu Európskej únie alebo iného zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore (hostujúci euroadvokát alebo usadený euroadvokát) len v prípade splnenia zákonných podmienok. Tieto podmienky na právne zastupovanie upravuje zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov..... 16
103. Na samotné zmenkové vzťahy je možné aplikovať podporne len Občiansky zákonník, nie Obchodný zákonník. Vzhľadom na neaplikovateľnosť Obchodného zákonníka na právne vzťahy vyplývajúce zo samotnej zmenky, nie je potom možné uvažovať ani o relatívnej neplatnosti v zmenkovo právnych vzťahoch v zmysle § 267 ods. 1 Obchodného zákonníka. 20
104. Pohľadávky sú súčasťou obchodného majetku. 28
105. Dispozičné právo generálneho prokurátora k už podanému mimoriadnemu dovolaniu nie je viazané na súhlas či nesúhlas osoby, ktorá podala podnet na podanie mimoriadneho dovolania. 34
106. Ak navrhovateľ podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 74 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku na miestne nepríslušný súd, pričom miestna príslušnosť nevyplýva z § 88 O. s. p. a ani navrhovateľ nevystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ, po vznesení námietky nedostatku miestnej príslušnosti odporcom v odvolaní podanom proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia, musí odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. g/ a ods. 3 O. s. p. toto napadnuté uznesenie zrušiť a konanie o nariadení predbežného opatrenia podľa § 104 ods. 1 O. s. p. zastaviť pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania..... 36
107. Zriadené exekučné záložné právo na majetok patriaci do konkurzu nevytvára veriteľovi v konkurznom konaní postavenie zabezpečeného (oddeleného) veriteľa. 41
108. Skutočnosť, že správca konkurznej podstaty zapísaný do zoznamu správcov vedeného Ministerstvom spravodlivosti neabsolvoval odbornú prípravu, obsahom ktorej boli aj otázky súvisiace so zákonom č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení zmien a doplnkov, nie je takým dôležitým dôvodom v zmysle ust. § 8 ods. 5ZKV, pre ktorý môže odmietnuť funkciu správcu. 49
109. Rozhodnutie o tom, či došlo počas konkurzného konania k zmene účastníka konkurzného konania zo zmluvy alebo zo zákona alebo k ustanoveniu nového správcu konkurznej podstaty na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov, prináleží konkurznému súdu, pričom rozhodnutia, opatrenia alebo postupy konkurzného súdu v priebehu konkurzného konania nie je možné nahrádzať v inom súdnom konaní

-
- určovacím návrhom podľa ust. § 80 písm. c) O. s. p. resp. iným návrhom uplatneným podľa tretej časti Občianskeho súdneho poriadku. 53
110. Zmenu rozvrhového uznesenia vydaného podľa § 30 ods. 1 Zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení zmien a doplnkov, ktorým bolo rozhodnuté, že zistená pohľadávka sa neuspokojuje, možno dosiahnuť len odvolaním proti tomuto uzneseniu. Zmenu stavu vykonaného rozvrhovým uznesením nemožno dosiahnuť podaním žaloby o určenie pravosti pohľadávky..... 58
111. Správca ustanovený do funkcie podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnení, ktorý je oslobodený od platenia súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. m) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení zmien a doplnkov (ďalej len zákon o súdnych poplatkoch), nie je povinný platiť poplatky za úkony súdov podľa II. časti položky 20a sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch. 61
112. Ak je predmetom konania žaloba o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok podľa ust. § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, pre účely určenia výšky súdneho poplatku i pre účely určenia výšky náhrady trov konania ide o konanie, ktorého predmet nemožno oceniť peniazmi. 64
113. Ak pri exekúcii predajom nehnuteľnosti bol udelený príklep pred vyhlásením konkurzu, potom dôvodom rozhodnutia o neschválení príklepu nemôže byť len skutočnosť, že došlo k vyhláseniu konkurzu. 70
114. Dôkazné bremeno, že určitá obchodná zvyklosť existuje, aký je jej obsah a že sa zachováva, postihuje stranu, ktorá sa tejto zvyklosti dovoľáva. 73

98.

STANOVISKO

Ustanovenie § 9 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok) v znení neskorších predpisov neupravuje príslušnosť súdov na rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam vydaným v sporoch vyvolaných konkurzným konaním. Príslušnosť súdov na rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam vydaným v konaniach vyvolaných konkurzným konaním sa posudzuje podľa všeobecnej právnej úpravy (ust. § 10 ods. 1 O. s. p. a ust. § 3 zákona č. 371/2004 Z. z.).

Predseda obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 21 ods. 3 písm. a/ zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj podľa čl. 17 ods. 4 písm. c/ Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. Pls 1/2006 (č. 291/2006 Z. z.) navrhol obchodnoprávnemu kolégiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, aby zaujalo stanovisko k zjednoteniu výkladu ustanovenia § 9 ods. 3 písm. b) zákona č. 371/2004 Z. z.

Návrh na zaujatie stanoviska k výkladu ust. § 9 ods. 3 písm. b) zákona č. 371/2004 Z. z. odôvodnil predseda obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky potrebou odstrániť nejednotnosť súdneho rozhodovania, ktorá sa prejavila v zaujatí odlišných právnych názorov obsiahnutých v rozhodnutiach senátov tohto kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 4Ndob 7/2013 z 30. apríla 2013 rozhodol tak, že vecne a miestne príslušným súdom na prejednanie veci je Krajský súd v Žiline. V odôvodnení uznesenia uviedol, že zo spisu zistil, že Okresný súd Žilina uznesením z 24. 05. 2010, č. k. 1K 12/2010-179 vyhlásil vedľajší konkurz na majetok dlžníka K. P. S. s. r. o. - v reštrukturalizácii, D. K., IČO: XX. Počas konkurzného konania sa žalobca podanou žalobou domáhal vylúčenia hnutel'ných vecí zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu. Okresný súd Žilina o vylúčení vecí v konaní, ktoré je potrebné považovať za konanie vyvolané konkurzom (tzv. incidenčné konanie), rozhodol rozsudkom z 13. 07. 2012, č. k. 11Cbi 14/2010-448. Proti rozsudku podal žalobca odvolanie. Okresný súd Žilina predložil spis s opravným prostriedkom na rozhodnutie Krajskému súdu v Žiline, ktorý z dôvodu nepríslušnosti na rozhodnutie o odvolaní vec postúpil Krajskému súdu v Banskej Bystrici. Z dôvodu nesúhlasu s postúpením veci Krajský súd v Banskej Bystrici podľa ust. § 105 O. s. p. predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky s poukazom na to, že odvolaním napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konkurznom konaní, ale v konaní samostatnom, ktoré je len vyvolané konkurzným konaním, preto je na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu Okresného súdu Žilina príslušný ako súd odvolací Krajský súd v Žiline.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z ustanovenia § 9 ods. 3 písm. b/ zákona o sídlach a obvodoch súdov možno vyvodíť, že Krajský súd v Banskej Bystrici je príslušný iba na konanie o opravných prostriedkoch, ktoré boli podané len proti rozhodnutiam konkurzného a vyrovnacieho Okresného súdu Žilina, vydaných len priamo v konkurznom a vyrovnacom konaní, nie v konaní, ktoré je konkurzným a vyrovnacím konaním vyvolané ako v predmetnej veci. Na odvolacie konania vo veciach, ktoré sú konkurzmi len vyvolané alebo s nimi len súvisia sú príslušné krajské sudy podľa všeobecnej úpravy v § 3 ods. 6 zákona o sídlach a obvodoch súdov.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že na prejednanie veci je príslušný Krajský súd v Žiline.

Na obsahovo rovnakom právnom závere spočívajú aj ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorých rozhodoval senát 2Ndob (viď napr. uznesenie sp. zn. 2Ndob 25/2013 zo 16. augusta 2013).

Odlišný názor na riešenie uvedenej otázky je prezentovaný v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Ndob 15/2013 z 12. júna 2013. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že proti rozsudku Okresného súdu Žilina podal žalovaný odvolanie. Súd prvého stupňa (Okresný súd Žilina) postúpil vec Krajskému súdu v Žiline, ktorý konštatoval, že nie je príslušný na rozhodnutie o odvolaní a postúpil vec Krajskému súdu v Banskej Bystrici, ktorý s postúpením veci nesúhlasil a predložil ju na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky z dôvodu, že podľa § 9 ods. 3 písm. b/ zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. vyplýva, že Krajský súd v Banskej Bystrici je príslušný len na konanie o opravných

prostriedkoch proti rozhodnutiam vydaným v konkurznom konaní. Uvedené rozhodnutie nebolo vydané v konkurznom konaní, ale v konaní samostatnom, ktoré je len vyvolané konkurzným konaním.

Zákon č. 371/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. v ust. § 9 ods. 1 stanovuje, že konkurzným a vyrovnacím súdom sa rozumie súd, ktorý je príslušný na konkurzné a vyrovnacie konanie, vrátane sporov týmito konaniami vyvolaných, s výnimkou vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Na konkurzné konanie a vyrovnacie konanie, vrátane sporov týmito konaniami vyvolaných, s výnimkou vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ak osobitný zákon neustanovuje inak, sú príslušné tieto sudy: a) Okresný súd Bratislava I pre obvod Krajského súdu v Bratislave, b) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave, c) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne, d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre, e) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline, f) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici, g) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove a h) Okresný súd Košice I pre obvod Krajského súdu v Košiciach (§ 9 ods. 2 zák. č. 371/2004 Z. z.).

Ustanovenie zákona č. 371/2004 Z. z. v § 9 ods. 3 stanovuje príslušnosť krajských súdov na konanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam vydaným v konkurznom konaní a vyrovnacom konaní tak, že Krajský súd v Bratislave je príslušným pre obvody konkurzných a vyrovnacích súdov uvedených v odseku 2 písm. a/, b/, c/, d/. Krajský súd v Banskej Bystrici pre obvody konkurzných a vyrovnacích súdov uvedených v odseku 2 písm. e/, f/ a Krajský súd v Košiciach pre obvody konkurzných a vyrovnacích súdov uvedených v odseku 2 písm. g/, h/.

Z citovaného ustanovenia § 9 zák. č. 371/2004 Z. z. vyplýva, že zákon č. 371/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov jednoznačne definuje, že konkurzným a vyrovnacím súdom je ten súd, ktorý je príslušný na konkurzné a vyrovnacie konanie, vrátane sporov týmito konaniami vyvolaných s výnimkou vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Predmetný spor bol vyvolaný konkurzným konaním, na čo poukazuje aj Krajský súd v Banskej Bystrici a s čím súhlasí aj Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Pretože ide o spor vyvolaný konkurzom, súdom miestne príslušným na prejednanie veci bol Okresný súd v Žiline, ale na konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu Okresného súdu v Žiline je v zmysle § 9 ods. 3 písm. b/ príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici.

Obchodnoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zaujalo k nastolenej otázke s t a n o v i s k o, že ustanovenie § 9 ods. 3 písm. b) zákona č. 371/2004 Z. z. neupravuje príslušnosť súdov na rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam vydaným v sporoch vyvolaných konkurzným konaním, preto príslušnosť súdov na rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam vydaným v konaniach vyvolaných konkurzným konaním sa posudzuje podľa všeobecnej právnej úpravy (ust. § 10 ods. 1 O. s. p. a ust. § 3 zákona č. 371/2004 Z. z.)

K záveru, na ktorom spočíva toto stanovisko dospelo obchodnoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z týchto dôvodov:

Zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. januára 2006 zaviedol tzv. kauzálnu príslušnosť súdov na prejednanie a rozhodnutie vecí určitého druhu. Pod kauzálnou príslušnosťou sa rozumie vymedzenie rozsahu pôsobnosti iba medzi niekoľkými súdmi toho istého druhu pri prejednávaní určitej veci v prvom stupni (vid'. Števček/Ficová a kolektív : Občiansky súdny poriadok, komentár, 1. vydanie 2009). Zákon v ust. § 8 až § 14d určuje, že určité veci nebudú prejednávať a rozhodovať všetky sudy toho istého stupňa, ale len niektoré, konkrétne určené sudy, ktorým zákon zároveň presne vymedzuje ich územný obvod, spravidla zahŕňajúci územné obvody viacerých súdov. Prípady kauzálnej príslušnosti sú v zákone č. 371/2004 Z. z. upravené taxatívne.

Podľa ust. § 9 ods. 1 zákona č. 371/2004 Z. z. konkurzným a vyrovnacím súdom sa rozumie súd, ktorý je príslušný na konkurzné konanie a vyrovnacie konanie vrátane sporov týmito konaniami vyvolaných s výnimkou vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. určuje príslušnosť okresných súdov na konkurzné konanie a vyrovnacie konanie vrátane sporov týmito konaniami vyvolaných s výnimkou vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov len pre 8 okresných súdov, ktorým pre tieto konania vymedzuje ich územné obvody. Jedná sa o nasledovné okresné sudy:

- a) Okresný súd Bratislava I pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- c) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline,
- f) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- g) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- h) Okresný súd Košice I pre obvod Krajského súdu v Košiciach

Podľa ustanovenia § 9 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. na konanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam vydaným v konkurznom konaní a vyrovnacom konaní je príslušný

- a/ Krajský súd v Bratislave pre obvody konkurzných a vyrovnacích súdov uvedených v odseku 2 písm. a), b), c), d),
- b/ Krajský súd v Banskej Bystrici pre obvody konkurzných a vyrovnacích súdov uvedených v odseku 2 písm. e), f),
- c/ Krajský súd v Košiciach pre obvody konkurzných a vyrovnacích súdov uvedených v odseku 2 písm. g), h).

V osobitnom odseku 3 ustanovenia § 9 zákona č. 371/2004 Z. z. je upravená príslušnosť súdov len na konanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam vydaným v konkurznom konaní a vyrovnacom konaní. Ustanovenie § 9 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. neupravuje príslušnosť súdov na konanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam vydaným v sporoch vyvolaných konkurzným konaním (spory o určenie pohľadávok, o vylúčenie majetku zo súpisu konkurznej podstaty, o právnu neúčinnosť právnych úkonov úpadcu). Z uvedeného dôvodu je preto potrebné príslušnosť súdov na konanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam vydaným v konaniach vyvolaných konkurzným konaním posudzovať podľa všeobecnej právnej úpravy (ust. § 10 ods. 1 O. s. p. a ust. § 3 zákona č. 371/2004 Z. z.).

99.

ROZHODNUTIE

Ak správca konkurznej podstaty pri výkone funkcie spôsobí škodu, tak na prejednanie a rozhodnutie sporu o náhradu škody je vecne a miestne príslušný okresný súd podľa všeobecných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, pretože spor o náhradu škody nie je sporom vyvolaným konkurzom v zmysle ust. § 88 ods. 1 písm. j/ O. s. p.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Ndob 2/2013 zo 7. marca 2013)

Okresný súd Žilina vyslovil podľa ust. § 105 ods. 2 v spojení s ust. § 88 ods. 1 písm. l) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) svoju miestnu nepríslušnosť a podľa ust. § 105 ods. 2 O. s. p. postúpil vec Krajskému súdu v Banskej Bystrici. Uviedol, že námietku vecnej a miestnej nepríslušnosti vzniesla žalovaná 1/.

Krajský súd v Banskej Bystrici s postúpením veci nesúhlasil, a preto podľa § 105 ods. 3 O. s. p. vec predložil na rozhodnutie svojmu nadriadenému súdu. Ako dôvody svojho nesúhlasu uviedol, že Krajský súd v Banskej Bystrici je vecne a miestne príslušný na prejednanie vecí podľa ust. § 88 ods. 1 písm. j) O. s. p., ak ide o konkurzné konanie, ktoré na tomto súde prebieha, ak ide o spory nimi vyvolané. V danom prípade bol uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. apríla 2003, sp. zn.: 51-24K 241/97 vyhlásený konkurz na majetok úpadcu A., s. r. o. a za správkyňu konkurznej podstaty bola ustanovená JUDr. D. G., ale uznesením z 30. marca 2012 bol konkurz zrušený a správkyňa bola zbavená funkcie správcu. Uznesenie o zrušení vyhláseného konkurzu bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 70/2012 11. apríla 2012. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 11. apríla 2012. V čase keď žalovaná 1/ namietala nedostatok pasívnej legitimácie už nevykonávala funkciu správcu. Z dôvodu, že na Krajskom súde v Banskej Bystrici bol zrušený konkurz na majetok úpadcu, ktorého správkyňa bola JUDr. D. G., nie je dôvod na postúpenie veci z dôvodu vyhláseného konkurzu.

Žalovaná v podaní doručenom na Okresný súd v Žiline 3. októbra 2012 (č. l. 181) namietla, že na konanie v predmetnej veci je miestne a vecne príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici v zmysle ust. § 88 ods. 1 písm. j) O. s. p., t. z., že v danom prípade ide o spor vyvolaný konkurzným konaním vedenom na majetok úpadcu A., s. r. o.

Žalovaný 4/ vyjadril nesúhlas s postúpením veci na Krajský súd v Banskej Bystrici. Uviedol, že pokiaľ ide aj o príslušnosť Okresného súdu Žilina, nie je mu jasné ani to, na základe čoho ju vyvodili samotní žalobcovia, keďže v návrhu na začatie konania neuvádzajú, na základe akých kritérií bola určená miestna príslušnosť Okresného súdu Žilina. Z dôvodu hospodárnosti konania žiadal, aby bola vec postúpená Okresnému súdu Bratislava I ako súdu miestne príslušnému, nakoľko 3 zo 4 subjektov vystupujúcich v konaní na strane žalovaných majú sídlo/ bydlisko v Bratislave.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal nesúhlas s postúpením veci a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici je dôvodný.

Podľa § 105 ods. 1 O. s. p. /prvá veta/ súd skúma miestnu príslušnosť iba podľa § 88.

Podľa § 105 ods. 2 O. s. p., ak súd podľa odseku 1 zistí, že nie je miestne príslušný, neodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia alebo ju za podmienok uvedených v § 11 ods. 3 predloží Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky; o tomto postúpení súd upovedomí účastníkov.

Podľa § 105 ods. 3 O. s. p. ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, alebo účastník postúpenie namieta do 15 dní od doručenia upovedomenia o postúpení, predloží vec na rozhodnutie svojmu nadriadenému súdu; jeho rozhodnutím je viazaný aj súd, ktorému má byť vec podľa rozhodnutia nadriadeného súdu postúpená. Nadriadený súd rozhodne do 30 dní od predloženia veci.

Podľa § 88 ods. 1 písm. j) O. s. p. namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd, v obvode ktorého má dlžník sídlo alebo miesto podnikania, a ak nemá sídlo alebo miesto podnikania, súd,

v obvode ktorého má svoje bydlisko, ak ide o konkurzné konanie alebo reštrukturalizačné konanie, a súd, na ktorom tieto konania prebiehajú, ak ide o spory nimi vyvolané, okrem sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia 1/ a 2/ sa žalobou doručenou na Okresný súd Žilina 15. mája 2007 domáhali, aby im žalovaní 1/ až 4/ spoločne a nerozdielne zaplatili sumu 4 500 000,-Sk z titulu náhrady škody. Svoj nárok odôvodnili tým, že na základe kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovaným 3/ ako predávajúcim a žalobcami ako kupujúcimi bol 14. marca 2006 povolený vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedeným a LV XX Správy katastra Ž., kat. úz.: Ž., a to k skladu č. XX a skladu č. XX v prospech žalobcov. Kúpna cena bola uhradená v hotovosti, a to 1 000 000,- Sk ako záloha vkladom na účet 23. decembra 2005 a 3 500 000,-Sk 20. januára 2006. Žalovaný 3/ sa ihneď po kúpe zaviazal poskytnúť žalobcom doklady, ktoré preukazujú, že ťarcha bola zapísaná skôr, ako bola zapísaná stavba do katastra nehnuteľností (najmä zmluvu o zriadení záložného práva 9321/92/1, osvedčenie o priebehu mimoriadneho valného zhromaždenia č. 4906/97-162/97, a rozhodnutie č. x. 177/98 -195/98, a súčasne sa zaviazal spolupôsobiť pri podaní určovacej žaloby. Neskôr žalobcovia zistili, že predmetné nehnuteľnosti boli už v čase predaja zaradené do konkurznej podstaty úpadcu A., s.r.o.. Z opatrenia Krajského súdu v Banskej Bystrici vyplýva, že tento súd schválil predaj uvedených založených nehnuteľností. Žalobcovia sú toho názoru, že škoda im vznikla aj predajom nehnuteľností konkurznou správkyňou ako žalovanou 1/, a tiež spolupôsobením žalovaného 2/. Predmetné nehnuteľnosti, ktorých sa žalobcovia stali vlastníckymi boli protiprávne zaradené správkyňou do konkurznej podstaty úpadcu. U žalovaného 2/ vidia protiprávnosť konania, že prijal kúpnu cenu na účet, pričom vedel, že mu peniaze nepatria. Žalovaný 3/ zmeškal podanie vylučovacej žaloby a podanie tejto vylučovacej žaloby znemožnil aj žalobcom. Zaviazal sa spolupôsobiť pri podaní určovacej žaloby o neplatnosť záložnej zmluvy, pričom takúto žalobu už dávno podal. U žalovaného 4/ sa opierajú o skutočnosť, že pristúpil k záväzku nahradiť prípadnú škodu, ak dôjde k výkonu záložného práva. Žalobcovia sú toho názoru, že škoda im bola spôsobená protiprávnym konaním všetkých žalovaných. Škoda podľa nich predstavuje výšku zaplatenej kúpnej ceny.

Ako je už z uvedeného zrejmé, predmetom sporu je zaplatenie peňažnej pohľadávky z titulu náhrady škody. Škoda mala žalobcom vzniknúť nesprávnym zapísaním predmetných nehnuteľností – sklad č. XX a XX zapísaných na LV XX, kat. úz.: Ž. do konkurznej podstaty úpadcu A., a. s., a následným predajom týchto nehnuteľností, resp. speňažením majetku z konkurznej podstaty. Aj keď ide o predaj majetku z konkurznej podstaty, za prípadnú škodu, ktorá vznikla týmto predajom zodpovedá správca konkurznej podstaty sám, t.j. prípadná škoda sa konkurznej podstaty nedotýka. Preto spory o náhradu škody nesúvisia s konkurzom a nie sú ním vyvolané. Aj keď sa jedná o majetok, ktorý bol zapísaný do konkurznej podstaty úpadcu, predmetom konania nie je jeho navrátenie resp. vylúčenie z konkurznej podstaty úpadcu.

Rovnako je potrebné uviesť, že konkurz vyhlásený na majetok úpadcu A., s. r. o. bol zrušený uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. marca 2012, č. k.: 51-24K 241/97-kl-951, a zároveň zbavil súd JUDr. D. G. funkcie správcu konkurznej podstaty. Výsledok predmetného konania preto nemôže ovplyvniť priebeh konkurzu.

Z uvedeného vyplýva, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci z Okresného súdu Žilina je dôvodný a na konanie a rozhodnutie je príslušný Okresný súd Žilina.

100.

ROZHODNUTIE

Veriteľ s pohľadávkou proti podstate je v priebehu konkurzného konania oprávnený domáhať sa voči správcovi konkurznej podstaty jej zaplataenia žalobou o splnenie povinnosti podanou podľa ust. § 80 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku.

Ustanovenie § 31 ods. 5 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov neupravuje formu, v akej si veriteľ má uplatniť pohľadávku proti podstate u správcu, preto veriteľ tak môže urobiť aj faktúrou, ak z jej obsahu vyplýva, v akej výške a z akého právneho dôvodu si pohľadávku proti podstate uplatňuje.

V prípade úspechu veriteľa s pohľadávkou proti podstate v spore začatom na základe žaloby o splnenie povinnosti podľa ust. § 80 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku si veriteľ počas trvania konkurzu nemôže vynútiť splnenie rozsudku (exekučného titulu) vo vykonávacom konaní, pretože tomu bráni ustanovenie § 14 ods. 1 písm. e) zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obo 110/2010 z 15. mája 2013)

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 71.221,64 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 14,25 % od 05. 06. 2007 do zaplataenia a nahradiť mu trovy konania vo výške 6.565,97 eur.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že dňa 23. januára 2004 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka S. I. z., a. s., H., IČO: XX (ďalej aj „úpadca“) a za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený JUDr. V. H., so sídlom ul. D. H. X, L.. Žalobca si podanou žalobou uplatnil proti žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré vzniklo tým, že od vyhlásenia konkurzu (od 23. januára 2004) až do súčasnosti žalovaný má v skladových priestoroch vo vlastníctve žalobcu vedených na LV č. XX pre k. ú. obec H. umiestnené zásoby materiálu a náhradných dielov, ktoré sú súčasťou konkurznej podstaty úpadcu.

Bez dôvodné obohatenie si žalobca uplatnil v rozsahu obvyklého nájomného, ktoré by mal žalovaný uhrádzať žalobcovi v prípade existencie riadne uzavretej zmluvy o nájme. Žalovaná pohľadávka predstavuje pohľadávku proti podstate podľa ust. § 31 ods.2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKV“), pretože vznikla po vyhlásení konkurzu a jedná sa o nárok na náhradu nákladov spojených s udržiavaním a správou podstaty. Žalobca si ju uplatnil u správcu konkurznej podstaty úpadcu na základe faktúry č. 412007 z 22. mája 2007, splatnej dňa 4. júna 2007 za obdobie od 24. januára 2004 do 30. novembra 2005 v sume 984.124,-Sk a faktúry č. 402007 z 22.mája 2007, splatnej dňa 4. júna 2007 za obdobie od 1. decembra 2005 do 30. apríla 2006 a za obdobie od 30. apríla 2006 do 30. apríla 2007 v sume 1.161.499,-Sk, t.j. celkom v sume 2.145.623,-Sk (71.221,64 eur).

Žalovaný namietal, že počas trvania konkurzného konania nemôžu prebiehať majetkové spory, resp. spory o zaplataenie peňažných pohľadávok s majetkovým dosahom voči podstate, ale len spory o určenie pravosti pohľadávok. Ak by ho súd zaviazal k zaplataeniu žalobcovej pohľadávky, mohlo by tým dôjsť k porušeniu poradia ostatných veriteľov s pohľadávkami uvedenými v ust. § 31 ZKV, poradie ktoré je dané ust. § 32 ZKV. Poukázal na zákonnú úpravu uspokojenia pohľadávok proti podstate počas konkurzného konania, podľa ktorej správca nemá povinnosť (nemusí) takéto pohľadávky uspokojiť, pretože má len právo (môže) uspokojiť pohľadávky taxatívne vymenované v ust. § 31 ZKV. Ďalej uviedol, že pohľadávku žalobcu v sume 71.221,64,-eur neuznáva, pretože žalobca si ju neuplatnil u neho prihláškou spĺňajúcou všetky náležitosti na to, aby mohla byť ním ako správcom akceptovaná. Ide o pohľadávku účelovú, vytvorenú v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. V roku 1997 úpadca ako zakladateľ obchodnej spoločnosti žalobcu vložil do jej majetku nehnuteľnosti ako nepeňažný vklad, pričom materiál a zásoby ponechal v majetku úpadcu. Namietal aj žalobcom vyfakturovanú výmeru podlahovej plochy. K uplatneným trovám konania a úroku z omeškania uviedol, že ich uspokojenie v konkurze je vylúčené v zmysle osobitnej úpravy uvedenej v ust. § 25 ods. 2 v spojení s § 33 ods.1 písm. b/ ZKV a ust. § 33 ods. 1 písm. d/ ZKV.

Po vykonaní dokazovania krajský súd mal preukázané, že žalobca má právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo na strane žalovaného tým, že užíval nehnuteľnosti vedené na LV č. 142, patriace žalobcovi. Medzi pohľadávky proti podstate vo všetkých právnych režimoch patria aj nároky na náhradu nákladov spojených s udržiavaním a správou konkurznej podstaty. S poukazom na ust. § 31 ods. 1, 5 a 6 písm. b/ ZKV ide o nárok proti podstate, ktorý si žalobca správne uplatnil u správcu konkurznej podstaty ako nárok, ktorý je možné uplatniť kedykoľvek v priebehu konkurzného konania. Súd sa preto nestotožnil s argumentáciou žalovaného, že túto pohľadávku možno uplatniť až po skončení konkurzného konania. K výške bezdôvodného obohatenia za užívanie skladových priestorov súd uviedol, že žalobca ju vypočítal podľa pripojenej špecifikácie, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť faktúr č.412007 a č. 402007. Z tohto dôvodu súd neakceptoval námietku žalovaného ohľadne zistenia skutočnej výmery úpadcom užíwanej podlahovej plochy.

Na základe vyššie uvedeného krajský súd žalobe v celom rozsahu vyhovel podľa ust. § 451 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 31 ods. 6 písm. b/ ZKV.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 4.273,25 eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 2.292,72 eur.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (ďalej aj „odvolateľ“) v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Uviedol, že rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici považuje za nesprávny z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že dňa 23. januára 2004 bol na majetok úpadcu vyhlásený konkurz a on bol ustanovený do funkcie správcu konkurznej podstaty. Na konkurzné konanie sa vzťahuje zákon č. 328/1991 Zb. v znení zákona č. 12/1998 Z. z., pričom konkurzné konanie nie je doteraz ukončené. Z ust. § 31 ZKV jasne vyplýva, že správca nemá povinnosť tam uvedené pohľadávky uspokojiť, pretože má len právo ich uspokojiť. Nie je preto možné, aby ho súd zaviazal na zaplatenie žalobcovej pohľadávky proti podstate. Domnieva sa, že krajský súd sa nesprávne stotožnil s názorom žalobcu, že v danom prípade ide o obchodno – právny spor.

Ďalej žalovaný poukázal na to, že na predmetné konkurzné konanie sa vzťahuje ustanovenie § 14 ods. 1 písm. d) ZKV v znení zákona č. 12/1998 Z. z., ktoré uvádza, že iné konania než uvedené v písmene c), t.j. konania týkajúce sa nárokov na oddelené uspokojenie a na vylúčenie veci z podstaty, ktorých výsledkom môže byť nárok proti podstate, sa vyhlásením konkurzu prerušujú. To znamená, že počas konkurzného konania nemôžu prebiehať majetkové spory, resp. konania o zaplatenie pohľadávok s majetkovým dosahom voči podstate, ale pokiaľ ide o pohľadávky, len spory o určenie ich pravosti. Pokiaľ bola pohľadávka žalobcu sporná, súd mal rozhodnúť o určení jej pravosti, a nie ho zaviazat' k jej zaplateniu. Pre pohľadávku proti úpadcovi nemožno po vyhlásení konkurzu, resp. v jeho priebehu nariadiť výkon rozhodnutia, viesť výkon rozhodnutia a ani vykonávať exekúciu na majetok patriaci do podstaty (§ 14 ods. 1 písm. e) ZKV v znení zákona 12/1998 Z. z.).

Nakoľko prebiehajúce konanie o zaplatenie pohľadávky proti podstate má pôvod v konkurznom konaní, resp. je ním vyvolané, je nutné použiť aj osobitnú úpravu trov konania obsiahnutú v ustanovení § 25 ods. 2 v spojení s § 33 ods. 1 písm. b) ZKV a tiež aplikovať ustanovenie § 33 ods. 1 písm. d) ZKV, týkajúce sa uspokojenia zmluvných alebo mimozmluvných sankcií na žalobcom uplatnený úrok z omeškania.

V rámci konkurzného konania vedeného na majetok úpadcu je prihlásených mnoho veriteľov pohľadávok proti podstate, avšak bonita úpadcovho majetku je zanedbateľná. Tým, že ho krajský súd zaviazal k zaplateniu pohľadávky žalobcu, mohlo by dôjsť k porušeniu poradia ostatných veriteľov s pohľadávkami uvedenými v ust. § 31 ZKV, poradie ktoré je dané ust. § 32 citovaného zákona.

Žalovaný nesúhlasil s konštatovaním krajského súdu, že mal tvrdiť, že žalobca si môže uplatniť svoju pohľadávku až po skončení konkurzného konania. Takéto tvrdenie by bolo nelogické a v rozpore s cieľom konkurzu, ktorým je dosiahnutie pomerného uspokojenia veriteľov z dlžníkovho majetku. On nikdy nepoprel právo veriteľov pohľadávok proti podstate uplatniť si tieto v priebehu konkurzného konania. Takéto pohľadávky však nemá povinnosť uspokojiť počas konkurzného konania a k tomu preto nemôže byť zaviazaný ani súdnym rozhodnutím.

Ďalej žalovaný uviedol, že pohľadávka žalobcu je účelová a vytvorená rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. V roku 1997 úpadca, ako zakladateľ obchodnej spoločnosti žalobcu, vložil do jej majetku nepeňažný vklad. Materiál a zásoby ponechal v majetku úpadcu, avšak nehnuteľnosti, t.j. objekty, v ktorých majú byť umiestnené predmetné hnutel'né veci, previedol na žalobcu. Hnutel'né veci úpadcu, nachádzajúce sa

v objektoch žalobcu, predstavujú nepatrnú hodnotu oproti hodnote majetku, ktorý má vo svojich priestoroch uskladnený samotný žalobca. V skladových priestoroch žalobcu sa nachádzajú aj veci patriace iným obchodným spoločnostiam, čo znemožňuje presnú identifikáciu tam uložených vecí a tým pádom aj identifikáciu plochy užívanej úpadcom.

S poukazom na to, že rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím je daný odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2, písm. f) OSP, odvolateľ navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

K odvolaniu žalovaného zaslal žalobca písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že rozsudok krajského súdu považuje za vecne správny. Tvrdenie žalovaného, že podľa zákonnej úpravy uspokojovania pohľadávok proti podstate správca v priebehu konkurzného konania nemá povinnosť takéto pohľadávky uspokojiť, ale má len takéto právo, teda môže uspokojiť pohľadávky taxatívne vymenované v § 31 ZKV, je neopodstatnené. Individuálne uspokojovanie pohľadávok proti podstate je nevyhnutné pre priebeh a realizáciu konkurzu. Veritelia si tieto pohľadávky nemusia uplatniť prihláškou, avšak musia žiadať o ich úhradu, pretože správca nemusí o nich vedieť. Tento by mal uspokojovať pohľadávky podľa poradia ich splatnosti. Pohľadávka žalobcu nie je pohľadávkou konkurzného veriteľa podľa ust. § 20 ZKV, ktorá sa uspokojuje výlučne len v rozvrhu.

Je pravda, že v režime konkurzného konania na majetok úpadcu, vzhľadom na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu dňa 15. decembra 1999, platí ustanovenie § 14 ods. 1 písm. d) ZKV v znení zákona č. 12/1998 Z. z., podľa ktorého iné konania než uvedené v písmene c), ktorých výsledkom môže byť nárok proti podstate, sa prerušujú. Toto zákonné ustanovenie sa však týka len súdnych a iných konaní podľa osobitného predpisu, ktoré sa začali pred vyhlásením konkurzu a vyhlásením konkurzu sa zo zákona prerušujú. Pokiaľ by predmetná žaloba nemohla byť podaná, bol by porušený článok § 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Pri priznaní trov konania krajský súd rozhodol správne, pretože sa riadil ustanovením § 142 ods. 1 OSP a nepoužil osobitnú právnu úpravu obsiahnutú v ust. § 25 ods. 2 ZKV, ktorá sa týka len sporov vyvolaných konkurzom.

Tvrdenie žalovaného, že pohľadávka žalobcu je účelová a vytvorená v rozpore s pravidlami poctivého obchodného styku, nakoľko v r. 1997 úpadca, ako zakladateľ obchodnej spoločnosti žalobcu, vložil do jej majetku nepeňažný vklad – nehnuteľnosti, v ktorých sú umiestnené predmetné hnutelné veci, je právne irelevantné. Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 34Cbi/8/08 z 25. novembra 2009 v právnej veci žalobcu SLZ N., a. s., proti žalovanému JUDr. V. H., správcovi konkurznej podstaty úpadcu S. I. z., a. s., H., o vylúčení majetku zo súpisu konkurznej podstaty v konkurznom konaní č. k. 36-24K 86/99, vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici, (ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 5. januára 2010) bola žalovanému, ako správcovi konkurznej podstaty úpadcu, uložená povinnosť v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku vylúčiť z konkurznej podstaty nehnuteľnosti, ktoré sú Správou katastra R. S. vedené na žalobcu na LV č. XX pre okres R. S., katastrálne územie a obec H..

Ďalej žalobca uviedol, že jeho právo na zaplatenie pohľadávky proti podstate vo výške 71.221,64 Eur z titulu bezdôvodného obohatenia je preukázané, nakoľko od vyhlásenia konkurzu žalovaný nehnuteľnosti žalobcu užíva, pričom fakturovaná výška nájomného za užívanie skladových priestorov bola vypočítaná podľa špecifikácie, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou faktúr č. 412007 a č. 402007. Zároveň poukázal na to, že výmera užívaných nebytových priestorov uvedená vo faktúre č. 412007 za obdobie od 24. januára 2004 do 30. novembra 2005 je len vo výške 50 % z celkovej výmery týchto priestorov. Už pri vykonaní súpisu hnutelných vecí patriacich do konkurznej podstaty úpadcu žalovaný mal vedomosť o tom, v ktorých nehnuteľnostiach sa tieto nachádzajú. Podľa značného množstva materiálových zásob (stavbárskeho, vodoinštaláčného a elektroinštaláčného materiálu) zahrnutých v súpise majetku úpadcu ku dňu 23. januára 2004 je zrejmé, že vyfakturovaná výmera nebytových priestorov užívaných úpadcom je primeraná.

Z vyššie uvedených dôvodov žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil a priznal mu trovy právneho zastúpenia za jeden úkon právnej pomoci - písomné vyjadrenie k odvolaniu žalovaného v celkovej sume 573,18 eur (565,97 eur + režijný paušál 7,21 eur).

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), prejednal vec v medziach odvolania podľa ust. § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

Podľa ust. § 31 ods. 1 ZKV v znení zákona č. 12/1998 Z. z. (platného a účinného v posudzovanom prípade) nároky na vylúčenie veci z podstaty (§ 19 ods. 2), pohľadávky proti podstate (§ 31 ods. 2), nároky na oddelené uspokojenie (§ 28), nároky podľa § 5 ods. 2, nároky podľa § 9b ods. 3 a pracovné nároky (§ 31 ods. 3) možno uspokojiť kedykoľvek v priebehu konkurzného konania. Iné nároky možno uspokojiť len podľa právoplatného rozvrhového uznesenia.

Podľa ust. § 31 ods. 2 vyššie citovaného zákona pohľadávky proti podstate vzniknuté po vyhlásení konkurzu sú nároky na náhradu nákladov spojených s udržiavaním a správou podstaty vrátane nároku správcu na úhradu súm a výdavkov, dane, poplatky, clá a pohľadávky z realizovaných štátnych záruk, neoprávnene použitých alebo zadržaných prostriedkov štátneho rozpočtu a rozpočtov štátnych fondov, ak ich splatnosť nastala v priebehu konkurzného konania, a ďalej nároky veriteľov zo zmlúv uzavretých správcom, ako aj nároky na vrátenie plnenia zo zmluvy, od ktorej sa odstúpilo podľa § 14 ods. 3 písm. a).

Podľa ust. § 31 ods. 5 vyššie citovaného zákona nároky podľa odsekov 2 a 3 s výnimkou nárokov podľa ods. 4 a nároky podľa § 5 ods. 2 a § 9b ods. 3 treba uplatniť u správcu.

Podľa ust. § 32 ods. 1 vyššie citovaného zákona v rozvrhu sa uspokojia pohľadávky v tomto poradí: a) výdavky a odmena správcu; b) pohľadávky proti podstate (§ 31 ods. 2) s výnimkou daní, poplatkov, cla a pohľadávok z realizovaných štátnych záruk, neoprávnene použitých alebo zadržaných prostriedkov štátneho rozpočtu a rozpočtov štátnych fondov, nároky podľa § 5 ods. 2, § 9b ods. 3 a § 31 ods. 3; c) dane, poplatky, clá a pohľadávky z realizovaných štátnych záruk, neoprávnene použitých alebo zadržaných prostriedkov štátneho rozpočtu a rozpočtov štátnych fondov podľa § 31 ods. 2.

Zo spisu vyplýva, že žalobca (ako veriteľ) sa žalobou podanou podľa ust. § 80 písm. b/ OSP domáha proti žalovanému (ako správcovi konkurznej podstaty) zaplata peňažného plnenia v sume 71.221,64 eur s úrokom z omeškania vo výške 14,25 % od 05. 06. 2007 do zaplata titulom bezdôvodného obohatenia podľa ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Bezdôvodné obohatenie predstavuje obvyklé nájomné za užívanie nehnuteľností (skladových priestorov) vo vlastníctve žalobcu, v ktorých sú od vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu (23. januára 2004) až do súčasnosti umiestnené zásoby materiálu a náhradných dielov, ktoré patria do konkurznej podstaty úpadcu.

Medzi účastníkmi konania nie je sporné, že uplatnená pohľadávka žalobcu je pohľadávkou proti podstate (jedná sa o nárok na náhradu nákladov spojených s udržiavaním a správou podstaty), pretože vznikla po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu a je splatná v priebehu konkurzu (ust. § 31 ods. 2 ZKV). U pohľadávok proti podstate je rozhodujúce časové hľadisko ich vzniku a splatnosti, a nie vecná povaha nároku. Predmetnú pohľadávkou si žalobca uplatnil v súlade s ust. § 31 ods. 5 ZKV priamo u správcu konkurznej podstaty, a to faktúrou č. 412007, splatnou dňa 04. júna 2007 za obdobie od 24. januára 2004 do 30. novembra 2005 v sume 32.666,93 eur a faktúrou č. 402007, splatnou dňa 04. júna 2007 za obdobie od 01. decembra 2005 do 30. apríla 2006 a za obdobie od 30. apríla 2006 do 30. apríla 2007 v sume 38.554,70 eur, t.j. celkom v sume 71.221,64 eur. Keďže ustanovenie § 31 ods. 5 ZKV neupravuje striktnu formu, v akej si veriteľ má uplatniť pohľadávkou proti podstate u správcu, veriteľ tak môže urobiť aj faktúrami, pokiaľ z ich obsahu vyplýva akú pohľadávkou, v akej výške a z akého právneho dôvodu si uplatňuje. Námiatku žalovaného správcu, že žalobca (veriteľ) si u neho nemohol uplatniť pohľadávkou proti podstate faktúrami, ale len formou prihlášky, odvolací súd preto nepovažoval za dôvodnú.

Z vyššie citovaného ustanovenia § 31 ods. 1 ZKV vyplýva, že pohľadávky proti podstate je možné uspokojiť kedykoľvek v priebehu konkurzného konania. Pokiaľ by k tomu nedošlo napríklad z dôvodu, že správca nemá dostatok finančných prostriedkov na ich uspokojenie, potom sa pohľadávky proti podstate (ktoré nie sú sporné medzi správcom a veriteľom) uspokojujú v rozvrhu, pričom poradie, v akom sa pohľadávky uspokojujú je uvedené v ust. § 32 ods. 1 ZKV. Nie je však vylúčené, že počas konkurzného konania vznikne spor medzi veriteľom s pohľadávkou proti podstate a správcom, pretože správca odmietne pohľadávkou proti podstate uhradiť, nakoľko ju neuznáva čo do pravosti alebo výšky. V takom prípade je opodstatnené, aby sa veriteľ s pohľadávkou proti podstate domáhal jej zaplata v priebehu konkurzu proti správcovi konkurznej podstaty žalobou o splnenie povinnosti, podanou podľa ust. § 80 písm. b/ OSP. Okrem tohto druhu žaloby veriteľ s pohľadávkou proti podstate môže v priebehu konkurzu podať proti správcovi konkurznej podstaty

určovaciu žalobu podľa ust. § 80 písm. c/ OSP. Teda, pohľadávka proti podstate môže byť v priebehu konkurzného konania uplatnená veriteľom žalobou na plnenie podľa ust. § 80 písm. b/ OSP alebo určovacou žalobou o určenie pravosti alebo výšky pohľadávky proti podstate podľa ust. § 80 písm. c/ OSP. Podaniu takejto žaloby nebráni ust. § 14 ods.1 písm. d/ ZKV v znení zákona č. 12/1998 Z. z., pretože citované ustanovenie sa týka súdnych konaní, resp. iných konaní podľa osobitných zákonov, ktoré začali pred vyhlásením konkurzu na majetok dlžníka a vyhlásením konkurzu sa prerušujú.

Je potrebné však súhlasiť s odvolateľom v tom, že v prípade úspechu veriteľa s pohľadávkou proti podstate v spore začatom na základe žaloby na plnenie, si počas trvania konkurzu veriteľ nemôže vynútiť splnenie rozsudku (exekučného titulu) vo vykonávacom konaní, pretože tomu bráni ust. § 14 ods. 1 písm. e/ ZKV. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že jedným z účinkov vyhlásenia konkurzu je, že pre pohľadávku proti úpadcovi nemožno nariadiť výkon rozhodnutia, viesť výkon rozhodnutia, vykonávať exekúciu na majetok patriaci do podstaty a ani nadobudnúť na ňom právo na oddelené uspokojenie (§ 28 ZKV).

Veriteľ s pohľadávkou proti podstate je však oprávnený v priebehu konkurzného konania „zabezpečiť“ si takúto pohľadávku pre prípad jej neskoršieho vymáhania (po zrušení konkurzu) exekučným titulom, keďže po zrušení konkurzu povinnosť plniť, ktorá bola v priebehu konkurzného konania uložená správcovi v súdnom rozhodnutí prechádza na dlžníka (úpadcu v konkurze).

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd nepovažoval za právne relevantnú námietku žalovaného, že žalobca, ako veriteľ s pohľadávkou proti podstate, sa v priebehu trvania konkurzu nemohol proti nemu, ako správcovi konkurznej podstaty úpadcu, domáhať jej zaplataenia žalobou na plnenie, podanou podľa ust. § 80 písm. b/ OSP, ale len určovacou žalobou podľa ust. § 80 písm. c/ OSP. Krajský súd preto nepochybil, keď žalobu uplatnenú žalobcom podľa ust. § 80 písm. b/ OSP vecne prejednal.

Za dôvodnú však odvolací súd považoval námietku žalovaného smerujúcu voči výške uplatnenej pohľadávky. Žalovaný v konaní nepoprel, že v skladových priestoroch žalobcu sa nachádzajú hnutelné veci patriace do konkurznej podstaty úpadcu, avšak podľa jeho tvrdenia sa tam nachádzajú aj hnutelné veci patriace iným obchodným spoločnostiam, na základe čoho namietal skutočný rozsah plochy skladových priestorov žalobcu užívaných úpadcom a v nadväznosti na to výšku žalobcom vyfakturovaného obvyklého nájomného.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že tento žalobcovi priznal bezdôvodné obohatenie vo výške, ktorú si žalobca vyčíslil v písomnej špecifikácii, ktorá je súčasťou faktúr č. 402007 a č. 412007 bez toho, aby sa bližšie zaoberal výškou žalobcom uplatneného bezdôvodného obohatenia, predstavujúceho obvyklé nájomné za prenájom nehnuteľností za účelom uskladnenia hnutelných vecí (materiálu). V rozsudku krajského súdu tiež absentuje uvedenie konkrétnej skutkovej podstaty vzniku bezdôvodného obohatenia, ako aj odôvodnenie súdom priznaného nároku na zaplataenie úroku z omeškania vo výške 14,25 % zo sumy 71.221,64 eur od 05. 06. 2007 do zaplataenia, teda v tejto časti ide o nepreskúmateľné rozhodnutie krajského súdu.

S poukazom na to, že krajský súd vo veci predčasne rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového a právneho stavu, vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a jeho rozhodnutie je čiastočne aj nepreskúmateľné, čím sa účastníkovi konania (odvolateľovi) postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa ust. § 221 ods.1 písm. f/, h/ OSP zrušil a podľa odseku 2 citovaného ustanovenia mu vec vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd vo vyššie naznačených smeroch doplní dokazovanie, jeho závery právne vyhodnotí a vo veci opätovne rozhodne.

O trovách odvolacieho konania rozhodne krajský súd v novom rozhodnutí vo veci (ust. § 224 ods. 3 OSP).

101.

ROZHODNUTIE

Ustanovenie § 3 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení účinnom do 31. 12. 2011 neupravuje vecnú pôsobnosť zákona na vnútroštátne spory v obchodnoprávných veciach, tento zákon sa preto nevzťahuje na vnútroštátne spory v obchodnoprávných veciach neskončené do 31. decembra 2011.

Vo vnútroštátnych sporoch v obchodnoprávných veciach neskončených do 31. decembra 2011, v ktorých súd ustanovil na základe rozhodnutia účastníkovi za zástupcu advokáta, rozhodne o odmene a hotových výdavkoch tohto advokáta súd.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obo 61/2011 z 13. júna 2013)

Uznesením č. k. 2Cb/844/2001 – 416 z 29. septembra 2011 Krajský súd v Košiciach rozhodol tak, že advokátku JUDr. E. Š. odkázal na uplatnenie náhrady trov konania v Centre právnej pomoci.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že v predmetnej veci bol dňa 27. septembra 2010 vyhlásený čiastočný rozsudok č. k. 2Cb/844/2001-374, ktorým súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 1.181,72 eur. Po právoplatnosti tohto rozsudku účastníci konania navrhli ohľadne zostatku pohľadávky uzavretie súdneho zmieru. Krajský súd ich návrhu vyhovel a uznesením z 08. septembra 2011 schválil zmier účastníkov konania podľa ktorého žalovaných v 1. a 2. rade (ďalej len „žalovaní“) zaviazal zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 818,28 eur s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia záväzkov druhého z nich. Zároveň súd vyslovil, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

Súdom ustanovená právna zástupkyňa žalovaných následne doručila súdu dňa 12. septembra 2011 vyčíslenie trov konania, ktorých náhradu si uplatnila.

Krajský súd v Košiciach v konaní o návrhu právnej zástupkyne žalovaných posúdil predmetnú vec podľa ustanovenia § 149 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), ustanovenie ktoré v poznámke odkazuje na ust. § 15 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a § 14a až § 14e Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“). Krajský súd poukázal na ust. § 25a zákona č. 327/2005 Z. z., podľa ktorého sa na konania o nároku na poskytnutie právnej pomoci začaté pred 1. januárom 2010 a právoplatne neukončené do 31. decembra 2009 použijú ustanovenia účinné od 1. januára 2010, z ktorých vyplýva, že ustanovený právny zástupca má v zásade právo na náhradu trov konania, o ktorom v závislosti od výsledku konania rozhoduje buď súd alebo Centrum právnej pomoci. Podľa ust. § 15 zákona č. 327/2005 Z. z. platí, že ak oprávnená osoba spĺňa podmienky ustanovené v § 142 až § 151a O. s. p. na priznanie náhrady trov konania, súd prizná náhradu trov konania namiesto oprávnenej osoby ustanovenému advokátovi. V opačnom prípade o náhrade trov konania ustanoveného právneho zástupcu rozhodne Centrum právnej pomoci podľa ust. § 15 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. v spojení s ust. § 14a až § 14e vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

V posudzovanom prípade sa účastníci dohodli na vyporiadaní vzájomných práv a povinností a súd uznesením schválil zmier uzavretý medzi účastníkmi, v ktorom o.i. vyslovil, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania. Krajský súd preto takéto právo nemohol priznať ani ustanovenej právnej zástupkyňi, ktorú odkázal na uplatnenie si náhrady trov konania v Centre právnej pomoci.

Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie advokátka JUDr. E. Š. (ďalej aj „odvolateľka“), ktorá bola v predmetnej veci uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Cb/844/2001-333 z 29. septembra 2008 ustanovená na zastupovanie žalovaných.

Odvolateľka navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu zmenil a rozhodol o trovách právneho zastúpenia tak, že jej ich prizná v rozsahu vyčíslenom v podaní z 09. septembra 2011.

Podľa názoru odvolateľky krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolateľka poukázala na to, že podľa ust. § 3 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. sa tento zákon vzťahuje na poskytovanie právnej pomoci v občianskoprávných veciach, pracovnoprávných veciach, rodinnoprávných veciach a azylových veciach, pričom v cezhraničných sporoch sa právna pomoc podľa tohto zákona poskytuje aj v obchodnoprávných veciach. Na prejednávajúcu vec, ktorá je podľa ust. § 261 Obchodného zákonníka vecou obchodnoprávnou, sa zákon č. 327/2005 Z. z. nevzťahuje. Odkaz na ust. § 25a zákona č. 327/2005 Z. z. v odôvodnení rozhodnutia krajského súdu tiež nie je správny. Toto prechodné ustanovenie sa vzťahuje len na konania o nároku na poskytnutie právnej pomoci (§ 10 zákona) začaté pred 1. januárom 2010, avšak nevzťahuje sa na rozhodovanie o odmenách za poskytnutú právnu pomoc.

Ďalej odvolateľka poukázala na to, že v čase keď bola rozhodnutím súdu ustanovená za zástupkyňu žalovaných, platilo znenie ust. § 138 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého ak bol účastníkovi oslobodenému od súdnych poplatkov ustanovený zástupca, vzťahuje sa oslobodenie v rozsahu, v akom bolo priznané, i na hotové výdavky zástupcu a na odmenu za zastupovanie. Z tohto dôvodu žalovaným nevznikli náklady na hotové výdavky zástupcu a ani na odmenu za zastupovanie, pretože podľa ust. § 138 ods. 3 O. s. p. ich neboli povinní platiť. Účastníci sa preto ohľadom trov konania dohodli tak, že nemajú právo na ich náhradu.

Odvolateľka tiež uviedla, že predmetom sporu bolo zaplatenie sumy 43.950,72 eur (1.324.059,47 Sk) s prísl. Žalovaní boli rozsudkom krajského súdu zaviazaní zaplatiť žalobcovi sumu 1.181,72 eur a na základe súdom schváleného zmiernu boli zaviazaní zaplatiť žalobcovi sumu 818,28 eur. Z uvedeného potom vyplýva, že žalovaní boli v konaní v prevažnej miere úspešní voči žalobcovi, pretože neúspešní boli len v nepatrných časti istiny. Zmier bol uzavretý len ohľadne príslušenstva. Poukázala ďalej na ust. § 25 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, z ktorého vyplýva, že ak osobitný zákon neustanovuje inak, odmenu advokátovi ustanovenému alebo určenému z úradnej moci uhradí štát. Z tohto dôvodu ona do troch dní po pojednávaní, na ktorom bol schválený zmier, predložila súdu vyčíslenie trov právneho zastúpenia, kde základnú sadzbu tarifnej odmeny určila z hodnoty v spore uplatnených peňažných nárokov podľa ust. § 10 ods. 1 a ods. 2 a ust. § 13 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. a súdu preto nič nebránilo v tom, aby o náhrade trov právneho zastúpenia rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie z dôvodov vymedzených odvolaním (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Podľa ust. § 372t O. s. p. (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. januára 2012), neskončené konania, v ktorých súd za zástupcu ustanovil advokáta, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa ust. § 149 ods. 2 O.s.p. (v znení účinnom do 31. decembra 2011), ak bol účastníkovi súdom ustanovený zástupca alebo ak ide o zastupovanie na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci, pri náhrade trov konania sa postupuje podľa osobitného predpisu (§ 15 zákona č. 327/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov; § 14a až 14e vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Podľa ust. § 15 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi (v znení účinnom do 31. decembra 2011), ak oprávnená osoba spĺňa podmienky ustanovené osobitným predpisom na priznanie náhrady trov konania (§ 142 až § 151a O. s. p.), súd prizná náhradu trov konania namiesto oprávnenej osobe advokátovi, ktorý je oprávnený vo vlastnom mene a na svoj účet náhradu trov aj vymáhať.

Podľa ust. § 15 ods. 2 vyššie citovaného zákona, centrum rozhodnutím podľa osobitného predpisu (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov) prizná advokátovi náhradu trov konania po skončení zastupovania na základe jeho vyčíslenia podľa osobitného predpisu (§ 14a až 14f vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov); to neplatí v rozsahu, v ktorom súd priznal náhradu trov konania podľa odseku 1.

Zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“) nadobudol účinnosť dňa 1. januára

2006, pričom následne boli jeho ustanovenia menené viacerými novelami (zákonmi č. 451/2008 Z. z., č. 477/2008 Z. z., č. 495/2009 Z. z. a č. 332/2011 Z. z.).

V posudzovanom prípade krajský súd ustanovil žalovaným advokátku JUDr. E. Š. uznesením č. k. 2Cb/844/2001–333 z 29. septembra 2008 podľa ust. § 30 O. s. p. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia z 29. septembra 2011 vyplýva, že krajský súd pri rozhodovaní o návrhu odvolateľky aplikoval novelizované ustanovenie § 149 ods. 2 O. s. p. (v znení účinnom v rozhodnej dobe, t.j. od 1. januára 2010 do 31. decembra 2011), ktoré odkazuje na ust. § 15 zákona č. 327/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov a ust. § 14a až § 14f vyhlášky č. 655/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov. Toto znenie ustanovenia § 149 ods. 2 O. s. p. bolo zavedené novelou uskutočnenou zákonom č. 495/2009 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2010, ktorou sa súčasne novelizoval aj zákon č. 327/2005 Z. z. Krajský súd však pri svojom rozhodovaní v obchodnoprávnej veci (o vrátenie finančných prostriedkov poskytnutých žalovaným na základe zmluvy o úvere podľa ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka) nevezal do úvahy ustanovenie § 3 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. (v znení účinnom v rozhodnej dobe, t.j. do 31. decembra 2011), upravujúce pôsobnosť citovaného zákona. Podľa ust. § 3 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2011, tento zákon sa vzťahuje na poskytovanie právnej pomoci v občianskoprávných veciach, pracovnoprávných veciach, rodinnoprávných veciach (ďalej len „vnútroštátne spory“) a v azylových veciach. V cezhraničných sporoch sa právna pomoc podľa tohto zákona poskytuje v občianskoprávných veciach, pracovnoprávných veciach, rodinnoprávných veciach a v obchodnoprávných veciach. Z vyššie citovaného ustanovenia tak vyplýva, že pôsobnosť zákona č. 327/2005 Z. z. sa do 31. decembra 2011 nevzťahovala na vnútroštátne obchodnoprávne spory. K rozšíreniu pôsobnosti zákona č. 327/2005 Z. z. aj na vnútroštátne obchodnoprávne veci došlo až novelou ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z., uskutočnenou zákonom č. 332/2011 Z. z., a to s účinnosťou až od 1. januára 2012.

Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a následne aj nesprávne rozhodol, keď súdom ustanovenú advokátku JUDr. E. Š. odkázal na uplatnenie odmeny za zastupovanie žalovaných a náhrady hotových výdavkov na Centrum právnej pomoci. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 O. s. p. napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v rámci ktorého o podanom návrhu advokátky JUDr. E. Š. na náhradu odmeny a hotových výdavkov za zastupovanie žalovaných v súdnom konaní rozhodne krajský súd, ktorý menovanú advokátku ustanovil. V tomto smere odvolací súd poukazuje aj na dôvodovú správu k prechodnému ustanoveniu § 372t zákona č. 332/2011 Z. z., z ktorej vyplýva, že cieľom tohto prechodného ustanovenia je upraviť režim neskončených konaní, v ktorých súd ustanovil advokáta za zástupcu účastníka a v ktorých tak o trovách konania rozhodne súd, ktorý advokáta aj ustanovil.

102.

ROZHODNUTIE

Oprávnenie poskytovať právne služby na území Slovenskej republiky a zastupovať účastníka konania pred súdmi má advokát členského štátu Európskej únie alebo iného zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore (host'ujúci euroadvokát alebo usadený euroadvokát) len v prípade splnenia zákonných podmienok. Tieto podmienky na právne zastupovanie upravuje zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1ObdoV/51/2011 z 28. júna 2012)

Dovoláním napadnutým uznesením Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, potvrdil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu prvostupňového, č. k. 48Cb/90/1998-311 zo dňa 1. apríla 2009, ktorým návrh zamietol a rozhodnutie o náhrade trov konania odložil v súlade s ustanovením § 151 ods. 3 OSP na čas po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia vo veci samej. Súd prvého stupňa odôvodnil svoje rozhodnutie odkazom na ustanovenie § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka a zisteným skutkovým stavom, z ktorých vyvodil, že právo odporovať právnomu úkonu bolo uplatnené žalobcom oneskorene, pretože žalobca uplatnil toto právo po uplynutí zákonnej trojročnej prekluzívnej lehoty, od kedy bol napádaný právny úkon urobený.

Odvolací súd sa vo svojom potvrdzujúcom rozsudku stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa považujúc ho za správne a zákonné. Vyhodnotil odvolanie žalobcu za nedôvodné aj z hľadiska ním vytýkanej procesnej nesprávnej postupu súdu prvého stupňa, ktorým malo prísť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces tým, že prvostupňový súd vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti napriek riadnemu ospravedlneniu.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie v zákonnej lehote a na svoje zastupovanie v dovolacom konaní splnomocnil Mgr. L. B., advokátku so sídlom M. 8, M. O., Č. r. Dôvodil tým, že tak odvolací súd, ako aj súd prvého stupňa, porušili jeho právo na spravodlivý a nestranný proces tým, že mu neumožnili zúčastniť sa pojednávania pred prvostupňovým súdom dňa 01. 04. 2009, napriek jeho riadnu a včasnému ospravedlneniu. Podľa jeho názoru mu tým znemožnili uplatniť ďalšie skutkové tvrdenia a navrhnúť dôkazy na uplatnenie svojich práv. V tomto postupe súdov vzhladol porušenie jeho práv podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Domáhal sa zrušenia oboch rozhodnutí nižších stupňov a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 14. 09. 2011. Poukazujúc na správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ako i súdu prvostupňového, navrhol dovolanie pre jeho nedôvodnosť zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 OSP), predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky dovolacieho konania. Rozhodujúc vo veci bez nariadenia dovolacieho pojednávania podľa § 243a ods. 1 OSP dospel k záveru, že dovolacie konanie je potrebné podľa § 104 ods. 2 veta tretia OSP v spojení s § 241 ods. 1 veta druhá OSP a v nadväznosti na § 243c OSP zastaviť.

Podľa § 103 OSP, kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 2 OSP, ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia. Pritom spravídla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví.

Podľa § 241 ods. 1 veta druhá OSP, dovolateľ musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná.

Podľa § 30 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, na účely tohto zákona

- a) euroadvokát je občan členského štátu Európskej únie alebo iného zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore, ktorý je oprávnený poskytovať právne služby samostatne na základe profesijného označenia uvedeného v prílohe č. 1,
- b) hosťujúci euroadvokát je euroadvokát, ktorý poskytuje právne služby na území Slovenskej republiky dočasne alebo príležitostne,
- c) usadený euroadvokát je euroadvokát, ktorý poskytuje právne služby na území Slovenskej republiky sústavne a ktorý je zapísaný do zoznamu euroadvokátov vedeného komorou,
- d) zahraničný advokát je občan členského štátu Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, ktorý je oprávnený v štáte registrácie poskytovať právne služby samostatne a bez obmedzenia a ktorý je zapísaný do zoznamu zahraničných advokátov vedeného komorou,
- e) medzinárodný advokát je občan členského štátu Svetovej obchodnej organizácie, ktorý je oprávnený v štáte registrácie poskytovať právne služby samostatne a bez obmedzenia a ktorý je zapísaný do zoznamu medzinárodných advokátov vedeného komorou.

Podľa § 32 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, hosťujúci euroadvokát je pri zastupovaní účastníka konania v konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci a obhajobe obvineného v trestnom konaní povinný spolupracovať s advokátom zapísaným do zoznamu advokátov (ďalej len „spolupracujúci advokát“); inak nie je oprávnený účastníka konania alebo obvineného zastupovať ako advokát. Vzájomnú spoluprácu si advokáti upravia písomnou zmluvou.

Podľa § 35 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, hosťujúci euroadvokát je povinný na požiadanie komory, súdu alebo iného orgánu verejnej moci preukázať svoje oprávnenie vykonávať advokáciu v štáte registrácie samostatne pod niektorým z profesijných označení uvedených v prílohe č. 1 a svoje poistenie zo zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s poskytovaním právnych služieb na území Slovenskej republiky; inak nie je oprávnený poskytovať právne služby na území Slovenskej republiky.

Podľa § 38 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, usadený euroadvokát je oprávnený poskytovať právne služby na území Slovenskej republiky za podmienok a spôsobom ustanoveným týmto zákonom. Na účely tohto zákona a osobitných predpisov a v súlade s podmienkami ustanovenými týmto zákonom sa usadený euroadvokát považuje za advokáta podľa tohto zákona.

Podľa § 39 ods. 4 veta prvá zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, o zápise do zoznamu euroadvokátov vydá komora usadenému euroadvokátovi osobitný preukaz, ktorým sa preukazuje pred súdmi a inými orgánmi na území Slovenskej republiky.

Podľa § 47 ods. 1 veta druhá zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, z výkonu advokácie zahraničného advokáta je vylúčené zastupovanie účastníka konania v konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci, obhajoba obvineného v trestnom konaní a správna majetku klientov.

Podľa § 52 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, z výkonu advokácie medzinárodného advokáta je vylúčené zastupovanie účastníka konania v konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci, obhajoba obvineného v trestnom konaní a správna majetku klientov.

Citované ustanovenie § 241 ods. 1 veta druhá OSP zakotvuje tzv. povinné zastúpenie dovolateľa, ktorého účelom je, aby účastníkovi, ktorý sám právnické vzdelanie nemá, bola poskytnutá kvalifikovaná právna pomoc, aby dovolanie vyhovovalo požiadavkám ustanovenia § 241 ods. 1 a 2 OSP, a aby dovolací súd tak mohol rozhodnúť bez zbytočných prietahov. Nedostatok zastúpenia dovolateľa kvalifikovaným zástupcom bráni dovolaciemu súdu o veci ďalej konať. Ustanovenie § 241 ods. 1 veta druhá OSP je totiž ustanovením kogentnej povahy, ktoré nepripúšťa výnimky.

Nedostatok podmienky povinného zastúpenia dovolateľa advokátom v dovolacom konaní je možné odstrániť tým, že si dovolateľ zvolí kvalifikovaného zástupcu a k dovolaniu pripojí jeho plnomocenstvo.

Z dôkazu nachádzajúceho sa v spise na č. I. 329 vyplýva, že dovolateľ na základe Plnej moci zo dňa 23. 11. 2009 splnomocnil na svoje zastupovanie v predmetnom dovolacom konaní Mgr. L. B., advokátku so sídlom M. 8, M. O., Č. r.

Po zistení tejto skutočnosti dovolacím súdom bol súdny spis prípisom zo dňa 02. 08. 2011 vrátený ako predčasne predložený bez rozhodnutia o dovolaní súdu prvého stupňa, s usmernením, že je potrebné vyzvať splnomocnenú advokátku v zmysle § 35 v spojení s § 32 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, na preukázanie skutočnosti, či má uzatvorenú písomnú zmluvu o vzájomnej spolupráci s advokátom zapísaným do zoznamu Slovenskej advokátskej komory (tzv. spolupracujúcim advokátom) pri zastupovaní účastníka v konaní pred súdom, resp. či je registrovanou usadenou euroadvokátkou v zmysle § 38 a nasl. zákona č. 586/2003 Z. z. s oprávnením k zastupovaniu pred súdom. Zároveň dovolací súd usmernil súd prvého stupňa, že v prípade, ak menovaná advokátka vyššie uvedené podmienky zastupovania účastníka v konaní pred súdom na území Slovenskej republiky nespĺňa, bude potrebné, aby prvostupňový súd s poukazom na § 241 ods. 1 veta druhá OSP vyzval dovolateľa, aby súdu oznámil svojho nového právneho zástupcu, s poučením o následkoch zastavenia konania.

V zmysle pokynu dovolacieho súdu, súd prvého stupňa Výzvou zo dňa 30. 08. 2011 (č. I. 350) vyzval advokátku splnomocnenú dovolateľom, JUDr. L. B., na predloženie dokladov potrebných na zastupovanie žalobcu v dovolacom konaní v lehote 10 dní od jej doručenia. Advokátka prevzala výzvu dňa 12. 09. 2011, avšak nereagovala na ňu.

Vzhľadom na nečinnosť splnomocnenej advokátky, následne súd prvého stupňa Výzvou na odstránenie väd dovolania zo dňa 16. 11. 2011 vyzval dovolateľa, aby v lehote 15 dní od doručenia výzvy oznámil meno právneho zástupcu spĺňajúceho podmienky pre zastupovanie pred súdom Slovenskej republiky s tým, že musí predložiť doklady oprávňujúce ho na zastupovanie podľa § 35 v spojení s § 32, resp. § 38 a nasl. zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii. Súčasne bol poučený o následku neodstránia tejto vady dovolacieho konania spočívajúceho v zastavení dovolacieho konania. Dovolaťovi bola výzva doručená dňa 25. 11. 2011. Napriek uvedenému poučeniu vo výzve súdu prvého stupňa, dovolateľ na relevantne nereagoval, t. j. nedostatok svojho kvalifikovaného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní neodstránil.

Keďže sa prvostupňovému súdu nepodarilo vadu dovolacieho konania (zastúpenie dovolateľa advokátom) odstrániť, predložil vec znova dovolaciemu súdu na rozhodnutie o dovolaní.

Oprávnenie poskytovať právne služby na území Slovenskej republiky a zastupovať účastníka konania pred súdmi má občan členského štátu Európskej únie alebo iného zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore (hostujúci euroadvokát alebo usadený euroadvokát), pričom podmienky na právne zastupovanie upravuje zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Napriek preukázanému nedostatku kvalifikovaného zastúpenia dovolateľa advokátom v danom dovolacom konaní, vykonal dovolací súd navyše lustráciu dovolateľom zvolenej advokátky Mgr. L. B. v zoznamoch hostujúcich euroadvokátov, usadených euroadvokátov, zahraničných advokátov a medzinárodných advokátov vedených Slovenskou advokátskou komorou, ale bezvýsledne.

Nedostatok právneho zastúpenia dovolateľa advokátom podľa § 241 ods. 1 veta druhá OSP je odstrániteľným nedostatkom podmienky konania. Pokiaľ však dovolateľ, napriek poučeniu podľa § 241 ods. 1 OSP o povinnom právnom zastúpení v dovolacom konaní, uvedený procesný nedostatok neodstránil (nepredložil plnomocenstvo udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní), tak svojím procesným postupom spôsobil, že v dovolacom konaní pre tento nedostatok nie je možné pokračovať, a dovolacie konanie je potrebné zastaviť podľa § 243c OSP v spojení s § 104 ods. 2 veta tretia OSP.

Vzhľadom na uvedený nedostatok podmienky dovolacieho konania, ktorý pre nečinnosť dovolateľa zostal neodstránený, Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o dovolaní zastavil. So zreteľom na zastavenie dovolacieho konania, nezaoberal sa dovolací súd otázkou procesnej prípustnosti dovolania, ani vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá OSP a § 224 ods. 1 OSP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

103.

ROZHODNUTIE

Na samotné zmenkové vzťahy je možné aplikovať podporne len Občiansky zákonník, nie Obchodný zákonník. Vzhľadom na neaplikovateľnosť Obchodného zákonníka na právne vzťahy vyplývajúce zo samotnej zmenky, nie je potom možné uvažovať ani o relatívnej neplatnosti v zmenkovo právnych vzťahoch v zmysle § 267 ods. 1 Obchodného zákonníka.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1ObdoV/31/2010 z 24. mája 2012)

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd prvého stupňa, rozsudkom č. k. 2Zm/107/2000-Sn-215 zo dňa 11. septembra 2008, ponechal zmenkový platobný rozkaz č. k. 2Zm/107/2000-Sn-24 zo dňa 12. decembra 2000 v platnosti dôvodiac, že (pôvodný) žalobca – D. b., a. s., B. B., si návrhom podaným dňa 20. júla 2000 uplatnila proti žalovaným v 1. a 2. rade právo na zaplatenie 4.000.000,- Sk so 6 % úrokom od 18. júla 2000 až do zaplatenia. Pohl'adávkou bola postúpená na súčasného žalobcu – B. d. s., a. s., B. B. Vykonaným dokazovaním mal prvostupňový súd za preukázané, že právny predchodca žalovaného v 1. rade uzatvoril s D. b., a. s., B. B., Zmluvu o úvere č. 6098701146 na poskytnutie krátkodobého úveru vo výške 10 000 000,- Sk. Predmetný úver bol zabezpečený vlastnou zmenkou na rad na sumu 4 000 000,- Sk, vystavenou dňa 11. februára 1998 a splatnou dňa 18. júla 2000. Za túto zmenku sa zaručil ako avalista právny predchodca žalovaného v 2. rade. Krajský súd v Banskej Bystrici vydal dňa 12. decembra 2000 zmenkový platobný rozkaz, ktorým uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť, aby do 3 dní od doručenia zmenkového platobného rozkazu zaplatili žalobcovi spoločne a nerozdielne 4 000 000,- Sk so 6 % úrokom od 18. júla 2000 do zaplatenia, odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy vo výške 13 333,- Sk a trovy konania vo výške 160 533,- Sk, alebo aby v tej istej lehote podali námietky.

Námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu podal žalovaný v 2. rade s odôvodnením, že zmenku avaloval v mene š. p. S. a. d. jej štatutárny orgán – riaditeľ Ing. P. M. Uviedol, že podnik má právo majetok, s ktorým hospodári držať, užívať, nakladať s ním v súlade s právnymi predpismi, podnik nemôže týmto majetkom zabezpečovať záväzky tretích osôb. Riaditeľ štátneho podniku podpísal na zmenke porušil zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, preto je tento úkon absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu podal aj žalovaný v 1. rade.

Podľa názoru súdu prvého stupňa však zmenkové ručenie, ktoré na zmenke potvrdil štatutárny zástupca žalovaného v 2. rade, nie je ručením, na ktoré sa odvoláva § 6 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, ani inou formou zabezpečenia, ktoré má predmetné ustanovenie na mysli. Podpísanie zmenky za avalistu nie je formou zabezpečenia záväzku tretej osoby majetkom štátneho podniku. V zmysle § 32 ods. 2 zákona o zmenkách a šekoch ide o špecifické ustanovenie, z ktorého vyplýva, že prípadné prekročenie rozsahu právomoci štatutárneho zástupcu žalovaného v 2. rade, na ktoré bolo poukázané, nemôže byť na ujmu oprávneného zo zmenky. Prvostupňový súd mal teda za preukázané, že forma avalu je správna, aval podpísal za neho štatutárny zástupca, t. j. oprávnená osoba, a preto považoval tento úkon za platný. Námietky žalovaného v 1. rade vyhodnotil súd za právne irelevantné. Na základe uvedeného ponechal vydaný zmenkový platobný rozkaz v platnosti.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že žalobcovi sa náhrada ďalších trov konania nepriznáva, nakoľko žalobca nepreukázal, že by mu boli ďalšie trovy konania, okrem tých, ktoré mu boli priznané vo vydanom zmenkovom platobnom rozkaze, vznikli a žiadne ani nežiadal priznať.

Na odvolanie žalovaného v 2. rade Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 4Obo/8/2009-263 zo dňa 16. februára 2010, právoplatného dňa 4. mája 2010, zmenil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 2Zm/107/2000-Sn-215 zo dňa 11. septembra 2008, tak, že zmenkový platobný rozkaz zo dňa 12. 12. 2000, č. k. 2Zm/107/2000-Sn-24, vo vzťahu k žalovanému v 2. rade zrušil a návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu proti žalovanému v 2. rade zamietol. O trovách prvostupňového i odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 1 OSP tak, že k ich náhrade zaviazal neúspešného žalobcu v sume 20.976,98 eur voči úspešnému žalovanému v 2. rade na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. D. D.

Pre posúdenie dôvodnosti odvolania považoval odvolací súd za určujúce posúdenie správnosti

vysloveného právneho názoru prvostupňového súdu, ktorý ponechal zmenkový platobný rozkaz v platnosti a na námietky žalovaného v 2. rade týkajúce sa absolútnej neplatnosti úkonu zabezpečenia zmenkovej pohľadávky s odkazom na § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku vyslovil, že zmenkové ručenie podpísané štatutárnym zástupcom žalovaného v 2. rade nie je ručením, na ktoré sa odvoláva § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb., ani inou formou zabezpečenia. Odvolací súd sa nestotožnil v celom rozsahu s názorom súdu prvého stupňa, že ustanovenie § 32 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. (zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov) je špecifickým ustanovením, z ktorého vyplýva, že prípadné prekročenie rozsahu právomoci štatutárneho zástupcu žalovaného v 2. rade, nemôže byť na ujmu oprávneného zo zmenky, a jeho tvrdením, že mal za preukázanú správnosť formy avalu, podpísanie avalu štatutárnym zástupcom, z čoho vyvodil, že tento úkon je v súlade s uvedeným ustanovením.

V tejto súvislosti odvolací súd ozrejmil, že obsah ustanovenia § 32 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. podstatným spôsobom obmedzuje princíp ustanovenia § 32 ods. 1 citovaného zákona, pretože pripúšťa, aby vznikol záväzok zmenečného ručiteľa, i keď nevznikol platne záväzok zmenečného dlžníka a platnosť ručiteľského záväzku podmieňuje len formálnou platnosťou zabezpečovaného zmenečného záväzku. Inak však považuje zmenečné ručenie za záväzok samostatný, takže zmenečný ručiteľ sa nemôže dovolávať neplatnosti zabezpečovaného záväzku, ak jeho neplatnosť bola spôsobená inými vadami, než vadami formy.

Z ustanovenia § 32 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. odvolaciemu súdu vyplynulo, že sa vzťahuje aj na prípad, keď je záväzok, za ktorý sa zmenečný ručiteľ zaručil, neplatný. Zdôraznil, že v preskúmvanej veci však nejde o platnosť či neplatnosť záväzku, ktorý bol zabezpečený zmenečným ručiteľom, ale o úkon ručiteľa vo vzťahu k majetku, ktorým mal ručiť štátny podnik za záväzok tretej osoby. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb., má podnik právo majetok, s ktorým hospodári, držať, užívať ho a naskladať s ním v súlade s právnymi predpismi, podnik nemôže s týmto majetkom zabezpečovať záväzky tretích osôb. Majetok sa môže podniku odňať iba v prípadoch a za podmienok ustanovených zákonom (odkaz na ustanovenie § 303 a nasl. Obchodného zákonníka je uvedený len príkladom).

Odvolací súd označil za nesporné, že zmenku ako aval podpísal štatutárny zástupca štátneho podniku, ktorý nesporne mal oprávnenie konať v mene podniku, avšak nevzal na zreteľ, že ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. obmedzuje spôsobilosť právnickej osoby na právne úkony vo vzťahu k majetku podniku (obmedzenie spôsobilosti na právne úkony pripúšťa i ustanovenie § 19 Občianskeho zákonníka). Poznamenal, že ak sa vychádza zo skutočnosti, že ak aj podpis avala na zmenke je platný (čo nespochybňuje ani odvolací súd), nemôže však táto okolnosť vyvolať inak predpokladané účinky, a to ručenie majetkom štátneho podniku, pretože v tomto smere ide o úkon absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko odporuje zákonu (§-u 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb.). Takáto neplatnosť však nespôsobuje neplatnosť samotnej zmenky, ani podpisu osoby, ktorá prevzala zmenečné ručenie.

K odvolacej námietke odkazujúcej na ustanovenie § 267 Obchodného zákonníka, odvolací súd poukázal na to, že úkon v rozpore so zákonom je absolútne neplatný a súd ho skúma ex offico. Keďže Obchodný zákonník v III. časti nemá úpravu týkajúcu sa absolútnej neplatnosti právneho úkonu, použije sa ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka, pretože Občiansky zákonník je určujúcim súkromnoprávnym predpisom, voči ktorému vystupuje Obchodný zákonník ako lex specialis. Odvolací súd sa teda nestotožnil s názorom žalobcu, že v danej veci ide, resp. môže ísť, len o relatívnu neplatnosť právneho úkonu.

So zreteľom na uvedené skutkové a právne zistenia, odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu podľa § 220 OSP zmenil tak, že zmenkový platobný rozkaz zo dňa 12. 12. 2000, č. k. 2Zm/107/2000-Sn-24, vo vzťahu k žalovanému v 2. rade zrušil a návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu proti žalovanému v 2. rade zamietol.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonnej lehote dovolanie žalobca. Dovolateľ napadol rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu. Prípustnosť dovolania odvodil jednak z ustanovenia § 238 ods. 1 (dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej), ako aj z ustanovenia § 237 písm. f) OSP /dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom/ tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu je zmätočné. Dôvody dovolania vzhliadol v ustanoveniach § 241 ods. 2 písm. a), b), c) OSP. Dovolacím petitom sa domáhal zmeny dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdí, alebo alternatívne sa domáhal zrušenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a vrátenia mu veci na ďalšie konanie. Trovy dovolacieho konania si v dovolaní neuplatnil.

Žalovaný v 2. rade podal vyjadrenie k dovolaniu prostredníctvom oboch svojich právnych zástupcov. Prvý právny zástupca B. L., s. r. o., sa cez svojho konateľa JUDr. B. J., PhD. - advokáta, vyjadril k dovolaniu podaním zo dňa 14. 6. 2010, v ktorom navrhol dovolaciemu súdu, aby dovolanie žalobcu v zmysle § 243b ods. 1 OSP zamietol ako nedôvodné. Žiadal priznať trovy dovolacieho konania bez ich bližšej špecifikácie. Druhý právny zástupca žalovaného v 2. rade - Advokátska kancelária JUDr. Ď. s. r. o. - sa vyjadril k dovolaniu cez svoju konateľku JUDr. D. Ď. - advokátku, podaním zo dňa 19. 7. 2010, v ktorom navrhol, obdobne ako aj prvý právny zástupca žalovaného v 2. rade, zamietnuť dovolanie žalobcu podľa 243b ods. 1 OSP ako nedôvodné. Taktiež požadoval priznať trovy dovolacieho konania bez ich bližšej špecifikácie. Argumentácia oboch právnych zástupcov žalovaného v 2. rade k jednotlivým námietkam dovolaťela je takmer identická.

Zo spisu nevyplýva, že súd prvého stupňa zaslal dovolanie na vyjadrenie aj žalovanému v 1. rade. Túto povinnosť však ani nemal, pretože predmetné súdne konanie bolo vo vzťahu k žalovanému v 1. rade právoplatne skončené dňa 08. 01. 2009, tak ako to vyplýva z doložky právoplatnosti a vykonateľnosti na prvopise rozsudku súdu prvého stupňa (č. 1. 215). Odvolacie konanie sa týkalo už len žalobcu a žalovaného v 2. rade, a predmetné dovolacie konanie sa preto tiež týka iba vzájomného vzťahu žalobcu a žalovaného v 2. rade.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 OSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 OSP), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 OSP), a že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 OSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 OSP platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 OSP) alebo rozsudok odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 OSP), alebo rozsudok odvolacieho súdu potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 OSP). Nakoľko v prejednávanej veci odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu možno vyvodit' z ustanovenia § 238 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá OSP, ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 OSP (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 OSP, ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 OSP. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Ak je totiž konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ OSP, možno dovoláním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 OSP vylúčené.

Hoci dovolaťel tvrdil, že rozsudok odvolacieho súdu je postihnutý vadou konania uvedenou v ustanovení § 237 písm. f) OSP /účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom/, dovolací súd nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania pojmatej v zákonom ustanovení § 237 OSP, či už namietanej (§ 237 písm. f) OSP), alebo nenamietanej dovolaťelom (§ 237 písm. a/, b/, c/, d/, e/, g/ OSP). Pre posúdenie existencie procesnej vady v zmysle uvedeného ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka o tom, že v konaní došlo k niektorej z týchto väd, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté takouto vadou.

Dovolaťel nesprávne vyvodil prípustnosť dovolania aj z § 237 písm. f) OSP, a teda nedôvodným je ním použitý dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a) OSP v nadväznosti na § 237 písm. f) OSP. Zmätočnosť konania odvolacieho súdu odôvodnil tým, že žalobcovi, ako účastníkovi konania, bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) OSP. K odňatiu možnosti konať pred odvolacím súdom malo dôjsť, podľa neho, tým, že odvolací súd vôbec nekonal s právnym zástupcom žalobcu

zvoleným pre odvolacie konanie. Toto nekonanie videl v neupovedomení právneho zástupcu žalobcu o termíne odvolacieho pojednávania.

Podľa § 115 ods. 1 OSP, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd nariadi na pojednanie vecí samej pojednávania, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná.

Podľa § 115 ods. 2 OSP, predvolanie sa musí účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávania konať.

Podľa § 49 ods. 1 veta prvá OSP, ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi.

Zo záznamu tvoriaceho súčasť súdneho spisu na č. l. 258, ako aj z doručeník pripojených na tomto čísle listu, skutočne vyplýva, že odvolací súd predvolal na odvolacie pojednávania vytýčené na deň 16. 02. 2010 o 9,30 hod. priamo účastníkov konania, t. j. žalobcu a žalovaného v 2. rade, v súlade s citovanými ustanoveniami § 115 ods. 1 a 2 OSP, avšak bez prihliadnutia na ustanovenie § 49 ods. 1 veta prvá OSP.

Neaplikovanie ustanovenia § 49 ods. 1 veta prvá OSP, podľa ktorého mal správne odvolací súd predvolať na odvolacie pojednávania právnych zástupcov oboch účastníkov konania, a nie priamo účastníkov konania, keďže obaja mali zástupcov s platnými plnomocenstvami pre celé konanie (tzn. i odvolacie konanie: Splnomocnenie žalobcu udelené JUDr. M. R. na jeho zastupovanie v odvolacom konaní zo dňa 23. 03. 2009 sa nachádza na č. l. 242, Plnomocnenstvo žalovaného v 2. rade udelené spoločnosti B. L., s. r. o., B., v mene ktorej koná JUDr. B. J., PhD. – advokát, na jeho zastupovanie v odvolacom konaní zo dňa 9. 2. 2010 sa nachádza na č. l. 246 a Plnomocnenstvo žalovaného v 2. rade udelené spoločnosti JUDr. Ď. s. r. o., B. B., v mene ktorej koná JUDr. D. Ď. – advokátka, na jeho zastupovanie v predmetnom konaní, vrátane odvolacieho konania, zo dňa 9. 11. 2009 sa nachádza na č. l. 249), však nemožno považovať za takú vadu konania, ktorá by bola spôsobilou založiť zmätočnosť odvolacieho konania podľa § 237 písm. f) OSP. Osobitne za situácie, keď, ako sám dovolateľ uvádza, a vyplýva to i z obsahu Zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom zo dňa 16. 2. 2010 (č. l. 261 – 262), právny zástupca žalobcu sa odvolacieho pojednávania zúčastnil, podal na ňom vyjadrenie k veci, a nevyplýva z jeho obsahu, že by bol namietol nedoručenie mu predvolania, resp. nesprávne doručenie predvolania na toto odvolacie pojednávania priamo len žalobcovi. Žalovanému v 2. rade bolo tak isto, ako žalobcovi, zaslané predvolanie na odvolacie pojednávania priamo jemu, nie jeho dvom právnym zástupcom, resp. v zmysle § 48a OSP jednému z nich. Obidvaja právni zástupcovia žalovaného v 2. rade boli, napriek tomu, taktiež prítomní na odvolacom pojednávaní a túto skutočnosť nenamietali.

Čo sa týka námietky dovolateľa o tom, že odvolací súd vôbec nezaregistroval ich vyjadrenie k odvolaniu žalovaného v 2. rade zo dňa 24. 03. 2009, a k tomu pristúpil až na námietku prítomného právneho zástupcu žalobcu, je nutné uviesť, že skutočnosť o vznesení takejto námietky právneho zástupcu žalobcu nevyplýva zo zápisnice o pojednávaní na odvolacom súde. Nie je možné tvrdiť, že odvolací súd vôbec nezaregistroval vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného v 2. rade zo dňa 24. 03. 2009, pretože odvolací súd sa s týmto podaním žalobcu, ktoré bolo odvolaciemu súdu doručené dňa 26. 3. 2009 a je v spise riadne zažurnalizované na č. l. 239 - 241, oboznámil v rámci prípravy na odvolacie pojednávania.

Dovolateľ, v rámci uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. a) OSP v nadväznosti na § 237 písm. f) OSP, vytkol odvolaciemu súdu ako ďalšiu vadu konania i to, že až na odvolacom pojednávaní doručil súd právnym zástupcom žalovaného v 2. rade vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného v 2. rade zo dňa 24. 03. 2009, ako aj doplnenie odvolania žalovaného v 2. rade z 10. 02. 2010 právnemu zástupcovi žalobcu.

Postup odvolacieho súdu spočívajúci v doručení vzájomných podaní oboch účastníkom konania, resp. ich právnym zástupcom, až na odvolacom pojednávaní, nemožno pokladať za vadu konania, ktorou by bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred odvolacím súdom. Súhlasne s názorom právneho zástupcu žalovaného v 2. rade (JUDr. Ď. s. r. o.) obsiahnutého vo vyjadrení k dovolaniu, konštatuje i odvolací súd, že odvolací súd tým nepochybil, pretože vzájomné vyjadrenia oboch účastníkov konania týkajúce sa odvolacieho konania, im boli na pojednávaní pred odvolacím súdom doručené tzv. „krátkou cestou“, a právni zástupcovia oboch účastníkov konania dostali riadny časový priestor na oboznámenie sa s nimi, príp. vyjadrenia k nim. Žiadny z troch právnych zástupcov účastníkov konania prítomných na odvolacom pojednávaní takýto postup odvolacieho súdu nespochybnil.

Na margo dovolateľom vytknutého skoršieho nedoručenia, resp. opomenutia odvolacieho súdu doručiť jednak vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného v 2. rade zo dňa 24. 03. 2009, ako aj doplnenie odvolania žalovaného v 2. rade z 10. 02. 2010 právnenému zástupcovi žalobcu, je v prvom rade potrebné objasniť, že toto žalobcom nazvané „doplnenie odvolania“ nie je doplnením odvolania v zmysle uvádzania nových skutočností, ktoré by doteraz neboli v konaní uplatnené a ktorými by sa musel odvolaní súd zaoberať ako novými dôkazmi, ale len rozšírením právnej argumentácie odvolania žalovaného v 2. rade, ako to správne uviedol sám právny zástupca žalovaného v 2. rade, ktorý toto vyjadrenie zo dňa 10. 02. 2010, doručené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 11. 02. 2010, podal (B. L. s. r. o., Bratislava, konajúci prostredníctvom JUDr. B. J., PhD.), na odvolacom pojednávaní i vo vyjadrení sa k dovolaniu, a ako to napokon nepochybne vyplýva zo samotného názvu a obsahu jeho podania zo dňa 10. 2. 2010 (č. 1. 243 – 245).

Po tomto objasnení, je v druhom rade žiaduce upozorniť na to, že Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach neukladá súdu povinnosť zasielať vyjadrenia protistranám. V ustanoveniach týkajúcich sa odvolacieho konania je v § 209a ods. 1 OSP stanovená povinnosť súdu prvého stupňa doručiť bezodkladne iba odvolanie ostatným účastníkom, resp., ak by si túto povinnosť nesplnil prvostupňový súd, je v zmysle § 211 ods. 1 vety tretej OSP povinný odstrániť vady pri doručovaní odvolania a výzvy podľa § 209a ods. 1 odvolací súd tak, že sám vykoná doručovanie. Povinnosť doručovať vždy a každú písomnosť (t. j. aj vyjadrenie k odvolaniu) protistrane explicitne nevyplýva ani z ustanovení o doručovaní obsiahnutých v § 45 a nasl. OSP, ktoré pojednávajú len všeobecne o doručovaní písomností bez uvedenia ich taxatívneho výpočtu. Dovolací súd však, napriek tomu, už v rámci svojej predošlej rozhodovacej činnosti (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako súdu dovolacieho, sp. zn. 1ObdoV/1/2010 zo dňa 25. 08. 2011) zaujal názor, že v prípade, ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu bez pojednávania, bolo by žiaduce doručovať odvolateľovi vyjadrenia ostatných účastníkov konania k ním podanému odvolaniu, aby mu nebola odňatá možnosť zaujať k týmto vyjadreniam stanovisko. Tento, v minulosti už prezentovaný, názor dovolacieho súdu, však nemožno uplatniť na daný prípad, pretože v konkrétnej súdnej veci odvolací súd nerozhodoval o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu bez pojednávania, ale naopak, pojednávanie nariadil a konanie pred odvolacím súdom sa uskutočnilo dňa 16. 02. 2010 za prítomnosti všetkých účastníkov konania, resp. ich právnych zástupcov.

Z uvedeného je evidentné, že predmetné odvolacie konanie nevykazuje pochybenia, ktoré by zakladali dôvodnosť vady konania v zmysle § 237 písm. f) OSP.

Žalobca v dovolaní poukazuje aj na existenciu ďalších dovolacích dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP, t. j. že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b) / OSP), a že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c) / OSP).

Dovolací súd však po dôkladnom preskúmaní nevzhliadol existenciu oboch dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP sa dovolateľ v texte dovolania vôbec nevyjadril, preto nie je dovolaciemu súdu zrejmé, aké pochybenie odvolacieho súdu mienil subsumovať pod tento dovolací dôvod.

Za vadu konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b) OSP možno považovať skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplne alebo nesprávne zisteného skutkového stavu. O vadu konania pri zisťovaní skutkového stavu sa jedná najmä vtedy, ak pri dokazovaní súd nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Dovolací dôvod podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b) OSP je daný aj v prípade, ak odvolací súd vychádzal pri hodnotení skutkového stavu z iného skutkového základu ako súd prvého stupňa bez toho, aby postupoval podľa § 213 ods. 3 OSP a zopakoval dôkazy, na ktorých založil svoje zistenia súd prvého stupňa, prípadne aby dokazovanie doplnil.

Dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je bez pochybení, ktoré by bolo možné pojať do ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b) OSP. Odvolací súd vychádzal pri formulovaní záverov svojho rozhodnutia zo správne zisteného skutkového stavu a vydal rozhodnutie spočívajúce na správnom právnom posúdení veci. Dovolací súd konštatuje dostatočné vysporiadanie sa odvolacieho súdu s vykonanými dôkazmi, čoho následkom bolo náležité právne posúdenie veci.

Existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP dovolací súd taktiež nevzhliadol pokladajúc rozsudok odvolacieho súdu za zákonný a správny, s vyčerpávajúcim a presvedčivým odôvodnením názoru odvolacieho súdu v jeho zmeňujúcom rozsudku.

Pod nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c) OSP sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Nesprávne právne posúdenie môže byť spôsobilým dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu.

V danom prípade došlo zo strany odvolacieho súdu, vzhľadom na ním dostatočne zistený skutkový stav, k správnej aplikácii príslušných zákonných ustanovení na tento prípad, ako aj k ich adekvátnemu výkladu.

Odvolací súd správne vychádzal zo zistenia, že zmenku ako aval podpísal štatutárny zástupca štátneho podniku, ktorý disponoval oprávnením konať v mene podniku, avšak nezohľadnil, že ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov obmedzuje spôsobilosť právnickej osoby na právne úkony vo vzťahu k majetku podniku, pričom správne podotkol, že obmedzenie spôsobilosti na právne úkony pripúšťa i ustanovenie § 19 Občianskeho zákonníka. Náležitým je i jeho úsudok, že ak sa vychádza zo skutočnosti, že ak aj podpis avala na zmenke je platný (čo odvolací súd nespochybnil), nemôže však táto okolnosť vyvolať inak predpokladané účinky, a to ručenie majetkom štátneho podniku, pretože v tomto smere ide o úkon absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko odporuje zákonu, konkrétne ustanoveniu § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb..

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov, podnik má právo majetok, s ktorým hospodári, držať, užívať ho a nakladať s ním v súlade s právnymi predpismi; podnik nemôže s týmto majetkom zabezpečovať záväzky tretích osôb. Majetok sa môže podniku odňať iba v prípadoch a za podmienok ustanovených zákonom.

Správne odvolací súd vyložil aj podstatu ustanovenia § 32 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. (zákona zmenkového a šekového) v znení neskorších predpisov, keď konštatoval, že toto ustanovenie rozhodujúcim spôsobom obmedzuje princíp ustanovenia § 32 ods. 1 citovaného zákona, pretože pripúšťa, aby vznikol záväzok zmenečného ručiteľa, i keď nevznikol platne záväzok zmenečného dlžníka a platnosť ručiteľského záväzku podmieňuje len formálnou platnosťou zabezpečeného zmenečného záväzku. Inak však posudzuje zmenečné ručenie za samostatný záväzok, takže zmenečný ručiteľ sa nemôže dovolávať neplatnosti zabezpečeného záväzku, ak jeho neplatnosť bola spôsobená inými vadami, než vadami formy. Logicky preto odvolaciemu súdu z ustanovenia § 32 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. vyplynulo, že sa vzťahuje aj na prípad, keď je záväzok, za ktorý sa zmenečný ručiteľ zaručil, neplatný. V tejto súvislosti vyslovil správny záver, že v preskúmvanej veci nejde o platnosť či neplatnosť záväzku, ktorý bol zabezpečený zmenečným ručiteľom, ale o úkon ručiteľa vo vzťahu k majetku, ktorým mal ručiť štátny podnik za záväzok tretej osoby.

Dovolaateľ v dovolaní namieta, že žalovaný v 2. rade vyjadrením zo dňa 10. 02. 2010 uplatnil nový odvolací dôvod argumentujúc, že v súvislosti na namietanú neplatnosť úkonu v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku poukázal aj na § 19 ods. 1 Občianskeho zákonníka pojednávajúceho o obmedzení spôsobilosti právnickej osoby na právne úkony. Dovolaací súd sa nestotožňuje s názorom dovolateľa o uplatnení nového odvolacieho dôvodu žalovaným v 2. rade. Zo spisového materiálu vyplýva, že žalovaný v 2. rade počas celého konania, jednak v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu zo dňa 15. 12. 2000, ako aj v odvolaní zo dňa 22. 12. 2008, namieta, že ho zmenkovoprávny úkon nezaväzuje z dôvodu, že osoba, ktorá ho v mene žalovaného v 2. rade uskutočnila, nemohla v mene právnickej osoby takýto úkon urobiť. Argumentoval absolútnou neplatnosťou takéhoto právneho úkonu v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. tvrdiac, že riaditeľ štátneho podniku, ako štatutár, nemohol konať v mene štátneho podniku. Skutočnosť, na ktorú poukázal žalovaný v 2. rade vo svojom podaní zo dňa 10. 2. 2010 je iba spresnením jeho predošlých argumentácií, tak ako na to poukazuje i samotný žalovaný v 2. rade vo svojom vyjadrení sa k dovolaniu.

Základom obrany žalovaného v 2. rade v predmetnom súdnom konaní je namietanie absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony. Jedná sa o neplatnosť absolútnu, pretože ho Občiansky zákonník vo svojom ustanovení § 40a neuvádza ako jeden z tam taxatívne vymenovaných ustanovení, ktoré spôsobujú relatívnu neplatnosť právneho úkonu. V zmysle citovaného ustanovenia § 6 ods. 2 v nadväznosti na ustanovenie § 19 ods. 3 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov pojednávajúceho o zodpovednosti riaditeľa štátneho podniku ako jeho štatutárneho orgánu, je obmedzená spôsobilosť štátneho

podniku, resp. jej štatutárneho orgánu, na právne úkony, ktoré by v dôsledku realizácie svojej zabezpečovacej povahy postihli majetok štátneho podniku. Vyplýva z toho, že jedným z dôvodov absolútnej neplatnosti právneho úkonu je aj skutočnosť, ak právny úkon urobí osoba, ktorá naň nemá spôsobilosť. V súdenom prípade tomu tak bolo, pretože zákon o štátnom podniku obmedzil spôsobilosť na dotknutý právny úkon právnickej osobe – štátnemu podniku. Pokiaľ takýto právny úkon žalovaný v 2. rade vykonal, tento ho nezaväzuje, resp. je absolútne neplatný. Ide o synonymicky identickú právnu skutočnosť, ktorá vyplýva z jedného a toho istého tvrdenia, a to namietania absolútnej neplatnosti. Absolútna neplatnosť môže byť založená z viacerých právnych dôvodov. Jedným z dôvodov je, že úkon vykoná osoba, ktorá ho zo zákona vykonať nemôže. Túto okolnosť namietal žalovaný v 2. rade v priebehu celého konania. O iný, resp. ďalší, odvolací dôvod by išlo v prípade, ak by žalovaný v 2. rade namietal iné skutkové okolnosti, ktoré však nenamietal. Z uvedeného dôvodu nie je možné hodnotiť rozhodnutie odvolacieho súdu za prekvapivé, tak ako to uvádza dovolateľ. Odvolací súd neporušil princíp dvojínštančnosti konania, keďže nevykonal žiadne nové dôkazy a nevyhodnocoval žiadne nové skutočnosti, ktoré by neboli predmetom prvostupňového konania.

K dovolacej námietke žalobcu o relatívnej neplatnosti v zmenkovoprávných vzťahoch v zmysle § 267 ods. 1 Obchodného zákonníka, je žiaduce uviesť, že žalobcova argumentácia o tom, že na zmenkovoprávne vzťahy sa má vzťahovať podporne Obchodný zákonník, je nesprávnou. Zmenkový vzťah má osobitný charakter, ktorého právny základ spočíva v skriptúrnom akte – zmenke, a nie v zmluve. Pravdou je, že aj do zmenkových vzťahov vstupujú podnikatelia, ako aj nepodnikatelia, avšak zo samotnej zmenky nie je možné určiť, aký charakter má právny vzťah pri vzniku záväzkového vzťahu. Znamená to, že zo samotnej zmenky nie je možné určiť, či záväzkový vzťah súvisí, resp. nesúvisí, s podnikateľskou činnosťou, čo je ďalšie kritérium pre určenie relatívneho obchodného vzťahu v zmysle § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka. V zmenkovoprávnom vzťahu majúcom pôvod v abstraktnom cennom papieri teda uvedené kritérium logicky nie je možné zistiť. Z tohto dôvodu sa odborná literatúra i judikatúra priklonili k záveru, že na samotné zmenkové vzťahy je možné aplikovať podporne len Občiansky zákonník, v nie Obchodný zákonník. Vzhľadom na neaplikovateľnosť Obchodného zákonníka na právne vzťahy vyplývajúce zo samotnej zmenky, nie je potom možné hovoriť ani o relatívnej neplatnosti v zmenkovoprávných vzťahoch v zmysle § 267 ods. 1 Obchodného zákonníka.

V súvislosti so žalobcovým tvrdením obsiahnutým v dovolaní o pochybení odvolacieho súdu tým, že výkladom § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov nezobral na zreteľ dobromyseľnosť a ochranu žalobcu ako druhého účastníka konania, je nutné zdôrazniť, že ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov zakazuje štátnemu podniku vykonávať určité úkony, pričom tento zákaz vyplýva priamo ex lege. Nie je preto možné argumentovať tým, že žalobca, ako druhý účastník právneho vzťahu, bol dobromyseľný, ak vstúpil do zmenkovoprávneho vzťahu s osobou, ktorá sa nemohla v tomto prípade zaväzovať. Vychádzajúc z platnosti právneho princípu, že neznalosť zákona neospravedlňuje, mal žalobca pri uskutočňovaní právnych úkonov s odbornou starostlivosťou zistiť, či osoba, ktorá v danej veci koná, má, resp. nemá, nejaké zákonné obmedzenia vyplývajúce zo zákona, hlavne v prípade, že sa jednalo o špecifický subjekt – štátny podnik regulovaný osobitným zákonom. V prípade zákonného zákazu ide o absolútnu neplatnosť, pri ktorej nie je možné brať do úvahy dobromyseľnosť a ochranu druhého účastníka, ani skutočnosť, v koho prospech bol úkon realizovaný.

Z uvedeného je evidentné, že v danom prípade nie je daná existencia žiadneho z dovolateľom uvádzaných dovolacích dôvodov, t. j. § 241 ods. 2 písm. a), b) ani c) OSP. Z úradnej povinnosti nebola zistená ani žiadna, či už z namietaných, alebo aj nenamietaných, väd konania v zmysle § 237 OSP.

Konštatujúc nedôvodnosť dovolania žalobcu, argumentujúc pritom správnosťou a zákonnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 1 OSP zamietol.

V dovolacom konaní vzniklo úspešnému žalovanému v 2. rade právo na náhradu trov dovolacieho konania ktoré mu dovolací súd priznal podľa § 243b ods. 5 veta prvá OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 142 ods. 1 OSP v sume 1.039,11 eur a na ich úhradu zaviazal neúspešného žalobcu.

Žalovaný v 2. rade si trovy dovolacieho konania uplatnil v celkovej sume 1 252,19 eur v podaní zo dňa 25. 05. 2012 v súlade s § 151 ods. 1 OSP, avšak v prípade uplatneného režijného paušálu a DPH za vyjadrenie k dovolaniu zo dňa 06. 06. 2010 a v prípade odmeny za zastúpenie na pojednávaní, pri ktorom došlo iba k vyhláseniu rozhodnutia dňa 24. 05. 2012 v nesprávnej výške a v nesúlade s ustanoveniami § 10 ods. 1, § 14 ods. 5, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb účinne v čase podania vyjadrenia k dovolaniu zo dňa 06. 06. 2010 a v čase

zastúpenia na pojednávaní, pri ktorom došlo iba k vyhláseniu rozhodnutia dňa 24. 05. 2012, keď si vyúčtoval pri prvom úkone právnej služby režijný paušál platný na rok 2012 v sume 7,63 eur, hoci režijný paušál na rok 2010 činil 7,21 eur, a nárok na DPH si uplatnil vo výške 20 % z odmeny a náhrady v sume 138,62 eur, hoci mal nárok na DPH vo výške 19 % z odmeny a náhrady, a v prípade druhého úkonu právnej služby si vyúčtoval odmenu vo výške $\frac{1}{2}$ základnej sadzby tarifnej odmeny, hoci mu prináleží len $\frac{1}{4}$ -ina odmeny v súlade s § 14 ods. 5 citovanej vyhlášky.

Dovolací súd mu preto priznal trovy dovolacieho konania v celkovej sume 1 039,11 eur pozostávajúce z dvoch úkonov právnych služieb: 1/ písomné podanie na súd týkajúce sa veci samej - vyjadrenie k dovolaniu zo dňa 06. 06. 2010 v sume 824,31 eur (odmena 685,49 eur podľa § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky + režijný paušál 7,21 eur podľa § 16 ods. 3 vyhlášky + 19 % DPH 131,61 eur podľa § 18 ods. 3 vyhlášky) a 2/ zastúpenie na pojednávaní, pri ktorom došlo iba k vyhláseniu rozhodnutia dňa 24. 05. 2012 v sume 214,80 eur (odmena 171,37 eur podľa § 10 ods. 1, § 14 ods. 5 vyhlášky, t. j. $\frac{1}{4}$ -ina zo 685,49 eur + režijný paušál 7,63 eur podľa § 16 ods. 3 vyhlášky + 20 % DPH 35,80 eur podľa § 18 ods. 3 vyhlášky).

104.

ROZHODNUTIE

Pohľadávky sú súčasťou obchodného majetku.

Na účely určenia hodnoty vkladu tichého spoločníka pri zániku jeho účasti v spoločnosti sú nedobytné (nevymožiteľné) pohľadávky súčasťou obchodného majetku.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. I MObdV/4/2009 z 31. mája 2011)

Krajský súd v Bratislave, ako súd prvostupňový, rozsudkom č. k. 52Cb/25/2000-307 zo dňa 14. 10. 2004, čiastočne vyhovel žalobe, keď zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi 117 889,- Sk spolu so 17,6 % úrokom z omeškania od 01. 05. 1995 až do zaplatenia, vo zvyšku, t. j. v časti 35 003,- Sk s príslušenstvom žalobu zamietol, a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 38 533,- Sk.

Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil odkazom na ustanovenia § 673 ods. 1, § 676 ods. 1, ods. 2, § 677 ods. 1 § 680 Obchodného zákonníka, § 580 Občianskeho zákonníka, § 226 OSP, a zisteným skutkovým stavom, na základe ktorého dospel k záveru, že v konaní bolo nesporné, že účastníci konania uzavreli zmluvu o tichom spoločenstve v zmysle § 673 Obchodného zákonníka. Nesporým bolo i to, že došlo k zániku zmluvy o tichom spoločenstve a k zániku účasti tichého spoločníka na podnikaní žalovaného. Spravujúc sa právnym názorom odvolacieho a dovolacieho súdu, ktorým je súd nižšieho stupňa viazaný, konštatoval prvostupňový súd, že k zániku zmluvy o tichom spoločenstve a k zániku účasti tichého spoločníka na podnikaní žalovaného došlo na základe ich vzájomnej dohody k 01. 04. 1994. Takýto záver nevylučuje ani v tom čase platné ustanovenie § 679 Obchodného zákonníka, i keď sú v ňom zakotvené spôsoby zániku účasti tichého spoločníka v spoločnosti, pretože nešlo o kogentné ustanovenie. Poukázal na odôvodnenie predchádzajúceho rozhodnutia dovolacieho súdu v danej veci, podľa ktorého zostala spornou skutočnosť, či a v akej výške je daná povinnosť podnikateľa vrátiť tichému spoločníkovi vklad zvýšený alebo znížený o jeho podiel na výsledku podnikania ku dňu zániku zmluvy o tichom spoločenstve. K tomu uviedol, že zo záverov znaleckého posudku vypracovaného súdnym znalcom Ing. E. J., bola firma V. k 01. 04. 1994 v strate v celkovej čiastke 71 434,- Sk pri zohľadnení dubióznych pohľadávok z roku 1992. Podľa dôkazov produkovaných počas konania bolo preukázané, že v zmysle zmluvy o tichom spoločenstve sa tichý spoločník, t. j. žalobca, zaviazal poskytnúť podnikateľovi, t. j. žalovanému, peňažný vklad vo výške 10 000,- Sk a podieľať sa ním na jeho podnikaní. Podnikateľ sa zaviazal na vyplatenie podielu na zisku vo výške 49 % s tým, že rovnakým podielom sa tichý spoločník podieľa na prípadnej strate. V dodatku č. 2 zmluvy o tichom spoločenstve sa účastníci zmluvy dohodli, že žalobca vloží zvyšok svojho vkladu v celkovej výške 152.890,- Sk postupne, a to do 30. 09. 1992 hotovostný vklad 50 000,- Sk a ďalších 92 892,- Sk do 31. 12. 1993. V dodatku č. 3 zmluvy zo dňa 09. 02. 1993 sa účastníci dohodli, že žalobca svoj podiel na zisku za rok 1992 vo výške 59 572,- Sk vloží ako podiel tichého spoločníka a do 31. 12. 1993 uhradí ešte z jeho vkladu neuhradenú čiastku vo výške 18 320,- Sk. Podľa dodatku č. 4 zmluvy zo dňa 25. 08. 1993 žalobca vložil na doplatenie svojho vkladu dňa 23. 08. 1993 čiastku 18 320,- Sk, čím mal splatený celkový vklad vo výške 152 892,- Sk, čo činí 49 %-ný podiel na celkovom vklade účastníkov zmluvného vzťahu do podnikania. Pri určení podielu tichého spoločníka na výsledku podnikania je podľa stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodná mimoriadna účtovná závierka ku dňu 01. 04. 1994. Podľa záverov znaleckého posudku bola k uvedenému termínu zistená strata na hospodárskom výsledku podnikania firmy V., t. j. podnikania žalovaného, vo výške 71 434,- Sk. V zmysle dohody účastníkov zmluvného vzťahu zakotvenej v čl. 1 zmluvy o tichom spoločenstve zo dňa 03. 01. 1992 predstavuje podiel žalobcu na zisku a na strate 49 %. Z celkovej straty zistenej k 01. 04. 1994 vo výške 71 434,- Sk predstavuje 49 %-ný podiel čiastku 35 003,- Sk. Súd prvého stupňa sa pri rozhodovaní o uplatnenom nároku vysporiadal s námietkami žalovaného v tom smere, že v roku 1994 uhradil všetky záväzky vzniknuté za rok 1993 a prvý štvrťrok 1994, tzn. v čase spoločného podnikania, ako i námietky, že firma eviduje viacero nevymožiteľných, tzv. dubióznych pohľadávok. Tieto námietky označil prvostupňový súd za právne irelevantné dôvodiac tým, že tak záväzky, ako aj žalovaným uvádzané nevymožiteľné pohľadávky boli zohľadnené pri vypracovaní znaleckého posudku, a aj na základe nich dospel súdny znalec k záveru, že žalovaný vo svojom podnikaní v čase zániku zmluvy o tichom spoločenstve vykonal stratu vo výške 71 434,- Sk.

Pokiaľ žalovaný namietal, že uplatnený nárok žalobcu bol čiastočne kompenzovaný započítaním hodnoty reziva, ktoré si žalobca od žalovaného odviezol, súd prvého stupňa zistil, že listom zo dňa 22. 05. 1994

žalovaný oznámil žalobcovi, že vrátenie vkladu je závislé na vyrovnaní vzájomných pohľadávok a záväzkov vo vzťahu k tretím subjektom. V tomto liste ďalej žalovaný vyzval žalobcu, aby si odviezol do jedného mesiaca rezivo 1. triedy v objeme 11,13 m³ a 2. triedy v objeme 1,47 m³, nakoľko toto rezivo patrí jemu a je nepredajné. Prvostupňový súd zhodnotil, že zo znenia výzvy žalovaného na prevzatie reziva je zrejmé, že rezivo patrilo žalobcovi a nešlo o určitú protihodnotu, ktorú by bolo možné na základe dohody zmluvných strán započítať ako čiastočnú náhradu proti nároku žalobcu na vrátenie vkladu. Započítanie podľa § 580 Občianskeho zákonníka, ako sa toho domáhal žalovaný, neprichádza do úvahy pre nesplnenie podmienok vymedzených citovaným ustanovením pre zánik pohľadávky započítaním. Preto rozhodol o uplatnenom nároku žalobcu tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku, pričom 35.003,- Sk, v ktorej časti bol návrh zamietnutý, predstavuje 49 % podielu žalobcu na strate žalovaného. O uplatnených úrokoch z omeškania rozhodol súd prvého stupňa v súlade s § 369 ods. 1 v spojení s § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, a ich výšku priznal podľa návrhu žalobcu, nakoľko ním uplatnené úroky z omeškania vo výške 17,6 % sú nižšie, ako bola úroková miera pri poskytovaní úverov bankami. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP, v zmysle ktorého priznal žalobcovi náhradu trov podľa pomeru jeho 54,2 %-nej úspešnosti v konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 5Obo/12/2007-351 zo dňa 23. 04. 2008, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 04. 08. 2008, na odvolanie žalovaného, rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil podľa § 219 OSP, a uložil žalovanému povinnosť uhradiť v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 13.861,- Sk podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 OSP.

Odvolací súd, vo veci samej v podstatnej miere odkázal na správne dôvody napadnutého prvostupňového rozhodnutia, ktoré si osvojil. Vychádzal zo zistenia, že predmetom sporu je žalobcom uplatnené právo na zaplatenie sumy 152 892,- Sk z titulu vrátenia vkladu v dôsledku zániku zmluvy o tichom spoločenstve a zaplatenia úroku z omeškania vo výške 17,6 % od 01. 05. 1995 v zmysle rozšírenia žaloby zo dňa 22. 06. 2004. Prvostupňový súd rozšírenie žaloby pripustil uznesením zo dňa 22. 06. 2004 (č. l. 184). Medzi spornými stranami bola uzavretá dňa 03. 01. 1992 zmluva o tichom spoločenstve, súčasťou ktorej sú aj dodatky č. 1, 2, 3 a 4 v zmysle § 674 Obchodného zákonníka v znení platnom v čase uzavretia zmluvy. Žalobca sa ako tichý spoločník zaviazal majetkovou účasťou – peňažným vkladom vo výške 152 892,- Sk podieľať na podnikaní žalovaného a žalovaný sa zaviazal na platenie zisku vyplývajúceho z podielu tichého spoločníka na výsledku podnikania vo výške 49 %. Rovnakým podielom sa tichý spoločník podieľal aj na prípadnej strate (čl. I zmluvy).

V súdnej veci vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, uznesením č. k. ObdoV/74/1999-130 zo dňa 28. 01. 2000 právny záver, že medzi účastníkmi konania došlo k zániku účasti tichého spoločníka na podnikaní na základe ich vzájomnej dohody k 01. 04. 1994, čo nevyklučuje ustanovenie § 679 Obchodného zákonníka a zmluva sa môže ukončiť dohodou strán kedykoľvek. Po ukončení zmluvy musí dôjsť k vyrovnaní. Vzhľadom na špecifický zánik zmluvy o tichom spoločenstve pre určenie podielu tichého spoločníka na výsledku podnikania v predmetnom spore, dovolací súd skonštatoval, že je potrebné vychádzať z účtovnej závierky ku dňu zániku zmluvy, t. j. 01. 04. 1994. V intenciách dovolacieho súdu doplnil prvostupňový súd dokazovanie a nariadil znalecké dokazovanie vzhľadom na spornú skutočnosť, či a v akej výške je daná povinnosť podnikateľa vrátiť tichému spoločníkovi vklad zvýšený alebo znížený o jeho podiel na výsledku podnikania ku dňu zániku zmluvy o tichom spoločenstve. Znalec vychádzal pri vypracovaní znaleckého posudku z výkazu majetku a záväzkov žalovaného, príjmov a výdavkov za rok 1993, peňažného denníka, došlých a odoslaných faktúr, bankových výpisov, podnikateľských účtov, pokladničných dokladov, evidencie hmotného a nehmotného majetku, mzdových dokladov za rozhodné obdobie rok 1993 – 1994. Zo záverov znaleckého posudku, pri zohľadnení všetkých pohľadávok a záväzkov, ako aj dubioznych pohľadávok z roku 1992, žalovaný bol ako podnikateľ k 01. 04. 1994 v strate v celkovej čiastke 71 434,- Sk. V zmysle čl. I zmluvy zo dňa 03. 01. 1992 sa žalobca podieľal na strate na výsledku podnikania vo výške 49 %, tzn., že z celkovej straty 71 434,- Sk zistenej ku dňu zániku zmluvy o tichom spoločenstve predstavuje podiel žalobcu na strate v sume 35 003,- Sk. Žalobcovi preto vzniklo právo na vyplatenie vkladu zníženého o jeho podiel na strate v sume 117 889,- Sk s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % od 01. 05. 1995. Námitka žalovaného, že medzi spornými stranami došlo k dohode o vzájomnom započítaní pohľadávok, t. j., že hodnota prevzatého reziva v množstve 11,13 m³ v sume 54 259,- Sk bude započítaná do vzájomného vysporiadania podielu žalobcu ako tichého spoločníka, je irelevantná. Nebolo preukázané, že dohoda medzi spornými stranami podľa § 364 Obchodného zákonníka na takýto zápočet existovala. Žalovaný je povinný vrátiť vklad znížený o podiel na strate v peňažnej sume, keďže predmet vkladu bol v peňažnej forme, a nie je preto možné započítať druhovo odlišné plnenie, naturálne (dodávka reziva) s peňažným plnením (vyplatenie vkladu).

Odvolací súd skonštatoval, že v spornom prípade neboli splnené zákonom stanovené podmienky pre zánik pohľadávky započítaním (kompenzáciou) v zmysle § 580 Občianskeho zákonníka. Námietku žalovaného, že súd nebral zreteľ na jeho nedobytné pohľadávky, považoval, v súlade s názorom prvostupňového súdu, za právne nedôvodnú tvrdiac, že z obsahu znaleckého posudku jednoznačne vyplýva, že znalec zohľadňoval pri výpočte straty aj dubiózne pohľadávky žalovaného za rok 1992. S poukazom na ustanovenie § 205 ods. 3 OSP, odvolací súd nemohol brať zreteľ na ďalšie dôkazy uvedené v odvolacom konaní. Ďalej uviedol, že žalovaný nepredložil žiadny relevantný dôkaz o začatí exekučného konania, resp., že žalobcovi ako oprávnenému boli v súvislosti s vykonanou exekúciou poskytnuté finančné prostriedky v zmysle uplatneného nároku. Záverom svojho potvrdzujúceho rozsudku odvolací súd ozrejmil, že keďže v časti zamietajúcej v sume 35.003,- Sk nepodal žalobca odvolanie, rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto časti je právoplatné, nie je predmetom odvolacieho konania, a preto považoval vyjadrenie sa žalobcu k odvolaniu „v bode 5“ (č. l. 322) za bezpredmetné.

Na podnet žalovaného podal generálny prokurátor v zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvého stupňa, ako aj proti rozsudku odvolacieho súdu, mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 OSP v spojení s § 243f ods. 1 písm. c) OSP žiadajúc, aby dovolací súd rozsudky súdov oboch stupňov zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Na zdôvodnenie mimoriadneho dovolania uviedol, že oboma rozhodnutiami bol porušený zákon, nakoľko obidve rozhodnutia vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože konajúce súdy v prejednávacej veci nesprávne vyložili ustanovenia § 6 ods. 1, ods. 3, § 673 ods. 1, § 676 ods. 1, ods. 3, § 677 ods. 1 a § 680 Obchodného zákonníka pri posúdení právnej otázky, z akého hodnotového základu sa vypočíta podiel tichého spoločníka (žalobcu) na strate podnikateľa (žalovaného) po ukončení zmluvného vzťahu založeného zmluvou o tichom spoločenstve. Podľa generálneho prokurátora, podanie mimoriadneho dovolania vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania na strane žalovaného, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Podanie mimoriadneho dovolania odôvodnil tým, že správne určenie podielu žalobcu na strate žalovaného je pre rozhodnutie veci kľúčové, nakoľko o tento podiel sa znižuje nárok tichého spoločníka na vrátenie vkladu (§ 680 Obchodného zákonníka). Uviedol, že základom pre určenie podielu tichého spoločníka na hospodárskej strate podnikateľa je účtovná závierka, pričom ide o ročnú účtovnú závierku za trvania zmluvného vzťahu alebo o účtovnú závierku vykonanú ku dňu zániku zmluvného vzťahu. Právnou otázkou, ktorá vznikla v súdnom prípade je to, či má účtovná závierka vykonaná ku dňu zániku zmluvy obsahovať v aktívnych položkách aj nedobytné pohľadávky.

Konajúce súdy posúdili túto otázku tak, že nedobytné pohľadávky sú súčasťou obchodného majetku na účely výpočtu hospodárskej straty. Takýto výklad nepovažuje generálny prokurátor za správny. Upozornil na to, že konajúce súdy tento právny záver v odôvodneniach rozhodnutí explicitne nevyjadrili, nezaoberali sa ním a bližšie ho ani neodôvodnili, a to preto že súdy nemali ujasnené, aký vplyv na výsledok hospodárenia má zahrnutie nevymožiteľnej pohľadávky do aktív podnikateľa. Žalovaný namietal, že nevymožiteľné pohľadávky neboli pri výpočte straty zohľadnené, tzn. požadoval, aby tieto pohľadávky neboli zahrnuté do aktív. Odvolací súd túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú preto, že znalec tieto pohľadávky pri výpočte straty zohľadnil. Generálny prokurátor má za to, že nastal presný opak, t. j. znalec tieto pohľadávky zohľadnil tak, že ich zahrnul do aktív. Vytýka preto konajúcim súdom nepochopenie obsahu námietky žalovaného, čo malo za následok nemožnosť vykonania jej právneho vyhodnotenia. Tvrdil, že rozdiel medzi tým, či je alebo nie je nevymožiteľná pohľadávka zahrnutá do aktív podniku (do obchodného imania) spočíva v tom, že pri vylúčení nevymožiteľnej pohľadávky z aktív podniku vzniká pokles na čistom obchodnom imaní (vzniká menší zisk alebo väčšia strata). Keďže nevymožiteľná pohľadávka nepredstavuje reálnu hodnotu, neexistuje podľa jeho názoru udržateľný dôvod na zahrnutie jej nominálnej hodnoty do výpočtu výšky obchodného majetku na účely konečného vyporiadania účastníkov zmluvy o tichom spoločenstve. Dôvodil tým, že zahrnutie nevymožiteľnej pohľadávky do aktív podniku má reálny dopad na vyporiadanie medzi tichým spoločníkom a podnikateľom, a to ten, že tichý spoločník získa hodnotu vo výške jeho podielu na nominálnej hodnote tejto pohľadávky, pričom podnikateľ je o rovnakú hodnotu hospodársky ukrátený. Uvedený výklad preto nie je v súlade so zásadou ochrany vlastníctva, zásadou rovnosti účastníkov súkromnoprávných vzťahov, ani so zásadou spravodlivého vyporiadania zmluvných záväzkov. Za správny preto označil opačný výklad. Nevymožiteľná pohľadávka sa na účely vyporiadania účastníkov skončenej zmluvy o tichom spoločenstve do aktív podniku nezahŕňa, čo má za následok, že na poklese čistého obchodného imania o hodnotu tejto pohľadávky sa podieľajú obe zmluvné strany podľa svojich podielov (proporcionálne).

Uviedol, že pre správny výklad nastolenej otázky je potrebné zaoberať sa tým, aký vplyv má na výšku čistého imania zisteného na základe účtovnej závierky skutočnosť, ktorá nastala až po vykonaní účtovnej

závierky. Konkrétne taká skutočnosť, ktorá spôsobuje nevykonalnosť pohľadávky až po vykonaní účtovnej závierky, alebo ktorá preukazuje nevykonalnosť pohľadávky až po vykonaní účtovnej závierky. Z hľadiska predpisov o vedení účtovníctva ide o také skutočnosti, ktoré neumožňujú opravu už vykonanej účtovnej závierky ex tunc, ale také sa vo vedení účtovníctva prejavujú až v čase, kedy nastali. V uvedených prípadoch pokladá za prípustné vykonať spätnú opravu hodnotového základu zisteného na základe účtovnej závierky, ktorá bude mať vplyv na vyporiadanie účastníkov zmluvy o tichom spoločenstve. Ozrejmil to tým, že ak podnikateľ po zániku zmluvy vráti vklad tichého spoločníka upravený podľa § 680 Obchodného zákonníka, a ak sa následne pohľadávka podnikateľa zahrnutá do výpočtu hospodárskeho výsledku stane nevykonalnou, má tichý spoločník povinnosť časť prijatej výplaty vrátiť. Domnieva sa, že takýto výklad nie je v rozpore s § 676 ods. 3 Obchodného zákonníka, že tichý spoločník nemá povinnosť vrátiť podiel na zisku pri neskoršej strate, keďže tu sa neskoršou stratou rozumie pokles čistého obchodného imania, ktorý reálne nastal až v neskoršom účtovnom období, a ktorý bude neskôr kompenzovaný maximálne do výšky vkladu tichého spoločníka. Dodal, že rovnako platí, že ak sa v priebehu súdneho konania o vrátenie vkladu tichého spoločníka stane nevykonalnou pohľadávka podnikateľa, ktorá existovala v čase zániku zmluvy, nebude táto pohľadávka zahrnutá do hodnotového základu pre výpočet výšky podielu na výsledku podnikania.

Generálny prokurátor zastáva názor, že prezentovaný výklad je najbližší účelu zákonnej úpravy, ktorá má za cieľ, aby sa tichý spoločník podieľal na skutočnom úbytku alebo prírastku čistého obchodného imania podnikateľa. Čisté obchodné imanie je predmetom účtovníctva (účtuje sa o rozdiel majetku a záväzkov), jeho vyjadrenie v účtovníctve je však skreslené princípom, že určitá skutočnosť (účtovný prípad) sa zohľadní až v období, kedy sa zistila, hoci vecne a časovo súvisí so skorším účtovným obdobím. Potenciálny nesúlad vecnej a časovej súvislosti účtovných prípadov je však na účely majetkového vyporiadania účastníkov skutočnej zmluvy o tichom spoločenstve možné prekonať výkladom, že základom pre určenie podielu tichého spoločníka na výsledku podnikania je účtovná závierka zohľadňujúca všetky účtovné prípady vecne a časovo súvisiace s účtovným obdobím, hoci tieto prípady nastali alebo boli zistené až po vypracovaní účtovnej závierky. Je presvedčený, že opačný výklad je potrebné odmietnuť argumentom ad absurdum. V prípade, kedy obchodný majetok tvoria len pohľadávky, ktoré sa po vypracovaní účtovnej závierky ukážu ako nevykonalné, bolo by vyrovnanie účastníkov vykonané v príkrom opaku k ekonomickej realite podniku. Podnikateľ by bol zaviazaný vyplatiť spoločníkovi podiel na neexistujúcom majetku, pričom sám by niesol všetky negatívne hospodárske straty. Takýto výklad označil za neprijateľný pre rozpor s účelom zákona.

Zhrnul, že konajúce súdy aplikovali na skutkový stav správne ustanovenie zákona (§ 680 Obchodného zákonníka), avšak nesprávne ho vyložili. Správny výklad je podľa neho ten, že podiel tichého spoločníka na strate podnikateľa po ukončení zmluvy o tichom spoločenstve sa určí zo základu zisteného účtovnou závierkou vykonanou ku dňu zániku zmluvného vzťahu, pričom nevykonalné pohľadávky nie sú pri výpočte čistého imania zahrnuté do obchodného majetku podnikateľa. Vytkol, že v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia vecí nebol konajúcimi súdmi dostatočne zistený skutkový stav v otázkach, ktoré pohľadávky žalovaného sú skutočne nevykonalné, a že súdy nevykonali dôkazy navrhnuté žalovaným na preukázanie jeho tvrdení, že predmetné pohľadávky sú nevykonalné.

K mimoriadnemu dovolaniu sa podaním zo dňa 11. 05. 2009 vyjadril žalovaný. Súhlasiac so závermi generálneho prokurátora obsiahnutými v mimoriadnom dovolaní, navrhol vyhovieť mu.

Podaním zo dňa 04. 06. 2009 sa k mimoriadnemu dovolaniu vyjadril žalobca. Stotožňujúc sa so správnosťou oboch napadnutých rozsudkov súdov nižších stupňov, pri súčasnej neakceptácii dôvodov mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora, navrhol mimoriadne dovolanie zamietnuť. Uviedol, že v predmetnej právnej veci sa riešila otázka odborná – aká je výška hodnoty vkladu tichého spoločníka, ktorá sa má vrátiť žalobcovi, a to znaleckými posudkami, z ktorých záverov súdy vychádzali pri rozhodovaní vo veci samej. Vyslovil domnienku, že na takúto otázku dokáže odpovedať výlučne súdny znalec a nie prokurátor, a že v 15 ročnom súdnom spore súdmi znalci na túto otázku už odpovedali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 4 OSP), po zistení, že boli splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e, § 243f, § 243g, § 243h OSP, preskúmal rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa, ako aj konania, ktoré im predchádzali, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 OSP v spojení s § 243i ods. 2 OSP) v napadnutom rozsahu podľa § 242 ods. 1 OSP v spojení s § 243i ods. 2 OSP, a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je potrebné zamietnuť pre nedôvodnosť.

Dovolací súd pri tomto preskúmaní zistil, že závery generálneho prokurátora nie sú opodstatnené. Napadnutými rozhodnutiami prvostupňového i odvolacieho súdu zákon v ustanoveniach § 6 ods. 1, ods. 3, § 673 ods. 1, § 676 ods. 1, ods. 3, § 677 ods. 1 a § 680 Obchodného zákonníka porušený nebol. Neboli tak splnené zákonné predpoklady pre dôvodné podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom obsiahnuté v ustanovení § 243f ods. 1 písm. c) OSP v spojení s ustanovením § 243e ods. 1 OSP.

Podľa § 243e ods. 1 OSP, ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Podľa § 243f ods. 1 písm. c) OSP, mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Právnym posúdením veci je treba rozumieť činnosť súdu, pri ktorej tento zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu úpravu na zistený skutkový stav. Pod nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c) OSP sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Týmto dovolacím dôvodom možno napadnúť nielen právny záver odvolacieho súdu týkajúci sa bezprostredne predmetu konania, ale i posúdenie predbežnej otázky odvolacím súdom, posúdenie dôkazného bremena a pod.. Nesprávne právne posúdenie môže byť spôsobilým dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu.

Po preskúmaní veci sa dovolací súd s právnym názorom odvolacieho súdu stotožňuje a v podrobnostiach poukazuje na skutkový stav zistený súdom prvého stupňa a odvolacím súdom.

Neopodstatnenosť dovolacieho dôvodu – nesprávne právne posúdenie veci oboma súdmi nižších stupňov, je evidentná v tom, že konajúce súdy správne právne posúdili otázku, z akého hodnotového základu sa vypočíta podiel tichého spoločníka (žalobcu) na strate podnikateľa (žalovaného) po ukončení zmluvného vzťahu založeného zmluvou o tichom spoločenstve. Oba konajúce súdy posúdili túto otázku s náležitou starostlivosťou na základe výsledkov rozsiahleho znaleckého dokazovania tak, že nedobytné pohľadávky sú súčasťou obchodného majetku na účely výpočtu hospodárskej straty. Tento výklad plne zodpovedá zákonným ustanoveniam. Súdny znalec tieto pohľadávky pri výpočte straty zohľadnil, a oba súdy nižších stupňov si pri rozhodovaní výsledky znaleckého dokazovania osvojili.

V súdnej veci nebolo sporné, že k zániku zmluvy o tichom spoločenstve a k zániku účasti tichého spoločníka na podnikaní žalovaného došlo na základe ich vzájomnej dohody ku dňu 01. 04. 1994. V intenciách skoršieho rozhodnutia dovolacieho súdu však zostala spornou skutočnosť, či a v akej výške je daná povinnosť podnikateľa vrátiť tichému spoločníkovi vklad zvýšený alebo znížený o jeho podiel na výsledku podnikania ku dňu zániku zmluvy o tichom spoločenstve. Pre posúdenie tejto otázky nariadil súd prvého stupňa znalecké dokazovanie. Zo záverov znaleckého posudku vypracovaného súdnym znalcom Ing. E. J., bola firma V. ku dňu 01. 04. 1994 v strate v celkovej sume 71 434,- Sk pri zohľadnení dubióznych pohľadávok z roku 1992. Pritom znalec vychádzal pri vypracovaní znaleckého posudku z výkazu majetku a záväzkov žalovaného, príjmov a výdavkov za rok 1993, došlých a odoslaných faktúr, bankových výpisov, peňažného denníka, podnikateľských účtov, pokladničných dokladov, evidencie hmotného a nehmotného majetku, mzdových dokladov za rozhodné obdobie rokov 1993 až 1994. Keďže podľa dohody účastníkov zmluvného vzťahu zakotvenej v čl. I Zmluvy o tichom spoločenstve zo dňa 03. 01. 1992 predstavoval podiel žalobcu na zisku a na strate 49 %, predstavuje tento 49 %-ný podiel sumu 35 003,- Sk z celkovej straty zistenej ku dňu 01. 04. 1994 v sume 71 434,- Sk. Žalobcovi preto vzniklo právo na vyplatenie vkladu zníženého o jeho podiel na strate v sume 117 889,- Sk s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % od 01. 05. 1995. Pri rozhodovaní o uplatnenom nároku sa prvostupňový súd adekvátne vysporiadal i s námietkami žalovaného. Jednalo sa jednak o námietky ohľadne toho, že v roku 1994 uhradil všetky záväzky vzniknuté za rok 1993 a prvý štvrtrok 1994, tzn. v čase spoločného podnikania, a jednak i o námietky, že firma eviduje viacero nevymožiteľných, tzv. dubióznych pohľadávok. Obe námietky boli správne súdom prvého stupňa vyhodnotené ako právne irelevantné z dôvodu, že tak záväzky, ako aj žalovaným uvádzané nevymožiteľné pohľadávky, boli zohľadnené pri vypracovaní znaleckého posudku. Okrem iného, aj na základe nich, dospel súdny znalec k záveru, že žalovaný vo svojom podnikaní v čase zániku zmluvy o tichom spoločenstve vykonal stratu v sume 71 434,- Sk. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozsudku

poukázal na správnosť konštatovania prvostupňového súdu o právnej nedôvodnosti námietky žalovaného, že súd nebral zreteľ na jeho nedobytné pohľadávky, keď uviedol, že z obsahu znaleckého posudku jednoznačne vyplýva zohľadnenie dubióznych pohľadávok žalovaného za rok 1992 znalcom pri výpočte straty. Preto správne prvostupňový súd rozhodol o uplatnenom nároku žalobcu tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti jeho rozsudku, pričom suma 35 003,- Sk, v ktorej časti bol návrh zamietnutý, predstavuje práve zmluvne dohodnutý 49 %-ný podiel žalobcu na strate žalovaného. Súd prvého stupňa teda v svojom rozhodnutí náležite odôvodnil svoje skutkové zistenia, a odvolací súd dospel k rovnakým vecným a právnym záverom, preto správne v podrobnostiach odkázal na príslušnú časť napadnutého rozsudku prvostupňového súdu, ktorú si v plnom rozsahu osvojil.

Právna otázka vyvstanúvšia v danom spore, či má účtovná závierka vykonaná ku dňu zániku zmluvy obsahovať v aktívnych položkách aj nedobytné pohľadávky, bola vyriešená. Oba súde nižších stupňov ju posúdili na podklade záverov vyčerpávajúceho znaleckého dokazovania tak, že nedobytné pohľadávky sú súčasťou obchodného majetku na účely výpočtu hospodárskej straty. Nemožno súhlasiť s názorom generálneho prokurátora, ktorý uvedený výklad považoval za nesprávny. Na margo jeho výtky, že konajúce súde tento právny záver v odôvodneniach rozhodnutí explicitne nevyjadrili, nezaoberali sa ním a podrobne ho ani neodôvodnili, ako aj ďalšej výtky, že v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nebol konajúcimi súdmi dostatočne zistený skutkový stav v otázkach, ktoré pohľadávky žalovaného sú skutočne nevyhnutné, a že súde nevykonali dôkazy navrhnuté žalovaným na preukázanie jeho tvrdení, že predmetné pohľadávky sú nevyhnutné; sa žiada poznamenať, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemusí byť odpoveďou na každú námietku alebo argument účastníka konania, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie, zostali spornými alebo v prípade opravného konania sú nevyhnutnými na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky nastolené otázky, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu. Preto odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového aj odvolacieho súdu, ktoré stručne a jasne objasňujú skutkový a právny základ týchto rozhodnutí, stačia na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

Na základe uvedených dôvodov dovolací súd zamietol mimoriadne dovolanie podľa § 243b ods. 1 OSP a § 243b ods. 4 pred bodkočiarkou OSP v spojení s § 243i ods. 2 OSP.

V dovolacom konaní vzniklo síce účastníkom právo na náhradu trov dovolacieho konania podľa § 142 ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1, § 243b ods. 5 a § 243i ods. 2 OSP, dovolací súd im napriek tomu náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože nepodalí návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy tohto konania v zmysle § 151 ods. 1 OSP.

105.

ROZHODNUTIE

Dispozičné právo generálneho prokurátora k už podanému mimoriadnemu dovolaniu nie je viazané na súhlas či nesúhlas osoby, ktorá podala podnet na podanie mimoriadneho dovolania.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MObdov/3/2013 z 24. októbra 2013)

Krajský súd v Bratislave, ako súd prvostupňový, rozsudkom č. k. 7Cb/47/2003-1152 z 19. decembra 2008 žalobu zamietol a zaviazal neúspešného žalobcu zaplatiť úspešnému žalovanému náhradu trov konania v sume 44.689.430,50 Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, k rukám právnej zástupkyne žalovaného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 2Obo/17/2009-1193 z 01. apríla 2009, právoplatným 11. mája 2009, na odvolanie žalobcu proti prvostupňovému rozsudku, rozhodol tak, že odvolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Cb 47/2003-1152 z 19. decembra 2008 potvrdil ako vecne správny. Súčasne uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v sume 178.161,72 eur na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. I. S. do troch dní.

Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Cb/47/2003-1152 z 19. decembra 2008 a proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Obo/17/2009-1193 z 01. apríla 2009 podal, na podnet žalobcu, v zákonnej lehote, mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky domáhajúc sa ich zrušenia a vrátenia veci Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Konanie o mimoriadnom dovolaní sa viedlo na Najvyššom súde Slovenskej republiky odo dňa 28. apríla 2010 pod sp. zn. 1MObdov/4/2010.

Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím rozsudkom č. k. 1MObdov/4/2010-1321 z 25. augusta 2011, právoplatným 05. októbra 2011, mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov dovolacieho konania.

Tento rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol zrušený nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky č. IV. ÚS 459/2012-73 z 13. augusta 2013, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol o tom, že základné právo žalobcu nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MObdov/4/2010 z 25. augusta 2011 porušené bolo. Z toho dôvodu rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MObdov/4/2010 z 25. augusta 2011 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň uložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky povinnosť uhradiť sťažovateľovi (žalobcovi) trovy konania v sume 261,82 eur na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovelo.

Po zrušení rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1MObdov/4/2010-1321 z 25. augusta 2011 vyššie uvedeným nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky a vrátení veci dovolaciemu súdu na ďalšie konanie, t. j. odo dňa 11. septembra 2013 bola predmetnému konaniu o mimoriadnom dovolaní pridelená sp. zn. 1MObdov/3/2013.

Písomným podaním zo 17. septembra 2013, doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 23. septembra 2013, vzal generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie v celom rozsahu späť a navrhol konanie zastaviť. Späťvzatie mimoriadneho dovolania odôvodnil tým, že na základe podnetu žalovaného opätovne preskúmal dôvodnosť podaného mimoriadneho dovolania a ním napadnuté rozsudky prvostupňového i odvolacieho súdu považuje za zákonné.

Žalobca, ktorý podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania, podaním z 08. októbra 2013 vyjadril nesúhlas so späťvzatím mimoriadneho dovolania.

Podľa § 243b ods. 5 veta druhá OSP, ak dovolateľ vezme dovolanie späť, dovolací súd konanie uznesením zastaví.

Podľa § 243i ods. 2 OSP, v konaní o mimoriadnom dovolaní platia primerane ustanovenia o konaní na dovolacom súde (§ 242 až 243d), ak tento zákon neustanovuje niečo iné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§10a ods. 3 a 4 OSP), rozhodujúc vo veci bez nariadenia dovolacieho pojednávania podľa § 243a ods. 1 OSP v spojení s § 243i ods. 2 OSP, rešpektoval dispozičné právo generálneho prokurátora Slovenskej republiky nakladať s mimoriadnym dovolaním a konanie o mimoriadnom dovolaní v zmysle citovaného ustanovenia § 243b ods. 5 veta druhá OSP v nadväznosti na ustanovenie § 243i ods. 2 OSP zastavil. Dispozičné právo generálneho prokurátora nie je viazané na súhlas či nesúhlas inej osoby.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 veta prvá OSP v spojení s ustanoveniami § 243i ods. 2, § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. c) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania, pretože konanie bolo zastavené.

106.

ROZHODNUTIE

Ak navrhovateľ podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 74 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku na miestne nepríslušný súd, pričom miestna príslušnosť nevyplýva z § 88 O. s. p. a ani navrhovateľ nevystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ, po vznesení námietky nedostatku miestnej príslušnosti odporcom v odvolaní podanom proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia, musí odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. g/ a ods. 3 O. s. p. toto napadnuté uznesenie zrušiť a konanie o nariadení predbežného opatrenia podľa § 104 ods. 1 O. s. p. zastaviť pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

Ak v dôsledku postupu navrhovateľa nie je možné poskytnúť ochranu práva odporcu na zákonného sudcu, potom nie je možné ani poskytnúť ochranu práva navrhovateľa na urýchlené a účinné rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MObd/3/2013 z 22. augusta 2013)

Okresný súd Prešov uznesením z 12. 07. 2011, č. k. 21Cb 101/2011-86 odporcovi ako jedinému spoločníkovi spoločnosti s. T., spol. s r. o., K., so sídlom K. XX, K., IČO: XX, t. j. stopercentnému vlastníkovi obchodného podielu v spoločnosti s. T., spol. s r. o., K. zakázal tento obchodný podiel predať, darovať, zameniť, založiť, zaťažiť vecným bremenom, predkupným právom, uzavrieť ohľadne tohto obchodného podielu zmluvu o budúcej zmluve, vložiť ako vklad na podnikanie, ručiť, vyhotoviť notársku zápisnicu - exekučný titul týkajúci sa tohto obchodného podielu alebo akokoľvek inak nakladať s vyššie uvedeným obchodným podielom, a to až do právoplatného skončenia súdneho konania o podanej odporovacej žalobe o neúčinnosť právneho úkonu - zmluvy o prevode obchodného podielu uzavretej medzi spoločnosťou C. I., a. s., so sídlom Nám. B. XX, R., IČO: XX ako prevodcom a spoločnosťou R. & F., s. r. o., so sídlom T., B., IČO: XX ako nadobúdateľom. Zároveň navrhovateľovi uložil povinnosť do 30 dní od doručenia predbežného opatrenia podať návrh vo veci samej. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Dospel k záveru, že v danej veci je dôvodné obmedziť odporcu v nakladaní s obchodným podielom v spoločnosti s. T., spol. s r. o., K., keďže bez nariadenia tohto predbežného opatrenia by mohlo dôjsť zo strany odporcu k zmareniu výkonu očakávaného rozhodnutia vo veci samej, v dôsledku vykonávania právnych úkonov súčasného vlastníka predmetného obchodného podielu.

Krajský súd v Prešove na základe odvolania odporcu uznesením zo 14. 09. 2011, č. k. 5Cob 26/2011-273 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že v časti, ktorou predbežným opatrením zakázal odporcovi ako jedinému spoločníkovi spoločnosti s. T., spol. s r. o., K., so sídlom v K., K. XX, IČO: XX, t. j. stopercentnému vlastníkovi obchodného podielu v spoločnosti s. T., spol. s r. o., K., s obchodným podielom akokoľvek nakladať, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, návrh navrhovateľa zamietol. V prevyšujúcej časti uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia vo vzťahu k námietke odporcu, že Okresný súd Prešov nebol v danej veci miestne príslušný na rozhodovanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia uviedol, že v zmysle § 105 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) súd skúma miestnu príslušnosť iba podľa § 88 O. s. p. To znamená, že v konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia môže byť návrh uplatnený na ktoromkoľvek prvostupňovom súde na území Slovenskej republiky. Prelomenie zásady, že súd skúma miestnu príslušnosť iba podľa § 88 O. s. p. prichádza do úvahy v prípade opätovného vystupovania navrhovateľa aspoň v jednej inej právoplatne neskončenej veci na tom istom súde. Pri viacerých navrhovateľoch stačí, že jeden z nich je totožný s navrhovateľom v predmetnej veci. Ak by navrhovateľ vystupoval v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ alebo ak miestnu príslušnosť namieta odporca, súd by musel skúmať miestnu príslušnosť aj podľa § 84 až § 87 O. s. p.. V predmetnom prípade nejde o miestnu príslušnosť podľa § 87 O. s. p. ani nebolo preukázané, aby žalobca ako navrhovateľ vystupoval na Okresnom súde Prešov v rôznych veciach opätovne. Keďže v konaniach o nariadenie predbežného opatrenia sa návrh na jeho nariadenie doručuje odporcovi spolu s rozhodnutím o nariadení predbežného opatrenia, nebol dôvod, aby Okresný súd Prešov skúmal miestnu príslušnosť aj podľa § 84 až § 87 O. s. p. Námietku miestnej príslušnosti nebolo dôvodné skúmať ani vtedy, ak v konaní o predbežnom opatrení ju namieta odporca v odvolaní proti uzneseniu o jeho nariadení. Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval námietku odporcu o miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Prešov na rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia za nedôvodnú.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky podal proti obom uzneseniam na základe podnetu odporcu mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 O. s. p. z dôvodov uvedených v § 243f ods. 1 písm. a/, písm. b/ O. s. p. a navrhol napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Prešov na ďalšie konanie.

Dovolateľ uviedol, že námietka odporcu o miestnej príslušnosti bola uplatnená dôvodne, pretože Okresný súd Prešov nebol v danej veci zo žiadneho dôvodu (§ 84 O. s. p. v spojení s § 85 O. s. p., § 87 O. s. p., § 88 O. s. p.) súdom príslušným na konanie o veci (§ 74 ods. 2 prvá veta O. s. p.) - na konanie o neúčinnosti právneho úkonu. Rozhodnutie o predbežnom opatrení bolo súdom vydané bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania (§ 75 ods. 6 O. s. p.) a o nariadení predbežného opatrenia bolo rozhodnuté bez vyjadrenia odporcu, ktorému bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručený súdom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené (§ 75 ods. 8 O. s. p.). Námietka uplatnená odporcom v odvolaní podanom proti uzneseniu súdu prvého stupňa tak bola námietkou uplatnenou pri prvom úkone, ktorý odporcovi v danej veci patril (§ 105 ods. 1 O. s. p.). Odvolací súd bez toho, že by o námietku odporcu skúmal miestnu príslušnosť (a bez toho, že by o námietke miestnej príslušnosti rozhodol), rozhodol o čiastočnej zmene a inak potvrdení uznesenia miestne nepríslušného súdu prvého stupňa o nariadení predbežného opatrenia. Odporcovi tak nebolo umožnené dosiahnuť svojou včas uplatnenou námietkou skúmanie miestnej príslušnosti súdu (§ 105 ods. 1 O. s. p.) a napriek dôvodne a včas uplatnenej námietke miestnej príslušnosti bolo vo veci rozhodnuté miestne nepríslušnými súdmi (v oboch stupňoch). Konanie v danej veci je takto postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p.). Dovolateľ uviedol, že súčasne došlo k porušeniu základného práva odporcu na zákonného sudcu (základného práva odporcu nebyť odňatý zákonnému sudcovi) podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Porušením základného práva na zákonného sudcu došlo v konaní aj k vade uvedenej v § 237 písm. g/ O. s. p. (§ 243f ods. 1 písm. a/ O. s. p.).

Odporca vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že na vydanie predmetného predbežného opatrenia neboli splnené podmienky, vzhľadom na to, že navrhovateľ nepredložil žiaden konkrétny dôkaz o tom, i že odporca by sa reálne snažil akokoľvek nakladať s obchodným podielom spoločnosti s. T., spol. s r. o., K.. V súlade s dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní odporca navrhol rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, eventuálne zmeniť rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že návrh v celom rozsahu sa zamietá.

Navrhovateľ sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 31. 07. 2012 sp. zn. 4MOBdo 4/2012 mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky zamietol a navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal. Dospel k záveru, že ak súd prvého stupňa pred rozhodnutím o návrhu | na nariadenie predbežného opatrenia skúmal len miestnu príslušnosť podľa § 88 O. s. p. a zistil, že výlučná miestna príslušnosť iného okresného súdu nie je daná a navrhovateľ nevystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ, nemožno sa námietkou miestnej príslušnosti, uplatnenou odporcom v odvolacom konaní zaoberať, aj keď je odvolanie prvým úkonom, ktorý odporcovi patrí. Účelu sledovanému nariadením predbežného opatrenia nemôže zodpovedať postup odvolacieho súdu, ktorý by akceptoval námietku miestnej príslušnosti uplatnenú sťažovateľkou v odvolaní. Vyslovil názor, že záujem na účinnej a rýchlej dočasnej ochrane práv má prednosť pred právom odporcu vyjadriť sa k návrhu a namietat miestnu príslušnosť pred nariadením predbežného opatrenia. Súd prvého stupňa zároveň nemá právo skúmať miestnu príslušnosť širšie, ako mu ukladá ustanovenie § 105 ods. 1 O. s. p. V dôsledku uvedeného postupu súdov nedošlo k vade konania v zmysle § 243f ods. 1 písm. a/, písm. b/ O. s. p.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) na základe ústavnej sťažnosti odporcu nálezom č. k. II. ÚS 510/2012-48 z 05. 06. 2013 rozhodol tak, že Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 MOBdo 4/2012 porušil základné právo spoločnosti R. & F., s. r. o. (odporcu), na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a preto toto uznesenie zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

V odôvodnení nálezu prisvedčil právnenému názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého nebolo možné zaoberať sa meritórne v odvolacom konaní námietkou miestnej príslušnosti uplatnenou odporcom v odvolaní, aj keď odvolanie bolo prvým úkonom, ktorý mu vo veci patril. Možnosti meritórne sa zaoberať v odvolacom

konaní námietkou miestnej príslušnosti uplatnenou odporcom v odvolaní bránilo ustanovenie § 221 ods. 3 O. s. p., ktoré vylučuje možnosť, aby odvolací súd zrušil uznesenie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z dôvodu, aby vec mohla byť postúpená miestne príslušnému súdu prvého stupňa. Ďalej konštatoval, že o návrhu navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia rozhodoval miestne nepríslušný okresný súd, pričom vychádzajúc z existujúcej právnej úpravy odporca nemal nijakú možnosť domôcť sa toho, aby vo veci konal a rozhodol súd miestne príslušný, teda v konečnom dôsledku, aby vo veci konal a rozhodol zákonný sudca. Mal za to, že konanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v prípadoch, v ktorých nie je daná miestna príslušnosť podľa § 88 O. s. p. a v prípadoch, ak navrhovateľ nevystupuje v rôznych veciach ako navrhovateľ, pričom odporca v odvolacom konaní námietku miestnej príslušnosti uplatní, treba nedostatok procesnej podmienky miestnej príslušnosti považovať za neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Tento nedostatok podmienky konania znamená zároveň úplnú negáciu základného práva na zákonného sudcu. Pri kolízii medzi právom navrhovateľa na účinnú a rýchlu dočasnú ochranu práv a právom odporcu na zákonného sudcu je povinnosťou všeobecných súdov postupovať tak, aby sa poskytla ochrana obom týmto právam. Inými slovami, ak navrhovateľ podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia na miestne nepríslušný súd, hoci miestna príslušnosť nevyplývala z § 88 O. s. p. a navrhovateľ ani nevystupoval v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ, pričom odporca v odvolacom konaní námietku miestnej príslušnosti uplatnil, potom muselo byť konanie bez ďalšieho zastavené pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak totiž v dôsledku postupu navrhovateľa nebolo možné poskytnúť vôbec ochranu právu odporcu na zákonného sudcu, potom nebolo možné poskytnúť ani ochranu právu navrhovateľa na urýchlené a účinné rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Navrhovateľ teda v uvedenej situácii nesie procesno - právnu zodpovednosť za výsledok konania v prípade, ak sa obráti na miestne nepríslušný súd.

Najvyšší súd, ktorému bola vec opätovne predložená na rozhodnutie o mimoriadnom dovolaní, viazaný právnym názorom ústavného súdu, ako súd dovolací podľa § 10a ods. 3 O. s. p., po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a ods. 2 O. s. p.) preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu ako aj súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť a konanie zastaviť.

V zmysle § 243f ods. 1 O. s. p., mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O. s. p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

V dôvodoch mimoriadneho dovolania dovolateľ poukázal na existenciu inej vady konania spočívajúcej v tom, že súd sa nezaoberal námietkou odporcu týkajúcou sa miestnej príslušnosti konajúcich súdov napriek tomu, že bola dôvodne a včas uplatnená a vo veci tak rozhodli miestne nepríslušné súdy v oboch stupňoch, čím došlo zároveň k porušeniu základného práva odporcu na zákonného sudcu. Zdôraznil pritom skutočnosť, že prvým úkonom, ktorý odporcovi patril v súvislosti s uplatnením námietky miestnej príslušnosti bolo odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým vyhovel návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), nikoho nemožno odňať zákonnému sudcovi. Príslušnosť ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým, a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo vzťahoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Podľa § 74 ods. 2 veta prvá O. s. p., príslušný na nariadenie predbežného opatrenia je súd, ktorý je príslušný na konanie o veci.

Podľa § 75 ods. 8 veta druhá O. s. p., návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené.

Podľa § 85 ods. 2 O. s. p., všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v obvode ktorého má právnická osoba sídlo.

Podľa § 103 O. s. p., kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 O. s. p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu; právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované.

Podľa § 104 ods. 2 O. s. p., ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia. Pritom spravídla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví.

Podľa § 105 ods. 1 O. s. p., súd skúma miestnu príslušnosť iba podľa § 88. Ak však navrhovateľ vystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ alebo ak miestnu príslušnosť namieta odporca, súd skúma miestnu príslušnosť aj podľa § 84 až 87. Súd skúma miestnu príslušnosť prv, než začne konať o veci samej. Neskôr ju skúma len na námietku účastníka, ak ju uplatní najneskôr pri prvom úkone, ktorý účastníkovi patrí.

Podľa § 221 ods. 3 O. s. p., ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti uzneseniu o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, zruší rozhodnutie, len ak zastavuje konanie.

Z obsahu spisu vyplýva, že Okresnému súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) ako súdu prvého stupňa bol dňa 19. 05. 2011 doručený návrh na nariadenie predbežného opatrenia pred začatím konania v zmysle § 74 ods. 1 O. s. p. V prípade návrhu na nariadenie predbežného opatrenia pred začatím konania súd skúma miestnu príslušnosť podľa citovaného ustanovenia § 105 ods. 1 O. s. p.

Súd prvého stupňa, ktorému bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručený, nemal možnosť v zmysle § 105 ods. 1 O. s. p. pred rozhodnutím o tomto návrhu skúmať miestnu príslušnosť podľa § 84 O. s. p. až § 87 O. s. p., pretože v danej veci nie je daná výlučná miestna príslušnosť iného súdu podľa § 88 O. s. p., navrhovateľ nevystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ a odporca nenamietal miestnu príslušnosť, pričom tak ani nemohol urobiť, nakoľko sa o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia dozvedel až z doručeného rozhodnutia súdu prvého stupňa a k nemu pripojeného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (§ 75 ods. 8 druhá veta O. s. p.).

Námietku miestnej príslušnosti uplatnil odporca v odvolaní proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia. Podľa názoru dovolacieho súdu, ak súd prvého stupňa pred rozhodnutím o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 74 O. s. p. skúmal len miestnu príslušnosť podľa § 88 O. s. p. a zistil, že výlučná miestna príslušnosť iného okresného súdu nie je daná a navrhovateľ nevystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ, nemal možnosť zaoberať sa námietkou miestnej príslušnosti, uplatnenou odporcom v odvolacom konaní, aj keď odvolanie je prvým úkonom, ktorý odporcovi patrí. Možnosti meritórne sa zaoberať v odvolacom konaní uvedenou námietkou miestnej príslušnosti bránilo ustanovenie § 221 ods. 3 O. s. p., ktoré ukladá odvolaciemu súdu zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa len v prípade zastavenia konania a vylučuje možnosť, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z dôvodu, aby vec mohla byť postúpená miestne príslušnému súdu prvého stupňa.

Vychádzajúc z nálezu ústavného súdu možno konštatovať, že o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodoval miestne nepríslušný súd, pričom podľa existujúcej právnej úpravy odporca nemal nijakú možnosť domôcť sa toho, aby vo veci konal a rozhodol súd miestne príslušný, teda v konečnom dôsledku, aby vo veci konal a rozhodol zákonný sudca. Nedostatok procesnej podmienky miestnej príslušnosti je v zásade podľa platnej právnej úpravy odstrániteľným nedostatkom podmienok konania. Osobitnou kategóriou je však konanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v prípadoch, v ktorých nie je daná miestna príslušnosť podľa § 88 Občianskeho súdneho poriadku a v prípadoch, ak navrhovateľ nevystupuje v rôznych veciach ako navrhovateľ, pričom odporca v odvolacom konaní námietku miestnej príslušnosti uplatní. V uvedenej procesno - právnej situácii treba nedostatok procesnej podmienky miestnej príslušnosti považovať za neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Tento nedostatok podmienky konania znamená zároveň úplnú negáciu základného práva na zákonného sudcu.

V súlade s právnym názorom vysloveným ústavným súdom v predmetnej veci dovolací súd dospel k záveru, že ak navrhovateľ podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia na miestne nepríslušnom súde, hoci miestna príslušnosť nevyplyvala z § 88 O. s. p. a navrhovateľ ani nevystupoval v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ, pričom odporca v odvolacom konaní námietku miestnej príslušnosti uplatnil, konanie muselo byť bez ďalšieho zastavené podľa § 104 ods. 1 prvá veta O. s. p. pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Navrhovateľ v uvedenej situácii nesie procesno - právnu zodpovednosť za výsledok konania v prípade, ak sa obráti na miestne nepríslušný súd.

Vo veci konal a rozhodoval nezákonný sudca, preto je daná opodstatnenosť dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. g/ O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ O. s. p. Postup odvolacieho súdu, ktorý nezastavil konanie pre nedostatok jeho podmienok, možno zároveň považovať za vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a preto je daný a dovolací dôvod v zmysle § 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu aj prvostupňového súdu podľa § 243b ods. 2, ods. 3 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. zrušil a konanie podľa § 104 ods. 1 O. s. p. zastavil.

Dovolací súd rozhodol o náhrade trov dovolacieho konania podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. z dôvodu, že konanie bolo zastavené.

107.

ROZHODNUTIE

Zriadené exekučné záložné právo na majetok patriaci do konkurzu nevytvára veriteľovi v konkurznom konaní postavenie zabezpečeného (oddeleného) veriteľa.

Vyhlásením konkurzu sa zo zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov exekučné konanie zastavuje a tým sa zrušuje exekučné záložné právo zriadené podľa ust. § 167 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení zmien a doplnkov.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/22/2012 z 24. októbra 2013)

Okresný súd Košice I rozsudkom z 18. januára 2011, č. k. 26Cbi/10/2010-28 žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa s návrhom doručeným súdu 30. apríla 2010 domáhal, aby súd určil, že zabezpečovacie právo veriteľa T. S., spol. s r. o., so sídlom L., S. N. V., IČO: XX, zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Košice I, oddiel Sro, vložka 5840/V, vzťahujúce sa k pohľadávkam veriteľa T. S., spol. s r. o., zapísanými v konečnom zozname prihlásených pohľadávok vedených v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 31K/47/2009 pod poradovými číslami 144 až 182 je zistené čo do dôvodu a výšky, ako zabezpečovacie právo v celom rozsahu pre všetky pohľadávky pod poradovými číslami 144 až 182. Zároveň žiadal náhradu trov konania.

Žalobca uviedol, že v období od septembra 2008 do februára 2009 vystavil úpadcovi na základe kúpnej zmluvy zo 4. septembra 2008 faktúry, ktoré úpadca do vyhlásenia konkurzu neuhradil. Zmluvný denný úrok za omeškanie so zaplatením faktúr bol v kúpnej zmluve určený vo výške 0,04 %. Dňa 12. februára 2009 došlo k uznaniu záväzkov úpadcom, v tom čase ešte dlžníkom vo forme notárskej zápisnice, ktoré vznikli neuhradením faktúr, čím vznikol veriteľovi Tehelňa STOVA, spol. s r. o. v zmysle ust. § 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku exekučný titul. Dňa 1. apríla 2009 podal veriteľ T. S., spol. s r. o. návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky 57 149,94 eur a príslušenstva tejto pohľadávky a zriadenie exekučného záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve úpadcu, ktoré sú evidované v evidencii katastra nehnuteľností na LV č. XX k. ú. S. N. V. a na LV č. XX, k. ú. S. N. V.. V súvislosti s týmto úkonom vznikli veriteľovi Tehelňa STOVA, spol. s r. o. náklady a to za overenie exekučného titulu 894,14 eur súdny poplatok za vydanie poverenia 16,50 eur, trovy právneho zastúpenia v exekučnom konaní 553,31 eur, ktoré si veriteľ prihlásil do konkurzu prihláškou č. 42. Všetky uvedené pohľadávky aj s príslušenstvom boli zabezpečené exekučným záložným právom na základe Exekučného príkazu z 2. júna 2009, vydaný exekútorom Mgr. E. F., č. k. Ex 25/09. Vzhľadom na skutočnosť, že úpadca J.X.C. – I., s. r. o. do vyhlásenia konkurzu faktúry neuhradil a veriteľ nebol uspokojený ani v exekučnom konaní, veriteľ si po vyhlásení konkurzu na úpadcu J.X.C. – I., s. r. o., prihlásil tieto pohľadávky do konkurzu. Správca majetku úpadcu J.X.C. – I., s. r. o. JUDr. V. P., so sídlom M., K. dňa 31. marca 2010 poprel uplatnené zabezpečovacie právo vyššie uvedených pohľadávok s príslušenstvom v celom rozsahu. Ako dôvod popretia v konečnom zozname pohľadávok ako aj vo výpise z konečného zoznamu pohľadávok, správca uviedol: „Uplatnené exekučné zabezpečovacie právo nie je v zmysle ust. § 8 a nasl. Zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“) zabezpečovacím právom, a preto nie je možné prihlásenú pohľadávku veriteľa v celom rozsahu považovať za zabezpečenú“. Žalobca mal za to, že žalovaný práve na základe ust. § 8 ZKR bol povinný uznať pohľadávky s prísl. aj spolu so zabezpečovacím právom.

Žalovaný prihlásené pohľadávky žalobcu zapísané v konečnom zozname pohľadávok pod poradovými číslami 144 až 182 mal za zistené čo do právneho dôvodu, vymáhateľnosti a výšky, ale za sporné čo do zabezpečenia zabezpečovacím právom s poukazom na ust. § 8 a nasl. ZKR, nakoľko exekučné záložné právo nie je podľa jeho názoru pre účely zákona o konkurze a reštrukturalizácii zabezpečovacím právom. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 48 ZKR, podľa ktorého sa už začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania vyhlásením konkurzu zastavujú. Zastavenie exekučného konania zo zákona má preto bezprostredné právne dôsledky aj na v exekučnom konaní zriadené exekučné záložné právo, ktoré stráca po zastavení exekučného konania svoje zákonné opodstatnenie a v ďalšom sa nevykonáva. Na základe uvedeného navrhol žalobu zamietnuť v celom

rozsahu.

Súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 8 ZKR dospel k záveru, že exekučné záložné právo nie je pre účely ZKR zabezpečovacím právom, pretože podľa ust. § 48 ZKR sa začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania vyhlásením konkurzu zastavujú. Zastavenie exekučného konania zo zákona má teda bezprostredné právne dôsledky aj na v exekučnom konaní zriadené exekučné záložné právo, ktoré stráca po zastavení exekučného konania svoje zákonné opodstatnenie a v ďalšom sa nevykonáva. Keďže začatím konkurzného konania došlo k zastaveniu exekučného konania, na základe ktorého bolo zriadené exekučné záložné právo v prospech žalobcu. So zastavením exekučného konania zároveň došlo aj k zániku exekučného záložného práva. V čase podania prihlášok žalobcu do konkurzu pohľadávky žalobcu už teda nemohli byť zabezpečené týmto exekučným záložným právom. Na tomto základe súd prvého stupňa žalobu zamietol ako nedôvodnú.

Na základe žalobcom podaného odvolania Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 30. decembra 2011, č. k. 3CoKR/9/2011-62 Bratislave rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania a zároveň vyslovil, že dovolanie proti tomuto rozsudku pripúšťa.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožnil so zisteným skutkovým stavom a odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdom prvého stupňa podľa § 219 ods. 2 O. s. p. Dôvody uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o zistenie skutkového stavu veci ako aj právne posúdenie, považoval odvolací súd za správne a presvedčivé. Poukázal na ust. § 48 ZKR, podľa ktorého na majetok podliehajúci konkurzu nemožno počas konkurzu začať konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania. Už začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania sa vyhlásením konkurzu zastavujú.

Zastavením exekučného konania súčasne dochádza aj k zániku exekučného záložného práva. Uvedenú skutočnosť potvrdzuje aj ust. § 167 ods. 3 zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok), podľa ktorého exekútor poverený vykonaním exekúcie je povinný do siedmych dní od zastavenia exekúcie oznámiť príslušnej správe katastra zrušenie exekučného záložného práva.

Zriadenie exekučného záložného práva k nehnuteľnosti je inštitútom exekučného konania, ktorým sa zabezpečuje právny nárok oprávneného a nie je možné ho používať mimo exekučného konania, nakoľko ide výlučne o procesný zabezpečovací inštitút. Vyhlásením konkurzu sa exekučné konanie zastavuje (nie prerušuje) a exekučné záložné právo, ktoré bolo zriadené pre účely exekučného konania sa zo zákona zrušuje a stráca svoj právny základ.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil.

Vzhľadom na skutočnosť, že uvedené rozhodnutie rieši otázku po právnej stránke zásadného významu, a to či aj zastavenie exekúcie priamo zo zákona podľa § 48 zák. č. 7/2005 Z. z., ako dôsledok vyhlásenia konkurzu na majetok záložného dlžníka, má za následok, taktiež priamo zo zákona zánik zapísaného exekučného záložného práva, odvolací súd proti tomuto rozhodnutiu pripustil dovolanie podľa § 238 ods. 3 O. s. p.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že zastúpenému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže tento nebol v konaní úspešný a žalovaný náhradu trov odvolacieho konania nežiadal priznať.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie a navrhol napadnutý rozsudok zmeniť, tak, že sa jeho žalobe v plnom rozsahu vyhovie a zároveň žiadal priznať náhradu trov dovolacieho konania a odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Z odôvodnenia dovolania vyplýva, že žalobca ho podal z dôvodov uvedených v § 240 ods. 2 písm. c) O. s. p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolateľ poukázal na gramatický výklad prvej vety § 8 ZKR, „zabezpečovacím právom sa na účely tohto zákona rozumie záložné právo, zádržné právo, zabezpečovací prevod práva a zabezpečovací prevod pohľadávky vrátane iných práv, ktoré majú podobný obsah a účinky“. Je toho názoru, že v zmysle tohto ustanovenia pod zabezpečovacie právo možno zahrnúť aj exekučné záložné právo, nakoľko po prvé ide taktiež o

záložné právo a po druhé má podobný obsah a účinky ako vyššie uvedené práva. Taktiež nie je uvedené v uvedenom ustanovení, že ide o záložné právo upravené v občianskom zákonníku, a teda výlučne zmluvné záložné právo. Preto je podľa jeho názoru potrebné za zabezpečovacie právo v tomto prípade považovať aj exekučné záložné právo.

V zmysle druhej vety § 8 ZKR, „pohľadávka zabezpečená zabezpečovacím právom sa na účely tohto zákona považuje do výšky jej zabezpečenia za zabezpečenú pohľadávku“. Vyššie uvedené pohľadávky sú zabezpečené exekučným záložným právom, ktoré je možné v zmysle prvej vety § 8 zákona o konkurze a reštrukturalizácii považovať za zabezpečovacie právo. Z výkladu druhej vety vyplýva, že takto zabezpečená pohľadávka exekučným záložným právom sa na účely tohto zákona a teda aj pre účely tohto konkrétneho konkurzného konania považuje do výšky jej zabezpečenia za zabezpečenú, bez ohľadu na účinky vyhlásenia konkurzu.

Poukázal na ustanovenie § 50 ods. 2 ZKR, „zabezpečovacie právo vzťahujúce sa na majetok podliehajúci konkurzu patriaci úpadcovi sa vzťahuje na majetok, ktorý podliehal konkurzu v čase vyhlásenia konkurzu alebo v čase vzniku záložného práva, ak ide o záložné právo vzťahujúce sa na budúci majetok“.

Okrem vyššie uvedeného poukázal dovolateľ aj na skutočnosť, že zabezpečovacie právo, ktorým je v tomto prípade exekučné záložné právo existovalo v čase vyhlásenia konkurzu, resp. v čase vyhlásenia konkurzu bolo exekučné konanie iba prerušené a nie zastavené, a teda exekučné záložné právo stále plnilo svoju funkciu. A teda Okresný súd Košice I podľa jeho názoru nesprávne aplikoval ustanovenie § 48 ZKR na predmetný skutkový stav, keď uviedol, že nie je možné exekučné záložné právo, ktoré zabezpečovalo pohľadávku žalobcu, považovať za zabezpečovacie právo v zmysle § 8 ZKR.

Veritelia, ktorí majú pohľadávky zabezpečené zabezpečovacím právom (záložné právo, zádržné právo, zabezpečovací prevod práva, zabezpečovací prevod pohľadávky, iné práva, ktoré majú podobný obsah a účinky) sú považovaní za zabezpečených veriteľov. Veritelia týchto pohľadávok majú právo, aby ich pohľadávka bola uspokojená z výťažku zo speňaženia toho majetku, ktorým bola pohľadávka zabezpečená. V prípade súbehu zabezpečených veriteľov ZKR ustanovuje, že veritelia sa uspokojujú podľa poradia rozhodujúceho na jeho uspokojenie. A teda nerozdeľuje sa zabezpečenie podľa druhu záložného práva, resp. nie je uvedené, že na exekučné záložné právo nie je možné hľadieť ako zabezpečovacie právo. Z výťažku získaného speňažením majetku sa uspokojuje najskôr veriteľ, ktorému vzniklo zabezpečovacie právo ako prvému. Uvádzame, že ako ZKR tak aj rôzne výklady používajú všeobecný pojem zabezpečovacie právo, ktoré je v zmysle ZKR vymedzeným pojmom ako sme už vyššie uviedli. Ak po uspokojení pohľadávky tohto veriteľa sa nevyčerpá celý výťažok, zo zvyšku výťažku sa uspokojuje veriteľ, ktorému vzniklo zabezpečovacie právo v poradí ako druhému atď. Zabezpečovacie právo musí byť uplatnené v prihláške ustanoveným spôsobom, inak zanikne.

S poukazom na vyššie uvedené uviedol, že podľa ustanovenia § 50 ods. 4 ZKR, „zabezpečovacie právo vzťahujúce sa na majetok podliehajúci konkurzu nemožno počas konkurzu vykonať inak ako podľa tohto zákona“. A teda a contrario ho možno „vykonať“ iba podľa ZKR a teda nie podľa iných zákonov ako je napríklad občiansky zákonník, resp. exekučný poriadok. Z toho možno taktiež vyvodit' výnimku pre exekučné záložné právo ako zabezpečovacie právo, ktoré má význam iba pre zaradenie do skupiny zabezpečených veriteľov a poradie zabezpečenej pohľadávky, ale nemožno ho vykonať v zmysle exekučného poriadku. Taktiež nemožno počas konkurzu vykonať záložné právo, ktoré vzniklo na základe zmluvy o zriadení záložného práva podľa občianskeho zákonníka, ale iba podľa ZKR. Taktiež ako pri exekučnom záložnom práve je zmluvné záložné právo iba toho významu, že určuje skupinu veriteľov a poradie pri uspokojovaní pohľadávky zo speňaženého majetku, ktorý bol zabezpečený zabezpečovacím právom, ktorým môže byť podľa nášho názoru rovnako zmluvné ako aj exekučné záložné právo.

Podľa ustanovenia § 48 ZKR, „Na majetok podliehajúci konkurzu nemožno počas konkurzu začať konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie; už začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania sa vyhlásením konkurzu zastavujú. Ak v konaní o výkon rozhodnutia alebo v exekučnom konaní už došlo k speňaženiu majetku podliehajúceho konkurzu, avšak výťažok ešte nebol vyplatený oprávnenému, výťažok sa stáva súčasťou príslušnej podstaty a trovy konania sú pohľadávkou proti príslušnej podstate; ak je oprávneným veriteľ zabezpečenej pohľadávky, výťažok sa vyplatí veriteľovi zabezpečenej pohľadávky do výšky jeho zabezpečenej pohľadávky, ako keby konkurz nebol vyhlásený“.

Dovolateľ je preto toho názoru, že v zmysle citovaného zákonného ustanovenia zabezpečovacie právo nezaniklo, ba naopak, zákonodarca zvýhodnil zabezpečeného veriteľa ako keby konkurz nebol vyhlásený. Súd sme v konaní upozornili aj na slovné spojenie „ako keby konkurz nebol vyhlásený“. Toto slovné spojenie zakladá výnimku pre zánik právnych účinkov v dôsledku vyhlásenia konkurzu, ktoré by inak zanikli. Sme toho názoru, že vôľou zákonodarcu v § 8 ZKR nebolo obmedzenie zabezpečovacieho práva, ale naopak zachovanie zvýhodneného postavenia zabezpečených veriteľov, vrátane veriteľov, ktorých pohľadávky boli zabezpečené exekučným záložným právom, s dovetkom „ako keby konkurz nebol vyhlásený“.

Dovolateľ poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu zo dňa 22. júla 2008, sp. zn. 1 Sžo 26/2008, v ktorom Najvyšší súd vyslovil právny názor v súvislosti s právnym postavením oprávnených zo záložného práva, že ak sa pre vymáhanú pohľadávku zriadilo zmluvné záložné právo skôr, poradie exekučného záložného práva sa spravuje poradiť tohto zmluvného záložného práva. A teda vôľou zákonodarcu bolo ustanoviť rovnaké právne postavenie oprávnených zo záložného práva bez ohľadu na to, či ide o zmluvné záložné právo alebo daňové, alebo exekučné záložné právo.

Dovolateľ poukázal aj na rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 12. januára 2011, č. k. 30Cbi/8/2010-30, ktorého predmetom bolo určenie popretej pohľadávky, pričom podstatou bolo, či je, alebo nie je, zistené zabezpečovacie právo zriadené súdnym exekútorom, pre prihlásené pohľadávky. V uvedenom konaní proti totožnému žalovanému bol žalobca úspešný, pričom súd mal za preukázané, že práve totožné argumenty, ktorými podložil žalobu, ktorá bola zamietnutá, ohľadne 2 vety § 48 ZKR, preukázal, že zabezpečovacie právo veriteľa zriadené exekútorom nezaniklo. Krajský súd v Košiciach tento rozsudok potvrdil svojím rozsudkom zo dňa 19. októbra 2011, č. k. 2CoKR/13/2011-69.

Dovolateľ taktiež poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 4. októbra 2007, sp. zn. 34Cbi/1/2007, ktorý vyslovil záver, že exekučné záložné právo plní rovnakú funkciu ako zmluvné záložné právo, ktoré vzniklo na základe zmluvy podľa § 151a a nasl. OZ. Zabezpečuje pohľadávku oprávneného. Exekučné záložné právo sa na rozdiel od zmluvného záložného práva zriadi bez súhlasu povinného. Návrh na zriadenie môže podať oprávnený, ktorý má exekučný titul na plnenie peňažnej pohľadávky alebo nepeňažnej pohľadávky, ktorá je oceneľná a ktorá by mu patrila v prípade porušenia záväzku povinným. Na zriadenie exekučného záložného práva sa teda nevyžaduje, aby exekučný titul obsahoval výrok, ktorým sa povinnému ukladá zriadiť exekučné záložné právo. Exekučné záložné právo sa zriaďuje zexekvovaním nehnuteľností spočívajúcim v zápise záložného práva do katastra nehnuteľností.

Na prvom mieste je teda dôležité vnímať funkciu záložného práva, ktorou je zabezpečenie pohľadávky veriteľa v poradí vzniku záložného práva. Až na druhom mieste je možné baviť sa o účinkoch začatia konkurzného konania a následne účinkoch vyhlásenia konkurzu na exekučné konanie.

V prípade popretia exekučného záložného práva žalobcu žalovaným dochádza z dôvodu nejasej právnej úpravy v ZKR k zásahu do vlastníckeho práva, ktoré je chránené Ústavou Slovenskej republiky (článok 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článok 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky).

Dovolateľ je toho názoru, že napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov, nakoľko je zvýhodnený veriteľ pohľadávky zabezpečenej zmluvným záložným právom pred veriteľom, ktorý si prihlásil svoju pohľadávku zabezpečenú exekučným záložným právom.

Poukázal na ust. § 2, § 2a ods. 3 a § 9 antidiskriminačného zákona s tým, že je preukázané, že majetkové postavenie zabezpečeného veriteľa, ktorého pohľadávka je podľa napádaného rozhodnutia súdu zabezpečená exekučným záložným právom je znevýhodnené v porovnaní s veriteľom, ktorého pohľadávka je zabezpečená zmluvným záložným právom, a to nie len napádaným rozsudkom, ale podľa jeho názoru už aj navonok neutrálnym ustanovením § 8 ZKR upravujúcim zabezpečovacie právo.

Dovolateľ taktiež vyslovil názor, že ani jeden zo súdov vôbec nepreskúmal jeho námietky a pri rozhodovaní sa s ich obsahom nezaoberal. Vzhľadom na právnu silu týchto rozhodnutí sa podľa jeho názoru vysporiadať s týmito rozhodnutiami súdy mali. Ako vyplýva z odôvodnenia obidvoch „sporných“ rozsudkov prvostupňového ako aj odvolacieho súdu, tieto len stroho skonštatovali, čo je uvedené v zákone bez akéhokoľvek výkladu a nekonfrontoval svoje rozhodnutie v súvislosti so žalobcom uvedenými argumentmi.

Žalovaný považuje podané dovolanie za neopodstatnené a napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Obo 125/2007 zo dňa 18. októbra 2008 a uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo 39/2006 a 3Obo 75/2008 a navrhol podané dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania a že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je opodstatnené.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podľa ust. § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak je konanie súdu, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie vydané, postihnuté niektorou z vád uvedených v predmetnom ustanovení. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p.

O prípady odôvodňujúce prípustnosť podania dovolania, ktoré sú uvedené v ust. § 237 O. s. p., v prejednávanej veci nejde z toho dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi. Súd oboch stupňov rozhodovali vo veci, ktorá patrí do právomoci súdov, účastníci konania mali spôsobilosť byť účastníkmi tohto konania, v totožnej veci sa právoplatne nerozhodlo a ani v tej istej veci sa prv nezačalo iné konanie, účastníkom konania sa postupom súdu neodňala možnosť konať pred súdom a vec nerozhodoval vylúčený sudca. V prejednávanej veci sa tak neznemožnilo uplatniť procesné práva účastníkom konania, ktoré sú priznané právnym poriadkom na zabezpečenie ich práv a oprávnených záujmov.

Ďalej prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenený podľa ods. 1, resp. v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, vysloveného v tejto veci podľa odseku 2 a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu podľa odseku 3.

V posudzovanom prípade odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, vyslovil prípustnosť dovolania, z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, z ktorého dôvodu je dovolanie prípustné.

Pokiaľ ide o hmotnoprávne vady namietnuté v dovolaní podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., dovolací súd uvádza, že nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), okrem iného aj vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo súd aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Podľa ust. § 151a Občianskeho zákonníka záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len „záloh“), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

Podľa ust. § 151b Občianskeho zákonníka záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, alebo zákonom. Zmluva o zriadení záložného práva na hnuiteľnú vec sa nemusí uzatvoriť v písomnej forme, ak záložné právo vzniká odovzdaním veci podľa tohto zákona. V zmluve o zriadení záložného práva sa určí pohľadávka, ktorá sa záložným právom zabezpečuje, a záloh. V zmluve o zriadení záložného práva sa určí najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky. Záloh môže byť v zmluve o zriadení záložného práva určený jednotlivo, čo sa týka množstva a druhu alebo iným spôsobom tak, aby kedykoľvek počas trvania záložného práva bolo možné záloh určiť.

Podľa ust. § 151c Občianskeho zákonníka záložným právom možno zabezpečiť peňažnú pohľadávku, ako aj nepeňažnú pohľadávku, ktorej hodnota je určitá alebo kedykoľvek počas trvania záložného práva určiteľná. Záložným právom možno zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti alebo ktorej vznik

závisí od splnenia podmienky. Záložné právo prechádza pri prevode alebo prechode pohľadávky zabezpečenej záložným právom na nadobúdateľa pohľadávky. To platí aj vtedy, ak ide o inú zmenu v osobe oprávnenej zo zabezpečenej pohľadávky.

Podľa ust. § 151d Občianskeho zákonníka záloh môže byť vec, právo, iná majetková hodnota, byt a nebytový priestor, ktoré sú prevoditeľné, ak zákon neustanovuje inak. 3a) Záloh môže byť aj súbor vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, podnik alebo časť podniku, alebo iná hromadná vec. Záložné právo sa vzťahuje na záloh, jeho súčasti, plody a úžitky a príslušenstvo, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje alebo zákon neustanovuje inak. Na plody a úžitky sa záložné právo vzťahuje až do ich oddelenia od zálohu, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje inak. Záložné právo možno zriadiť na vec, byt a na nebytový priestor vo vlastníctve záložcu, alebo na právo a na inú majetkovú hodnotu, ktoré patria záložcovi. Záložné právo možno zriadiť aj na vec, právo, inú majetkovú hodnotu, byt alebo nebytový priestor, ktorý záložca nadobudne v budúcnosti, a to aj vtedy, ak vec, právo, iná majetková hodnota, byt a nebytový priestor vzniknú v budúcnosti alebo ktorých vznik závisí od splnenia podmienky. Pohľadávku možno zabezpečiť aj záložným právom zriadeným na niekoľko samostatných zálohov. Akákoľvek dohoda zakazujúca zriadiť záložné právo je neúčinná voči tretím osobám.

Podľa ust. § 151 e Občianskeho zákonníka na vznik záložného práva sa vyžaduje jeho registrácia v Notárskom centrálnom registri záložných práv (ďalej len „register záložných práv“) zriadenom podľa osobitného zákona, 3b) ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. Záložné právo k nehnuteľnostiam, bytom a nebytovým priestorom vzniká zápisom v katastri nehnuteľností, ak osobitný zákon 3c) neustanovuje inak. Záložné právo k niektorým veciam, právam alebo k iným majetkovým hodnotám ustanoveným osobitným zákonom vzniká jeho registráciou v osobitnom registri, 3d) ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Záložné právo, ktoré sa zapisuje do katastra nehnuteľností podľa odseku 2, alebo ktoré vzniká registráciou v osobitnom registri podľa odseku 3 (ďalej len „registrácia v osobitnom registri“), nepodlieha registrácii v registri záložných práv podľa tohto zákona. Záložné právo na hnutel'nú vec vzniká jej odovzdaním záložnému veriteľovi alebo tretej osobe do úschovy, ak sa na tom záložca a záložný veriteľ dohodli. Takto vzniknuté záložné právo môže byť kedykoľvek počas trvania záložného práva registrované v registri záložných práv; ak sa zmluva o zriadení záložného práva neuzatvorila v písomnej forme, vyžaduje sa písomné vyhotovenie potvrdenia o obsahu zmluvy podpísané záložcom a záložným veriteľom pred registráciou záložného práva.

Podľa ust. § 8 ZKR zabezpečovacím právom sa na účely tohto zákona rozumie záložné právo, zádržné právo, zabezpečovací prevod práva a zabezpečovací prevod pohľadávky vrátane iných práv, ktoré majú podobný obsah a účinky. Pohľadávka zabezpečená zabezpečovacím právom sa na účely tohto zákona považuje do výšky jej zabezpečenia za zabezpečenú pohľadávku.

Podľa ust. § 48 ZKR na majetok podliehajúci konkurzu nemožno počas konkurzu začať konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie; už začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania sa vyhlásením konkurzu zastavujú. Ak v konaní o výkon rozhodnutia alebo v exekučnom konaní už došlo k speňaženiu majetku podliehajúceho konkurzu, avšak výťažok ešte nebol vyplatený oprávnenému, výťažok sa stáva súčasťou príslušnej podstaty a trovy konania sú pohľadávkou proti príslušnej podstate; ak je oprávneným veriteľ zabezpečenej pohľadávky, výťažok sa vypláti veriteľovi zabezpečenej pohľadávky do výšky jeho zabezpečenej pohľadávky, ako keby konkurz nebol vyhlásený.

Podľa ust. § 167 ods. 1 Exekučného poriadku na nehnuteľnosť zapísanú v katastri nehnuteľností sa zriadi exekučné záložné právo zexekvovaním nehnuteľnosti zápisom zriadenia exekučného záložného práva do katastra nehnuteľností podľa osobitných predpisov. V katastri nehnuteľností sa zapíše, že nehnuteľnosť sa zexekvováva pre vymáhanú pohľadávku.

Podľa ust. § 167 ods. 2 Exekučného poriadku Exekučné záložné právo na nehnuteľnosť zapísanú v katastri nehnuteľností možno zriadiť len na návrh oprávneného.

Podľa ust. § 167 ods. 3 Exekučného poriadku exekútor poverený vykonaním exekúcie je povinný do siedmich dní od zastavenia exekúcie oznámiť príslušnému okresnému úradu zrušenie exekučného záložného práva.

Súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 8 ZKR mal za to, že exekučné záložné právo nie je pre účely zákona o konkurze a reštrukturalizácii zabezpečovacím právom, pretože podľa ust. § 48 ZKR sa začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania vyhlásením konkurzu zastavujú. Zastavenie exekučného konania zo zákona má teda bezprostredné právne dôsledky aj na v exekučnom konaní zriadené exekučné záložné právo, ktoré stráca po zastavení exekučného konania svoje zákonné opodstatnenie a v ďalšom sa nevykonáva. Keďže začatím konkurzného konania došlo k zastaveniu exekučného konania, na základe ktorého bolo zriadené exekučné záložné právo v prospech žalobcu. Zastavením exekučného konania zároveň došlo aj k zániku exekučného záložného práva. V čase podania prihlášok žalobcu do konkurzu pohľadávky žalobcu už teda nemohli byť zabezpečené týmto exekučným záložným právom.

Odvolaací súd sa z rozhodnutím súdu prvého stupňa stotožnil, a doplnil že zastavením exekučného konania súčasne dochádza aj k zániku exekučného záložného práva. Zriadenie exekučného záložného práva k nehnuteľnosti je inštitútom exekučného konania, ktorým sa zabezpečuje právny nárok oprávneného a nie je možné ho používať mimo exekučného konania, nakoľko ide výlučne o procesný zabezpečovací inštitút. Vyhlásením konkurzu sa exekučné konanie zastavuje (nie prerušuje) a exekučné záložné právo, ktoré bolo zriadené pre účely exekučného konania sa zo zákona zrušuje a stráca svoj právny základ.

Dovolaací súd dospel k záveru, že ako odvolaací súd tak aj súd prvého stupňa vec posúdili správne, keď dospeli k záveru, že zastavením exekúcie v dôsledku vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu dochádza k zániku exekučného záložného práva.

Na nehnuteľnosť zapísanú v katastri nehnuteľností sa zriaďuje exekučné záložné právo zexekvovaním nehnuteľností zápisom zriadenia exekučného záložného práva do katastra nehnuteľností podľa osobitných predpisov. V katastri nehnuteľností sa zapíše, že nehnuteľnosť sa zexekvováva pre vymáhanú pohľadávku (§ 167 ods. 1 Exekučného poriadku).

Zriadenie exekučného záložného práva k nehnuteľnosti je inštitút exekučného konania, ktorým sa zabezpečuje peňažný nárok oprávneného. Tento inštitút nie je možné používať mimo exekučného konania a ide o procesný zabezpečovací inštitút. Nakoľko zastavenie exekúcie je jedným z osobitných dôvodov zániku exekučného záložného práva, vyhlásením konkurzu na majetok zanikajú účinky exekučného záložného práva a správca konkurznej podstaty nehnuteľnosť, na ktorú bolo zriadené exekučné záložné právo, speňaží. Veriteľ potom, ako jeho pohľadávka nebola uspokojená v rámci exekučného konania, nestáva sa oddeleným veriteľom v konkurznom konaní len na základe zriadenia exekučného záložného práva k nehnuteľnosti, lebo ide o procesný zabezpečovací inštitút, ktorý bol viazaný na exekúciu a jej zastavením zanikol. S týmto následkom počíta aj Exekučný poriadok, keď v ust. § 167 ods. 3 Exekučného poriadku ukladá súdnemu exekútorovi povinnosť do siedmich dní od zastavenia exekúcie oznámiť príslušnému okresnému úradu zrušenie exekučného záložného práva.

Keďže vyhlásením konkurzu sa exekučné konanie zastavuje, exekučné záložné právo, ktoré je zriadené pre účely exekučného konania, stráca svoj právny základ. Rovnaký právny záver prijal už Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo viacerých svojich rozhodnutiach riešiacich obdobnú právnu problematiku (porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Obo 125/2007 zo dňa 18. októbra 2008 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obo 61/2010 zo dňa 06. októbra 2010).

Vyhlásením konkurzu sa zo zákona exekučné konanie zastavuje a zrušuje exekučné záložné právo. Zriadené exekučné záložné právo na majetok patriaci do konkurzu nevytvára veriteľovi v konkurznom konaní postavenie zabezpečeného (oddeleného) veriteľa.

Dovolaateľ argumentoval aj rozsudkom Najvyššieho súdu zo dňa 22. júla 2008, sp. zn. 1 Sžo 26/2008. K uvedenému rozsudku dovolaací súd uvádza, že v ňom sa Najvyšší súd zaoberal otázkou poradia exekučného záložného práva v prípade, ak sa pre vymáhanú pohľadávku zriadilo zmluvné záložné právo skôr, pričom v prejednávanej veci je právnou otázkou skutočnosť, či vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu dochádza k zániku exekučného záložného práva, alebo nie. Nešlo teda o obdobnú právnu otázku a preto sú závery z uvedeného rozsudku v predmetnom konaní neaplikovateľné.

K námietke dovolateľa, ktorou poukázal na skutočnosť, že napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania je potrebné uviesť, že v zmysle § 9 ods. 2, 3 a 4 antidiskriminačného zákona sa každý môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať,

aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadosťučinenie. Ak by primerané zadosťučinenie nebolo dostačujúce, najmä ak nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania bola značným spôsobom znížená dôstojnosť, spoločenská vážnosť alebo spoločenské uplatnenie poškodenej osoby, môže sa domáhať aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a všetky okolnosti, za ktorých došlo k jej vzniku. Právo na náhradu škody alebo právo na inú náhradu podľa osobitných predpisov nie je týmto zákonom dotknuté.

V predmetnom konaní sa žalobca vo veci samej žiadneho z uvedených nárokov nedomáha, všeobecne len konštatuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania bez toho aby sa domáhal priznania niektorej zo zákonom uvádzaných náhrad. Vyriešenie dovolateľom nastolenej otázky nepredstavuje predbežnú otázku, s ktorou by sa sudy pred rozhodnutím vo veci samej museli vysporiadať a s predmetom sporu (určenie že pohľadávky žalobcu sú pohľadávkami zabezpečenými exekučným záložným právom) priamo vecne nesúvisí. Z uvedeného dôvodu preto dovolací súd námietku žalobcu týkajúcu sa porušenia zásady rovnakého zaobchádzania považoval za nedôvodnú.

Čo sa týka námietok dovolateľa, ktorými poukazoval na nepreskúmateľnosť rozhodnutí súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, tak dovolací súd je toho názoru, že súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody pre ktoré žalobu zamietol. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavné nekonformné, pretože sudy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu.

Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad. Právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci „(Ruiz Torija v. Španielsko, rozsudok z roku 1994)“.

Rozhodnutia oboch súdov v ich odôvodneniach obsahujú náležitosti, ktoré vyžaduje ust. § 157 ods. 2 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 1 O. s. p.) v zmysle uvedených dôvodov dovolanie žalobcu s odkazom na ustanovenie § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa ust. § 234b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko si ich neuplatnil a ani mu žiadne nevznikli.

108.

ROZHODNUTIE

Skutočnosť, že správca konkurznej podstaty zapísaný do zoznamu správcov vedeného Ministerstvom spravodlivosti neabsolvoval odbornú prípravu, obsahom ktorej boli aj otázky súvisiace so zákonom č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení zmien a doplnkov, nie je takým dôležitým dôvodom v zmysle ust. § 8 ods. 5 ZKV, pre ktorý môže odmietnuť funkciu správcu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo/83/2011 z 26. októbra 2011)

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým uznesením zbavil JUDr. I.B., B.V., funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu M. a.s. „v konkurze“, M.B., IČO: X. (ďalej len „úpadca“). Súd za správcu konkurznej podstaty úpadcu ustanovil K., v.o.s., M.D.. Doterajšiemu správcovi JUDr. I.B. súd uložil povinnosť riadne informovať novoustanoveného správcu a dať mu k dispozícii všetky doklady do 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Zároveň súd prvého stupňa novoustanovenému správcovi uložil, aby v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia predložil súdu návrh na rozvrhové uznesenie. Doterajšiemu a novoustanovenému správcovi uložil povinnosť v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia predložiť podpísaný protokol a odovzdaní a prevzatí všetkých dokladov.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že uznesením z 11. mája 2005 súd vyhlásil konkurz na majetok úpadcu a za správcu konkurznej podstaty ustanovil JUDr. I.B.. Vzhľadom na to, že predseda Krajského súdu v Banskej Bystrici podal 29. júna 2010 podnet na trestné stíhanie, z ktorého vyplýva podozrenie zo spáchania trestného činu sprenevery podľa § 248 Trestného zákona, poškodzovania veriteľa podľa § 256 Trestného zákona, resp. porušovanie povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona v súvislosti s neoprávneným nakladaním finančných prostriedkov súd správcu vyzval, aby oznámil aké úkony vykonal pre navrátenie finančných prostriedkov vo výške 360.595,- EUR a tiež aby oznámil, v akom rozsahu boli finančné prostriedky získané späť na účet úpadcu. Správca súdu oznámil, že finančné prostriedky úpadcu vložil do spoločnosti C, akciová spoločnosť, Bratislava. Keďže predmetná spoločnosť nereagovala na jeho písomnú výzvu, podal návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu na Okresný súd Bratislava V, a zároveň oznámil spôsobenú škodu poisťovni W., a.s., Bratislava, s ktorou má uzavretú zmluvu na zodpovednosť za spôsobenú škodu výkonom povolania advokáta, ako aj správcu konkurznej podstaty. Napokon uvádza, že na účet nebola pripísaná žiadna suma. Ďalej zo spisu vyplýva, že Prezídium PZ vykonáva vyšetrovanie voči doposiaľ presne nezistenej osobe konajúcej pod menom JUDr. I.B. za obzvlášť závažný zločin porušovanie povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. a) Trestného zákona.

Súd prvého stupňa uviedol, že vzhľadom na to, že pôvodne ustanovený správca JUDr. I.B. zverené finančné prostriedky bez súhlasu súdu vložil do nebankovej spoločnosti, ktorá nieje schopná a ani ochotná ich vrátiť, svojím konaním spôsobil veriteľom škodu, že svojím konaním spôsobil neodôvodnené prietahy v tomto konaní, súd prvého stupňa ho v zmysle § 8 ods. 5 Zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „Zákona č. 328/1991 Zb.“) zbavil funkcie správcu v tejto veci a do funkcie správcu ustanovil spoločnosť K., v.o.s., M.D..

Proti napadnutému uzneseniu podal správca konkurznej podstaty JUDr. I.B. odvolanie. Uviedol, že žiadne ustanovenia zákona (najmä Zákon č. 328/1991 Zb.) neobsahuje povinnosť správcu konkurznej podstaty vyžiadať súhlas, názor alebo pokyn súdu na zhodnocovanie finančných prostriedkov konkurznej podstaty formou ich investovania do bankových alebo nebankových spoločností, a počas konkurzného konania zo strany súdu nikdy nebol takýto pokyn správcovi vydaný. Ďalej uviedol, že dohľad súdu je v zmysle § 12 Zákona č. 328/1991 Zb. vykonávaný pri nasledovných úkonoch: pokyny súdu správcovi k vyhotoveniu súpisu majetku konkurznej podstaty, rozhodnutie súdu o žiadosti správcu na skončenie prevádzky podniku, súhlas správcovi na predaj majetku konkurznej podstaty, súhlas súdu správcovi na vydanie výťažku oddelenému veriteľovi, uloženie povinnosti zo strany súdu správcovi zasielať priebežne súdu správu o speňažovaní majetku, preskúmanie konečnej správy o speňažovaní majetku konkurznej podstaty a vyúčtovaní odmeny a výdavkov správcu, súhlas súdu so žiadosťou o vylúčenie nevymožiteľných pohľadávok a nepredajného majetku z podstaty. Súd môže samozrejme dať formou opatrenia aj iný pokyn. Uviedol, že žiadny platný zákon mu neukladal zhromaždené finančné prostriedky uložiť len v bankových spoločnostiach na rozdiel od terajšej úpravy konkurzov a reštrukturalizácií. Na základe podnetu Krajského súdu v Bratislave bolo vyšetrovateľom Prezídia PZ, Úrad boja

proti korupcii Stred, Banská Bystrica začaté voči správcovi trestné stíhanie, avšak toto uznesenie bolo uznesením Generálnej prokuratúry SR v Bratislave z 8. júna 2011 v plnom rozsahu zrušené. Uviedol, že úmyslom správcu bolo zhromaždené finančné prostriedky zhodnotiť v záujme čo najlepšieho uspokojenia pohľadávok veriteľov. V danom štádiu nemožno konštatovať, že bola spôsobená škoda, pretože aj naďalej prebiehajú konania, ktoré umožňujú získať finančné prostriedky do konkurznej podstaty. Samotná spoločnosť, ktorej boli finančné prostriedky zverené, má postavenie osoby, ktorej obchody a iná činnosť súvisí so subjektom podliehajúcim dohľadu NBS, a to z dôvodu 100% vlastníckeho prepojenia na obchodníka C. NBS v rámci dohľadu vykonáva tento dohľad aj nad finančnými holdingovými spoločnosťami, zmiešanými holdingovými spoločnosťami aj nad inými osobami alebo inými účelovými združeniami majetku, ktorým osobitné zákony v oblasti kapitálového trhu ukládajú povinnosti. Čo sa týka ochrany vkladov, aj táto je obmedzená. Záverom uviedol, že doteraz si ako správca konkurznej podstaty plnil svoje povinnosti a nikdy nebol odvolaný z funkcie z dôvodu porušenia svojich povinností. V tejto veci vždy informoval súd aj veriteľov o svojom postupe, nikdy neboli žiadne námietky, podľa názoru správcu nemožno diskriminovať nebankový subjekt, ktorý je legálnou spoločnosťou pôsobiacou na území SR s tým, že všetky finančné prostriedky išli cez účty správcu. Bolo to transparentné konanie zachytené v účtovníctve a počas určitého obdobia si spoločnosť plnila svoje povinnosti a platila dohodnuté úroky, takže nebol dôvod meniť systém zhodnocovania. Správca urobil všetko pre vymoženie týchto finančných prostriedkov. Trestné stíhanie bolo zrušené a platí tzv. prezumpcia nevinoty. Treba zdôrazniť konanie v dobrej viere z hľadiska zhodnocovania finančných prostriedkov. V tomto konkurznom konaní má správca urobiť len posledné úkony, a týmto spôsobom dôjde k zbytočným prietahom konkurzných konaní. Napadnuté uznesenie je všeobecné, nekonkrétne, kde z tohto uznesenia nevyplývajú skutočnosti, ktoré by mali byť základom pre odvolanie správcu. Súd mal o týchto skutočnostiach vedomosti dlhú dobu a vo veci nekonal až s určitým časovým odstupom a jeho konanie nie je zákonné. Správca je názoru, že neporušil svoje povinnosti uvedené v § 8 ods. 2 Zákona č. 328/1991 Zb., teda nie je daný dôvod na zbavenie funkcie správcu v zmysle § 8 ods. 5 Zákona č. 328/1991 Zb.. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

Proti napadnutému uzneseniu podal odvolanie aj novoustanovený správca spoločnosť K., v.o.s. z dôvodu, že nemá potrebné skúsenosti a odborné vedomosti na riadne vykonávanie činnosti podľa Zákona č. 328/1991 Zb.. Obsahom odbornej prípravy a skúšok uchádzačov o správcovskú činnosť po nadobudnutí Zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon č. 7/2005 Z. z.“) je výlučne odborná príprava a skúšky zamerané na Zákon č. 7/2005 Z. z.. V mene správcu koná JUDr. K.H. a JUDr. L.CH., ktoré vykonávali prípravu na správcovské skúšky za účinnosti zákona č. 7/2005 Z. z.. Odborná príprava na správcovské skúšky bola výlučne zameraná na Zákon č. 7/2005 Z. z. a s ním súvisiace predpisy. Správca nemá dostatočné odborné vedomosti a skúsenosti na správcovskú činnosť vo veciach konkurzov, v ktorých sa aplikuje Zákon č. 328/1991 Zb.. Konkurzné a reštrukturalizačné konanie podľa Zákona č. 7/2005 Z. z. sú svojím charakterom nezlučiteľné s procesom doterajšieho konkurzného resp. vyrovnacieho konania. V zmysle § 3 ods. 2 Zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o správcoch“) je správca povinný odmietnuť výkon správcovskej činnosti alebo požiadať súd o odvolanie z funkcie správcu, ak nemá potrebné skúsenosti alebo odborné vedomosti na riadne vykonanie niektorého úkonu. V tomto prípade sa jedná o neznalosť zákona ako takého. Z uvedeného dôvodu by v danom prípade bola potrebná na výkon správcovskej činnosti nie pomoc odborníka, ale kompletný výkon správcovskej činnosti iným odborníkom, správcom, ktorý je známy Zákona č. 328/1991 Zb. a súvisiacich predpisov, čo v konkrétnom prípade je zjavne nehospodárne a Zákon o správcoch s výkonom správcovskej činnosti podľa takéhoto modelu nepočíta. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací prejednal odvolanie správcu JUDr. I.B. a odvolanie novoustanoveného správcu spoločnosti K., v.o.s. podľa § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie správcu JUDr. I.B. a odvolanie spoločnosti K., v.o.s. nie je dôvodné.

Podľa § 8 ods. 2 Zákona č. 328/1991 Zb. správca je povinný pri výkone funkcie postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu vzniknutú porušením povinností, ktoré mu ukláda zákon alebo mu ich uloží súd.

Podľa § 8 ods. 5 Zákona č. 328/1991 Zb. /druhá a tretia veta/ súd aj bez návrhu zbaví správcu funkcie, ak správca neplní riadne svoje povinnosti alebo aj z iných dôležitých dôvodov. Ak súd zbaví správcu funkcie, ustanoví nového správcu.

Podľa § 3 ods. 2 Zákona o správcoch správca je povinný vykonávať správčovskú činnosť s odbornou starostlivosťou, s využitím všetkých svojich skúseností a odborných vedomostí. Ak správca nemá potrebné skúsenosti alebo odborné vedomosti na riadne vykonanie niektorého úkonu správčovskej činnosti, je povinný požiadať o pomoc odborníka; ak vzhľadom na obtiažnosť prípadu by pomoc odborníka nebola účelná alebo hospodárna, je povinný odmietnuť výkon správčovskej činnosti alebo požiadať súd o odvolanie z funkcie v príslušnom konaní podľa osobitného predpisu.

Z obsahu spisu vyplýva, že správca JUDr. I.B. v danom konkurznom konaní finančné prostriedky úpadcu vo výške 360.595,- EUR bez súhlasu súdu vložil do nebankovej spoločnosti C, akciová spoločnosť, Bratislava na základe Konfirmácie o uzavretom obchode zo 14. júla 2009 a Dohody o započítaní pohľadávok zo 14. júla 2009. Z výpisu z účtu č. 5 OTP Banka Slovensko a.s. vyplýva, že finančné prostriedky úpadcu správca previedol 31. januára 2007 na účet uvedenej spoločnosti vo výške 5.100.000,- Sk. V úradnom zázname súdu prvého stupňa z 27. mája 2010 správca uviedol, že finančné prostriedky z konkurzu vo výške 16.596,95 EUR sa nachádzajú v OTP Banka Slovensko a.s a vo výške 360.595,- EUR boli vložené do spoločnosti C, akciová spoločnosť. Spoločnosť C, akciová spoločnosť uvedené finančné prostriedky úpadcu ani po výzvach správcu nezaplatila. Uvedené finančné prostriedky boli zabezpečené každý štvrtrok zmenkou vystavenou uvedenou spoločnosťou. Správca vo svojom vyjadrení uviedol, že na Okresný súd Bratislava V predložil návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu a škodovú udalosť oznámil poisťovni W., a.s., s ktorou má správca uzatvorenú zodpovednosť za spôsobenú škodu výkonom povolania advokáta ako aj správcu konkurznej podstaty. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že na účet úpadcu doposiaľ neboli vrátené predmetné finančné prostriedky.

Súd prvého stupňa správne rozhodol, keď správcu JUDr. I.B. v zmysle § 8 ods. 5 Zákona č. 328/1991 Zb. zbavil funkcie správcu, pretože správca bez súhlasu súdu vložil finančné prostriedky úpadcu do nebankovej spoločnosti, ktorá ich nie je ochotná vrátiť, čím svojim konaním spôsobil neodôvodnené prietahy v tomto konaní. Správca pri výkone svojej funkcie postupuje s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu vzniknutú porušením povinností tak ako mu to ukladá § 8 ods. 2 Zákon č. 328/1991 Zb.. S náležitou odbornou starostlivosťou musí správca postupovať aj pri nakladaní s finančnými prostriedkami úpadcu. Ide o finančné prostriedky získané počas konkurzu speňaním majetku patriaceho do konkurznej podstaty úpadcu, resp. inou činnosťou správcu a majú slúžiť na dosiahnutie cieľa konkurzu, ktorým je pomerné uspokojenie veriteľov úpadcu. Finančné prostriedky majú byť k dispozícii kedykoľvek v priebehu konkurzného konania. Odvolací súd má za to, že správca nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď predmetné finančné prostriedky vložil do nebankovej spoločnosti. Aj keď zákon výslovne neuvádza, že správca môže nakladať s finančnými prostriedkami len na pokyn súdu, v danom prípade takýto pokyn alebo povolenie na naloženie s finančnými prostriedkami od súdu mal vyžiadať, a prípadne aj od konkurzných veriteľov. Jedná sa o nemalú sumu, ktorá zahŕňa viac ako 90% celkových príjmov získaných v konkurzu. Do rozhodnutia súdu prvého stupňa uvedená suma nebola na účet úpadcu vrátená. Konkurzné konanie vedené na majetok úpadcu sa nachádza v konečnom štádiu, nakoľko konečná správa bola schválená a súd v napadnutom rozhodnutí uložil novoustanovenému správcovi predložiť návrh na rozvrhové uznesenie, po právoplatnosti ktorého by malo prísť k uspokojeniu konkurzných veriteľov. V prípade nedosiahnutia predmetných finančných prostriedkov sa konkurzné konanie bezdôvodne predĺži, za to obdobie sa zvýšia ďalšie náklady v konkurznom konaní a konečná suma na uspokojenie veriteľov bude nižšia, čím dôjde k poškodeniu konkurzných veriteľov.

Odvolací súd je toho názoru, že finančné prostriedky uložené v bankách požívajú väčšiu ochranu ako finančné prostriedky vložené v iných nebankových subjektoch. Banky vykonávajú svoju činnosť na základe povolenia v súlade so Zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov a na ich činnosť dohliada Národná banka Slovenska, čo nemožno povedať o nebankových subjektoch, na činnosť ktorých sa nevyžaduje povolenie a ich činnosť nie je pod dohľadom špeciálnej finančnej inštitúcie akou je NBS. Tvrdenie správcu o dohľade NBS nad finančnými holdingovými spoločnosťami, ktorým osobitné zákony v oblasti kapitálového trhu ukladajú povinnosti je správne. Ale vklady uložené v nebankových subjektoch nepožívajú takú úroveň ochrany ako je to pri bankách.

Tvrdenie odvolateľa, že trestné stíhanie bolo zrušené a platí prezumpcia nevinoty, z ktorej musí každý orgán vychádzať nie je v danej veci rozhodujúce. Odvolací súd rozhodoval o porušení povinností správcu v rámci konkurzného a nie trestného konania.

Odvolací súd dospel k názoru, že správca JUDr. I.B. svojim konaním nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď predmetné finančné prostriedky vložil do nebankovej spoločnosti, ktorá ich nevrátila na účet úpadcu. Tento dôvod odvolací súd posúdil ako dôležitý dôvod, pre ktorý v zmysle § 8 ods. 5 ZKV súd prvého stupňa dôvodne JUDr. I.B. odvolal z funkcie správcu.

Súd prvého stupňa za nového správcu v danej veci ustanovil spoločnosť K., v.o.s.. Súd prvého stupňa postupoval v súlade s § 45 Zákona o správcoch, keď v danom konaní, ktoré sa vedie podľa zákona č. 328/1991 Zb. ustanovil do funkcie správcu zapísaného do nového zoznamu správcov. Tvrdenie novoustanoveného správcu, že osoby, ktoré v jeho mene konajú, vykonávali odbornú prípravu na skúšky zameranú na Zákon č. 7/2005 Z. z. a nemajú odborné vedomosti a praktické skúsenosti pretože nepoznajú zákon č. 328/1991 Zb. nie je dôvodné. Zákon o správcoch nerozlišuje dva druhy správcov jedných, ktorí by vykonávali svoju funkciu podľa Zákona č. 328/1991 Zb. a druhých podľa Zákona č. 7/2005 Zb., ale hovorí len o správcoch, ktorí sú zapísaní do zoznamu správcov. Dokonca § 45 Zákona o správcoch uvádza, že súd v konaní podľa Zákona č. 328/1991 Zb. môže ustanoviť do funkcie len správcu zapísaného do nového zoznamu správcov. Novoustanovený správca nedôvodne odmietol výkon správcovskej činnosti. Ustanovenie § 3 ods. 2 Zákona o správcoch, podľa ktorého je správca povinný odmietnuť výkon správcovskej činnosti, myslí na špecifické prípady, kde sa na výkon správcovskej činnosti vyžadujú odborné vedomosti napr. technického charakteru, ktoré sú potrebné pri speňažovaní majetku konkurznej podstaty alebo vedení podniku úpadcu. Tvrdenie novoustanoveného správcu o neznalosti Zákona č. 328/1991 Zb. je účelné a nemôže zakladať dôvod pre odmietnutie funkcie správcu. Keďže spoločnosť K., v.o.s. je zapísaná do zoznamu správcov predpokladá sa, že osoby čo v jej mene konajú sú odborne spôsobilé v zmysle § 21 ods. 4 Zákona o správcoch, čo v danom štádiu konkurzného konania je odborne dostačujúce na vykonanie všetkých úkonov na skončenie daného konkurzného konania. V prípade ak by mal novoustanovený správca medzery v právnej úprave konkurzov vedených podľa Zákona č. 328/1991 Zb., je povinný v zmysle § 17 ods. Zákona o správcoch si tieto doplniť, aby mohol riadne vykonávať správcovskú činnosť. Diferenciácia správcov na tých čo konajú podľa Zákona č. 328/1991 Zb. a tých čo konajú podľa Zákona č. 7/2005 Z. z. tak ako to tvrdí novoustanovený správca, nevychádza z platnej právnej úpravy, ba naopak Zákon o správcoch ich zjednotil do spoločného právneho predpisu.

Odvolačný súd dospel k záveru, že dôvody uvádzané spoločnosťou K., v.o.s., pre ktoré odmietla vykonávať funkciu správcu v danom konkurznom konaní nie sú dôvodné.

Vzhľadom na uvedené odvolačný súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

109.

ROZHODNUTIE

Rozhodnutie o tom, či došlo počas konkurzného konania k zmene účastníka konkurzného konania zo zmluvy alebo zo zákona alebo k ustanoveniu nového správcu konkurznej podstaty na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov, prináleží konkurznému súdu, pričom rozhodnutia, opatrenia alebo postupy konkurzného súdu v priebehu konkurzného konania nie je možné nahrádzať v inom súdnom konaní určovacím návrhom podľa ust. § 80 písm. c) O. s. p. resp. iným návrhom uplatneným podľa tretej časti Občianskeho súdneho poriadku.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obo/20/2012 zo 16. apríla 2013)

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 9Cbi/30/2010-141 z 10. novembra 2011 návrh zamietol a odporcom v 1. a 2. rade nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že navrhovateľ sa návrhom na začatie konania podaným na Krajskom súde v Bratislave dňa 16. júla 2010 domáhal, aby súd určil, že účastníkom konania sú pôvodný veriteľ V. ú. b., a. s., B., M. N. 1, IČO: XX a pôvodný veriteľ S. s., a. s., B., namiesto odporcu v 1/ rade a že správcom konkurznej podstaty je pôvodný správca JUDr. D. S. namiesto odporcu v 2/ rade. Naliehavý právny záujem navrhovateľ odôvodnil snahou o vyriešenie problematiky - neplatnosť zmlúv o postúpení pohľadávok na ďalších veriteľov, neplatnosť zvolania schôdze veriteľov, ustanovenie nového správcu pred zverejnením konečnej správy, ako aj nastolenie právneho vzťahu rešpektujúceho uznávané zásady.

Ďalej krajský súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 6K 156/99 z 24. septembra 1999 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka I.C. O., spol. s r.o. so sídlom O. c., T., IČO: XX (ďalej aj „dlžník“) a za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený JUDr. D. S., pričom navrhovateľ je v konkurznom konaní veriteľom s priznanou pohľadávkou. Prihláškou z 28. októbra 1999 si Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava, prihlásila v konkurze svoju pohľadávkou v celkovej výške 28 229 842,88 Sk s právom na oddelené uspokojenie a V. ú. b., a. s., B. (ďalej aj „VÚB a.s.“) si prihláškou z 19. novembra 1999 prihlásila svoju pohľadávkou v celkovej výške 148 090 786,73 Sk s právom na oddelené uspokojenie.

Zmluvou o postúpení pohľadávok z 22. decembra 1999 Slovenská sporiteľňa, a. s., ako postupca postúpila svoju pohľadávkou evidovanú voči dlžníkovi na postupníka S. k., a. s., B.. Zmluvou o postúpení pohľadávky z 22. decembra 1999 VÚB, a. s., ako postupca postúpila svoju pohľadávkou evidovanú voči dlžníkovi na postupníka Slovenskú konsolidačnú, a. s., Bratislava. Oznámením o zmene účastníka v konaní sp. zn. 6K 156/99 Slovenská konsolidačná, a. s., oznámila konkurznému súdu, že zmluvou o postúpení pohľadávok zo 17. augusta 2011 boli predmetné pohľadávky postúpené postupníkovi V. H. L., t. j. odporcovi v 1. rade. Zmluva o postúpení pohľadávok bola uzavretá vo forme notárskej zápisnice a za odporcu v 1. rade ju podpísal JUDr. J. T. na základe plnej moci z 15. júna 2001.

Podľa názoru navrhovateľa, právny zástupca odporcu v 1. rade JUDr. J. T. sa pri podpisovaní zmluvy o postúpení pohľadávok zo 17. augusta 2011 preukázal plnou mocou, ktorá mu bola udelená osobou v tom čase neoprávnenou konať za odporcu v 1. rade a z tohto dôvodu je zmluva zo 17. augusta 2011 absolútne neplatným právnym úkonom. Oznámenie o zmene účastníka z 22. augusta 2001, doručené konkurznému súdu dňa 13. septembra 2001, pôvodným veriteľom S. k., a. s., podľa navrhovateľa nespĺňalo zákonné predpoklady pre zmenu účastníkov konania, keďže zákon výslovne vyžaduje, aby oznámenie o zmene veriteľa vykonal nový veriteľ so súčasným veriteľom doložením listiny formou notárskej zápisnice. Vzhľadom na zvolené postupy pri postupovaní pohľadávok môžu byť účastníkmi konkurzného konania vedeného pod sp. zn. 6K 156/99 iba pôvodní veritelia VÚB, a. s. a S. s., a. s., keďže zmluvy o postúpení pohľadávok na ďalších veriteľov – S. k., a. s. a následne odporcu v 1. rade sú neplatné. Konkurzný súd na základe návrhu odporcu v 1. rade zvolal schôdzu konkurzných veriteľov na deň 10. júla 2002 s bodom programu: Odvolanie správcu JUDr. D. S. a ustanovenie nového správcu JUDr. D. R., t. j. odporcu v 2. rade. Vzhľadom na výšku pohľadávky odporcu v 1. rade – 70 %, tento hlasovaním na schôdzi konkurzných veriteľov rozhodol o výmene správcu, ktorú navrhovateľ považuje za neplatnú.

Odporcovia v 1. a 2. rade uviedli, že identický návrh na začatie konania podal navrhovateľ už predtým na Krajskom súde v Bratislave. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 6Cbi 2/2009 a bolo zastavené z dôvodu nedostatku právomoci súdu. S poukazom na prekážku právoplatne rozsúdenej veci navrhli predmetné konanie zastaviť.

Z uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Cbi 2/2009-5 z 13. februára 1999 súd zistil, že návrhom podaným na súde dňa 9. februára 2009 sa navrhovateľ domáhal určenia, že v konkurze vyhlásenom na majetok I.C. O., spol. s r.o., so sídlom v T., vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6K 156/99 je účastníkom konania pôvodný veriteľ V.Ú.B., a. s., B., IČO: XX a určenia, že správcom konkurznej podstaty je pôvodný správca JUDr. D. S. namiesto odporcu v 2. rade. Konanie bolo zastavené z dôvodu nedostatku právomoci súdu, resp. iného orgánu na rozhodovanie v samostatnom konaní o určenie, kto je veriteľom konkurzu a kto je správcom, keďže rozhodovanie o týchto otázkach patrí do výlučnej právomoci konkurzného súdu.

Krajský súd poukázal na ustanovenie § 80 písm. c/ O. s. p., ktoré umožňuje, aby sa navrhovateľ domáhal určenia, či tu právny vzťah alebo právo je, ak preukáže naliehavý právny záujem. Pre existenciu naliehavého právneho záujmu je nevyhnutné, aby rozhodnutie súdu bolo spôsobilé ovplyvniť právne postavenie navrhovateľa. Z návrhu navrhovateľa vyplýva, že predmetom konania je určenie, že v konkurze vyhlásenom na majetok dlžníka I.C. O., spol. s r. o., so sídlom v T. a vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6K 156/99, sú účastníkmi konania pôvodný veriteľ VÚB, a. s. B. a pôvodný veriteľ S. s., a. s., Bratislava, namiesto odporcu v 1. rade a že správcom konkurznej podstaty je pôvodný správca JUDr. D. S. namiesto odporcu v 2. rade.

Podľa názoru krajského súdu, určenie, kto je účastníkom konkurzného konania a kto je správcom konkurznej podstaty, nie je určením, či tu právo alebo právny vzťah je. Kto je účastníkom konkurzného konania a za akých okolností môže dôjsť k zmene veriteľa a ku zmene správcu konkurznej podstaty upravuje zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v príslušných ustanoveniach (§ 7 ods. 4, § 8 ods. 5) a týmito otázkami sa môže zaoberať jedine konkurzný súd. Teda, rozhodnutie o tom, či počas konkurzného konania došlo k zmene veriteľa pohľadávky, ako aj k ustanoveniu nového správcu na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov prináleží jedine konkurznému súdu. Ten o zmene veriteľa a ustanovení nového správcu rozhodne, ak sú pre to splnené zákonom stanovené podmienky, pričom rozhodnutie súdu nie je možné nahrádzať určovacím návrhom v osobitnom súdnom konaní. Navrhovateľ v konaní tiež nepreukázal ani naliehavý právny záujem na podanom určovacom návrhu, keďže nepreukázal, že by rozhodnutie bolo spôsobilé ovplyvniť jeho právne postavenie, a to aj v prípade, ak by súd, ako prejudiciálnu otázku, posudzoval neplatnosť právnych úkonov, ktoré predchádzali zmene veriteľa. K námietke odporcov, aby predmetné konanie bolo zastavené pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci krajský súd uviedol, že o prekážku právoplatne rozhodnutej veci nejde, pretože takúto prekážku predstavuje len právoplatný rozsudok vo veci samej. S poukazom na uvedené preto krajský súd predmetnú vec prejednal a rozhodol tak, že návrh navrhovateľa z vyššie uvedených dôvodov zamietol.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. Odporcom v 1. a 2. rade, ktorí mali v konaní úspech, náhradu trov konania nepriznal, pretože si ju neuplatnili.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Uviedol, že rozsudok krajského súdu je vecne nesprávny, pretože súd nevykonal dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, neúplne zistil skutkový stav veci, nevykonaním dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

Podľa názoru navrhovateľa, v konaní bol porušený princíp rovnosti účastníkov, podstata ktorého v užšom chápaní spočíva v tom, že účastníci majú mať rovnaké možnosti na uplatnenie svojich hmotnoprávnych a procesných práv, čo patrí k základným povinnostiam súdu. Návrh bol podaný na Krajský súd v Bratislave dňa 16. júla 2010, pričom vec bola pridelená oddeleniu Cbi. Ak konajúci sudca na oddelení Cbi zistil, že mu vec nepatrí, mal konať v súlade so zákonom a vec postúpiť priamo konkurznému sudcovi, ktorý by ju rozhodol.

Ďalej navrhovateľ poukázal na to, že už pred podaním predmetného návrhu vo veci konal tak, že dňa 26. januára 2009 podal v totožnej veci návrh konkurznému súdu. Tento však vec vybavil iba formou oznámenia o nevybavení veci, vecou sa nezaoberal a on tak nemal možnosť proti rozhodnutiu konkurzného súdu podať opravný prostriedok. Podanie návrhu na krajský súd dňa 16. júla 2010 bolo jediným možným procesným postupom.

Nesúhlasil s konštatovaním krajského súdu, že nepreukázal naliehavý právny záujem na podanom určovacom návrhu, ktorým žiadal o určenie neplatnosti dvoch právnych úkonov, a to zmeny konkurzného veriteľa a následného ustanovenia nového správcu konkurznej podstaty veriteľom, ktorý bol ustanovený neplatným právnym úkonom. Navrhovateľ má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože bez tohto určenia by bolo ohrozené nielen jeho právo, ale aj práva všetkých v konkurze zúčastnených veriteľov. Súčasne týmto určením je možné predísť žalobe na plnenie.

Pokiaľ ide o prekážku rozhodnutej veci, krajský súd oprel svoje rozhodnutie o tvrdenia odporcu v 2. rade. Rozhodnutie č. k. 6Cbi 2/2009 doteraz nemohlo nadobudnúť právoplatnosť, pretože doteraz nebolo právoplatne doručené odporcovi v 1. rade, pričom aj konateľ navrhovateľa sa v období od 3. marca 2009 do 21. marca 2009 zdržiaval mimo územia Slovenskej republiky. Plná moc tzv. právneho zástupcu odporcu v 1. rade zo 14. júna 2006 je neplatným právnym úkonom. Krajský súd si nevyžiadal ani aktuálny výpis z obchodného registra odporcu v 1. rade.

Na základe vyššie uvedeného navrhovateľ navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadrili odporcovia v 1. a 2. rade.

Odporca v 1. rade sa v plnom rozsahu stotožnil so závermi rozsudku krajského súdu a navrhol ho potvrdiť ako vecne správny. Uviedol, že mu nie je známe, od čoho navrhovateľ odvodzuje že plná moc tzv. právneho zástupcu odporcu v 1. rade zo 14. júna 2006 je neplatným právnym úkonom. Splnomocnenie udelené štatutárnym zástupcom odporcu v 1. rade nebolo nikdy spochybnené v žiadnom zo súdnych sporov, vedených na území Slovenskej republiky. Nevidí preto dôvod, aby splnomocnenia, udelené štatutárnym zástupcom odporcu v 1. rade v minulosti alebo v súčasnosti ktokoľvek spochybňoval. Rovnako nevidí dôvod, aby odporca v 1. rade bol povinný predkladať aktuálny výpis z obchodného registra, ktorý vydáva Ministerstvo obchodu, priemyslu a cestovného ruchu, oddelenia registrátora spoločností a konkurzného správcu v Nikózii.

Odporca v 2. rade uviedol, že odvolacie dôvody navrhovateľa nepovažuje za dôvodné, pretože krajský súd vykonal dokazovanie prostredníctvom všetkých dôkazov, ktoré účastníci konania v priebehu súdneho konania navrhli.

Ďalej odporca v 2. rade poukázal na ustanovenia § 7 ods. 4 a § 8 ods. 5 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších zákonov (ďalej aj „ZKV“), z ktorých vyplýva, že rozhodnúť o ustanovení nového správcu, resp. o zmene účastníkov v konkurznom konaní môže len konkurzný súd. Stotožnil sa aj so záverom krajského súdu, že navrhovateľ nepreukázal v konaní naliehavý právny záujem na podanom určovacom návrhu. Nesúhlasil s tvrdením navrhovateľa, že uznesenie č. k. 6 Cbi 2/2009-5 z 13. februára 2009 nenadobudlo právoplatnosť, nakoľko konateľ navrhovateľa sa v období od 3. marca do 21. marca 2009 nachádzal v zahraničí, ako aj z dôvodu, že plnomocnenstvo na zastupovanie odporcu v 1. rade je údajne neplatným právnym úkonom. Uvedené tvrdenie navrhovateľa považuje za účelové a tendenčné. Neplatnosť právneho úkonu sa nemôže domáhať ten, kto ju sám spôsobil a neprítomnosť štatutára vzhľadom na meritum prejednávanej veci a dovtedy vykonané úkony nebola rozhodujúca. Uznesenie z 13. februára 2009 nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 15. apríla 2009 a z uvedeného dôvodu nepochybne predstavuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci, v zmysle ktorej za nemôže rozhodnúť znovu o veci, o ktorej sa už právoplatne rozhodlo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (ust. § 10 odseku 2 O. s. p.), prejednal vec v medziach odvolania podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Navrhovateľ sa určovacím návrhom podaným na Krajskom súde v Bratislave dňa 16. júla 2010 domáhal, aby súd podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p. určil, že účastníkom konania je pôvodný veriteľ VÚB, a. s., B., M. N., IČO: XX a pôvodný veriteľ S. s., a. s., B., namiesto odporcu v 1. rade a že správcom konkurznej podstaty je pôvodný správca JUDr. D. S. namiesto odporcu v 2. rade.

Z obsahu návrhu na začatie konania vyplýva, že určovací petit sa týka konkurzného konania úpadcu I.C. O., spol. s r. o., so sídlom O. c., T., IČO: XX, na majetok, ktorého bol vyhlásený konkurz uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 6K 156/99 z 24. septembra 1999, uznesením, ktorým bol zároveň ustanovený do funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu JUDr. D. S.. Navrhovateľ v určovacom návrhu spochybňuje zmenu

veriteľov pohľadávok, prihlásených do konkurzu (VÚB, a. s. a S. s., a. s.) na základe dvoch zmlúv o postúpení pohľadávok z 22. decembra 1999 a zmluvy zo 17. augusta 2001, na základe ktorých sa konkurzným veriteľom prihlásených pohľadávok stal odporca v 1. rade a k zmene ktorej došlo v priebehu konkurzného konania, vedeného na konkurznom súde (Krajský súd v Bratislave) pod sp. zn. 6K 156/99. Zároveň navrhovateľ spochybnil aj ustanovenie nového správcu konkurznej podstaty - odporcu v 2. rade uznesením konkurzného súdu na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov, konanej dňa 9. júla 2002.

Podľa ust. § 7 ods. 4 ZKV, ak došlo počas konkurzu k zmene veriteľa pohľadávky zo zákona alebo zo zmluvy, účastníkom konkurzu sa namiesto pôvodného veriteľa stáva nový veriteľ, pôvodný veriteľ a nový veriteľ túto skutočnosť oznámia súdu. Oznámenie musí byť doložené listinou, preukazujúcou prechod pohľadávky, v prípade prevodu pohľadávky zmluvou o postúpení pohľadávky. K zmene účastníka konania dochádza doručením oznámenia tejto skutočnosti súdu, najneskôr však do vydania rozvrhového uznesenia (§ 30 ods. 1). Ak oznámenie nie je doložené listinou, preukazujúcou prechod pohľadávky a v prípade prevodu pohľadávky zmluvou o postúpení pohľadávky, súd rozhodne o nepripustení zmeny účastníkov konkurzu uznesením. Na zámenu účastníkov konkurzu sa nevzťahuje osobitný predpis.

Podľa ust. § 8 ods.5 ZKV z dôležitých dôvodov môže súd na návrh správcu zbaviť správcu funkcie. Súd aj bez návrhu zbaví správcu funkcie, ak správca neplní riadne svoje povinnosti alebo aj z iných dôležitých dôvodov. Ak súd zbaví správcu funkcie, ustanoví nového správcu. Súd ustanoví nového správcu podľa odseku 1 na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov, funkcia doterajšieho správcu zaniká dňom rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov. Nového správcu súd ustanoví uznesením na schôdzi konkurzných veriteľov. Uznesenie súd doručí doterajšiemu správcovi, novému správcovi a zverejní ho na úradnej tabuli súdu a v Obchodnom vestníku. Účinky doteraz vykonaných právnych úkonov doterajšieho správcu zostávajú zachované. Zbavením funkcie nezaniká správcova zodpovednosť podľa odseku 2 za čas výkonu funkcie. Správca, ktorý bol zbavený funkcie, je povinný riadne informovať nového správcu a dať mu k dispozícii všetky doklady.

Konkurzný súd - Krajský súd v Bratislave, v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 6K 156/99 podľa vyššie citovaného ustanovenia § 7 odseku 4 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, ako zákona lex specialis, posúdil otázku zmeny účastníkov konkurzného konania - konkurzných veriteľov VÚB, a. s. a S. s., a. s., tak, že na základe zmluvných prevodov pohľadávok prihlásených do konkurzu zmluvami o postúpení pohľadávok z 22. decembra 1999 a 17. augusta 2001 sa novým konkurzným veriteľom stal odporca v 1. rade, s ktorým ďalej konal v konkurznom konaní. Podľa vyššie citovaného ustanovenia § 8 odseku 5 ZKV konkurzný súd ustanovil odporcu v 2. rade za nového správcu konkurznej podstaty na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov, pričom rozhodnutím schôdze konkurzných veriteľov ex lege zanikla funkcia doterajšieho správcu JUDr. D. S.. Odvolací súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že rozhodnutie o tom, či došlo počas konkurzného konania k zmene veriteľa pohľadávky zo zmluvy alebo zo zákona alebo k ustanoveniu nového správcu konkurznej podstaty na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov, prináleží konkurznému súdu, pričom rozhodnutia, opatrenia alebo postupy konkurzného súdu v priebehu konkurzného konania nie je možné nahrádzať v inom súdnom konaní určovacím návrhom podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p., resp. iným návrhom uplatneným podľa tretej časti Občianskeho súdneho poriadku. Konkurzné konanie je osobitným druhom občianskeho súdneho konania, pričom konkurzný súd je kauzálne príslušným súdom na konkurzné konanie (ktorý konkrétny súd, to je vyplýva zo zákona č. 371/2004 Z. z., resp. predtým platného zákona č. 328/1996 Zb.). Určiť, kto je účastníkom konkurzného konania a kto je správcom konkurznej podstaty, nie je možné určovacím návrhom podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p., pretože tieto otázky upravujú osobitné procesné ustanovenia ZKV, ktorý určuje, kto je účastníkom konkurzného konania a za akých podmienok môže dôjsť k jeho zmene, ako aj ku zmene správcu konkurznej podstaty pôvodne ustanoveného uznesením konkurzného súdu pri vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka.

Odvolací súd súhlasí so záverom krajského súdu aj v tom, že v predmetnom spore navrhovateľ nepreukázal naliehavý právny záujem na určovacom návrhu, uplatnenom podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p., pretože nepreukázal, ako by kladné rozhodnutie súdu v predmetnej veci mohlo ovplyvniť jeho právne postavenie, a to aj so zreteľom k časovému hľadisku, keďže určovací návrh podal na Krajskom súde v Bratislave v roku 2010, t. j. 8 rokov od uskutočnenia navrhovateľom namietanej schôdze konkurzných veriteľov, ktorá sa konala dňa 9. júla 2002.

Námietku tzv. právoplatne rozhodnutej veci, uplatnenú odporcami v 1. a 2. rade, odvolací súd nepovažoval za právne relevantnú, pretože takúto prekážku predstavuje len právoplatné rozhodnutie vo veci samej, avšak nie procesné rozhodnutie, ktorým súd v identickej veci zastavil konanie. Krajský súd preto správne postupoval, keď predmetnú právnu vec prejednal a meritórne v nej rozhodol.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, pretože krajský súd vo veci dostatočne zistil skutkový stav, z ktorého následne vyvodil aj správny právny záver, keď návrh navrhovateľa zamietol. S poukazom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p.

Úspešnými účastníkmi v odvolacom konaní boli odporcovia v 1. a 2. rade, ktorým podľa ust. § 224 ods.1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. vzniklo voči navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania. Vzhľadom na to však, že odporcovia v 1. a 2. rade si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnili, odvolací súd rozhodol tak, že im v odvolacom konaní náhradu trov nepriznal.

110.

ROZHODNUTIE

Zmenu rozvrhového uznesenia vydaného podľa § 30 ods. 1 Zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení zmien a doplnkov, ktorým bolo rozhodnuté, že zistená pohľadávka sa neuspokojuje, možno dosiahnuť len odvolaním proti tomuto uzneseniu. Zmenu stavu vykonaného rozvrhovým uznesením nemožno dosiahnuť podaním žaloby o určenie pravosti pohľadávky.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo/51/2011 z 30. novembra 2011)

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zastavil konanie o žalobe, ktorou žalobca žiadal určiť, že nim do konkurzu prihlásená pohľadávka je po práve pohľadávkou proti podstate podľa § 31 ods. 1 písm. f) zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len ZKV). Súd prvého stupňa takto rozhodol z odôvodnením, že 13. decembra 2010 bolo v Obchodnom vestníku uverejnené rozvrhové uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 6. decembra vydané pod sp. zn. 5K 169/2001, v ktorom pohľadávka žalobcu nebola vôbec zahrnutá. Tento nedostatok bol odstránený doplňujúcim rozvrhovým uznesením z 16. marca 2011, podľa ktorého sa pohľadávka žalobcu neuspokojuje. V konaní neboli žiadne pochybnosti o právnom dôvode a výške pohľadávky, keďže správca pohľadávku uznal. Spornou zostala len otázka jej uspokojovania. Bola vyriešená v rozvrhovom uznesení, preto možno konštatovať, že ide o rozhodovanie medzi rovnakými účastníkmi s rovnakým predmetom konania. Z uvedeného dôvodu konanie podľa § 103 v spojení s § 104 ods. 1 a § 83 O. s. p. zastavil.

Proti uzneseniu podal odvolanie žalobca. Žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V odvolaní uviedol, že ide o pohľadávkou, ktorá mu bola proti úpadcovi priznaná právoplatným rozsudkom Okresného súdu v Prešove zo 17. marca 2010 č. k. 17 C 9/1999 – 475 titulom náhrady trov konania podľa § 148 ods. 1 O. s. p. Pohľadávkou prihlásil do konkurzu a správca mu listom z 8. septembra 2010 oznámil, že pohľadávka bola zahrnutá do konečnej správy a po jej schválení, budú všetky pohľadávky vysporiadané na základe konkurzu. V rozvrhovom uznesení však pohľadávka proti podstate vôbec nebola zahrnutá. Proti uzneseniu podal odvolanie, ktoré súd posúdil ako návrh na opravu uznesenia.

Doplňujúcim uznesením rozhodol, že sa jeho pohľadávka proti podstate neuspokojuje. Podal preto incidenčnú žalobu, súd prvého stupňa však konanie o nej nesprávne zastavil. Je toho názoru, že Krajského súdu v Košiciach postupoval nesprávne keď ho nevyzval na podanie incidenčnej žaloby, hoci podľa § 29 ods. 5 ZKV bol povinný tak urobiť. Nesprávne tiež pohľadávkou posúdil podľa § 33 ods. 1 ZKV, podľa ktorého z uspokojenia sa vylučujú trovy účastníkov konkurzu, ktoré im vznikli účasťou v konkurznom konaní a v konaniach súvisiacich s konkurzom. Uvedené ustanovenie sa vzťahuje len na trovy konania, ktoré vznikli v konkurznom konaní alebo v konaniach s konkurzom súvisiacich. V konaní, v ktorom mu trovy vznikli a boli priznané však žalobca (štát – Okresný súd v Prešove) nebol účastníkom konania. Žalovaný (v konaní Okresného súdu Prešov sp. zn. 17C 9/1999 žalobca) bol zaviazaný zaplatiť konajúcemu súdu trovy, ktoré mu vznikli tým, že zo štátnych prostriedkov zaplatil znalecovi znaleckú odmenu (§ 148 ods. 1 O. s. p.). Ide jednoznačne o pohľadávkou proti podstate, na ktorú sa konkurzným súdom citovaný § 33 ods. 1 písm. b) ZKV nevzťahuje a ktorá mala byť uspokojená ako pohľadávka proti podstate podľa § 31 ods. 3 písm. a), v spojení s ods. 1 písm. f) a ods. 6 písm. l) ZKV.

Nesprávny je názor súdu prvého stupňa, že ide o prekážku súdneho konania – litispendenciu. V prejednávanej veci sa nejedná o konanie vo veci, ktorá už bola rozhodnutá. Skutočnosť, že pohľadávka bola riešená v rozvrhovom uznesení nezakladá takúto prekážku. Konanie o určení popretej pohľadávky je samostatným konaním v ktorom sa osobitné procesné ustanovenia ZKV neuplatňujú. Ide o samostatné sporové konanie, kde sa rozhoduje rozsudkom a konanie sa vedie podľa ustanovení O. s. p.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť. Uviedol, že pohľadávka bola v plnom rozsahu uznaná avšak z uspokojenia bola vylúčená podľa § 33 ods. 1 ZKV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie a po prejednaní veci podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania, dospel k záveru, že odvolaniu nemožno vyhovieť.

Predmetom a zmyslom konkurzného konania je usporiadanie majetkových pomerov úpadcu a pomerné uspokojenie veriteľov. Jedným zo základných účinkov vyhlásenia konkurzu na majetok, ktorý umožňuje splnenie účelu konkurzu je zánik možnosti individuálneho uspokojovania pohľadávok veriteľov. Od vyhlásenia konkurzu môžu byť pohľadávky veriteľov uspokojované len v rámci konkurzu v ktorom musia byť uplatnené spôsobom určeným špeciálnym procesným predpisom, ktorým je Zákon o konkurze a vyrovnaní. Tomuto cieľu slúži špecifická štruktúra konkurzného konania charakterizovaná jednotlivými etapami konania. Z uvedeného pohľadu sa v konkurznom konaní uplatňuje koncentračná zásada, čo znamená, že následnosť jednotlivých fáz konkurzného konania je zákonom presne daná. Daná je tým časová obmedzenosť jednotlivých procesných úkonov účastníkov konkurzného konania ale aj úkonov súdu.

Uvedené platí aj pre možnosť uplatňovania práv veriteľov formou žalôb, ktoré sú základom pre konania vyvolané konkurzom (nepresne tzv. incidenčných žalôb). Uvedené konania majú charakter procesných žalôb, čo znamená, že možnosť ich použitia je bezprostredne viazaná na existenciu iného (základného) konania, v tomto prípade konania konkurzného. Treba prisvedčiť žalobcovi, že uvedené konania majú sporový charakter a spravujú sa Občianskym súdnym poriadkom. Podmienky ich prípustnosti však určuje ZKV.

Podmienkou vedenia konania o určenie pravosti do konkurzu prihlásenej pohľadávky je okrem riadneho prihlásenia pohľadávky aj jej popretie správcom konkurznej podstaty. Bez popretia pohľadávky (§ 23 ods. 2 ZKV) nemá žaloba na určenie pravosti, výšky alebo poradia základ ani zmysel. Vychádzajúc z účelu a charakteru určovacej žaloby jej uplatnenie má význam len v etape konkurzného konania vyhradeného pre zisťovanie majetku úpadcu a celkovej výšky pohľadávok úpadcu. Neprichádza už do úvahy v tzv. distribučnej fáze konkurzného konania, v ktorej sa rozhoduje o konečnom rozdelení podstaty jej rozvrhom medzi veriteľov.

V obsahu spisu vyplýva, že žalobca pohľadávku do konkurzu uplatnil riadne podanou prihláškou. Správca podstaty, ani nikto z veriteľov, pohľadávku nepoprel. Vzhľadom nato, že ide o pohľadávku priznanú právoplatným rozhodnutím súdu, ani v prípade jej popretia by nebola namieste žaloba veriteľa popretej pohľadávky, ale žaloba toho, kto ju poprel (§ 23 ods. 3 ZKV). Navyše, podľa tvrdenia žalobcu v odvolaní, mu správca podstaty listom z 8. septembra 2010 oznámil, že jeho pohľadávka bola zhrnutá do konečnej správy a po jej schválení budú pohľadávky vysporiadané na základe rozvrhového uznesenia.

Konkurzný súd vydal 6. decembra 2010 rozvrhové uznesenie č. k. 5K169/2001 - 260, v ktorom nie je zmienka o žalobcom prihlásenej pohľadávke proti podstate. Na odvolanie žalobcu, ktoré posúdil ako návrh na doplnenie rozvrhového uznesenia, súd uznesením zo 16. marca 2011 č. k. 5K 169/2001 – 301 doplnil rozvrhové uznesenie výrokom, že pohľadávka žalobcu proti podstate vo výške 1 407,56 eur sa neuspokojuje. Vecne rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 33 ods. 1 písm. b) ZKV.

Z uvedeného je zrejmé, že pohľadávka žalobcu nebola popretá, čo znamená, že sa pre účely konkurzu považuje za zistenú. Zistenie pohľadávky ešte nie je rozhodnutím o tom, že sa pohľadávka uspokojí. O tom, či a v akom rozsahu sa zistená pohľadávka uspokojí, rozhoduje súd vydaním rozvrhového uznesenia (ak pohľadávka proti podstate nebola uspokojená v priebehu konkurzu podľa § 31 ods. 1 ZKV). Zmenu rozvrhového uznesenia, ktorým bolo rozhodnuté, že zistená pohľadávka sa neuspokojuje, možno dosiahnuť len riadnym opravným prostriedkom – odvolaním. Žalobca však odvolanie proti uzneseniu, či už len proti samotnému doplňujúcemu alebo proti pôvodnému v spojení s doplňujúcim uznesením, nepodal. Zmenu rozvrhovým uznesením vytvoreného stavu, že sa pohľadávka nebude uspokojovať, nemožno dosiahnuť podaním žaloby žiadajúcej o určenie pravosti pohľadávky. Okrem už uvedených dôvodov, že žaloba nebola podaná v príslušnom štádiu konkurzného konania a pohľadávka nebola popretá, predovšetkým z dôvodu, že právoplatné rozhodnutie nemôže byť menené (pokiaľ to zákon výslovne neumožňuje) rozhodnutím vydaným v inom konaní.

Rozvrhovým uznesením konkurzný súd, v konaní na to určenom, stanoveným spôsobom rozhodol, že žalobcom uplatnená pohľadávka nebude v konkurze uspokojená. Právoplatné uznesenie je tak prekážkou, aby o rovnakej otázke, teda o tom, či bude alebo nebude pohľadávka v konkurze uspokojená súdy rozhodovali v inom konaní. Odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa, dospel k záveru, že konaniu v prejednávanej veci

bráni prekážka právoplatne skončenej veci (§ 83 O. s. p.). Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým konanie zastavil preto podľa § 219 O. s. p., ako vecne správne potvrdil.

V odvolacom konaní úspešný žalovaný neuplatnil náhradu trov konania, preto mu odvolací súd náhradu nepriznal.

111.

ROZHODNUTIE

Správca ustanovený do funkcie podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnení, ktorý je oslobodený od platenia súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. m) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení zmien a doplnkov (ďalej len zákon o súdnych poplatkoch), nie je povinný platiť poplatky za úkony súdov podľa II. časti položky 20a sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MOBdo/1/2011 z 31. mája 2011)

Okresný súd Bratislava I. uznesením č. k. 29Rob 20/2010-46 z 11. 03. 2010 uložil žalobcovi povinnosť v lehote 10 dní od doručenia uznesenia zaplatiť súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisu podaní a príloh, ktoré vytvoria súdny spis a bolo urobené elektronickými prostriedkami, podpísané zaručeným elektronickým podpisom vo výške 6,50 Eur, podľa položky 20a sadzobníka súdnych poplatkov v zákone č. 71/92 Zb.

Proti uzneseniu podal žalobca odvolanie. V jeho dôvodoch poukázal na znenie ustanovenia § 1 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch (ďalej ZoSP), v zmysle ktorého je poplatkovým úkonom každý úkon uvedený v bode II. Sadzobníka súdnych poplatkov označenom ako POPLATKY ZA ÚKONY SÚDOV. Ďalej uviedol, že zákon v § 4 ods. 2 taxatívne vymedzuje subjekty, ktoré sú ex lege oslobodené od platenia súdneho poplatku. Je toho názoru, že úmysel zákonodarcu pri tvorbe zákona smeroval k osobnému oslobodeniu od povinnosti platenia akýchkoľvek súdnych poplatkov bez ohľadu na ich charakter. Podľa § 4 ods. 2 písm. m/ ZoSP od poplatku je oslobodený správca podľa osobitného predpisu. Zatiaľ čo na ostatné subjekty osobného oslobodenia sa vzťahuje oslobodenie len pre konkrétny typ konania, správca podľa osobitného predpisu je v zmysle dikcie zákona oslobodený od platenia poplatku bez výnimky. Poukázal na rozhodnutie súdu v inej veci, z ktorého vyplýva, že predchádzajúci správca je oslobodený od platenia poplatku za úkony súdu. Navrhol aby odvolací súd uznesenie zrušil.

Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 3Cob 169/2010-55 z 31. 05. 2010 potvrdil napadnuté uznesenie s odôvodnením, že osobné, resp. vecné oslobodenie od súdnych poplatkov nie je oslobodením od súdnych poplatkov, ktoré priznáva súd podľa § 138 ods. 1 O. s. p. Oslobodenie od súdnych poplatkov podľa uvedeného ustanovenia má širší dopad než oslobodenie poskytnuté priamo právnym predpisom. Pri rozhodnutí súdu o oslobodení od platenia súdnych poplatkov oslobodenému účastníkovi nie je možné uložiť ani povinnosť nahradiť trovy štátu. Zákonné oslobodenie sa vzťahuje iba na súdne poplatky a nie aj na poplatky za náhradu trov štátu. Žalobca podal viaceré návrhy na začatie konania na nosiči dát CD, a preto súd za účelom vytvorenia súdneho spisu vyhotovil rovnopis podaní a ich príloh, a tieto vyhotovil aj pre účely doručenia účastníkom. Napadnutým uznesením uložil žalobcovi zaplatiť podľa položky 20a Sadzobníka súdnych poplatkov, súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisov a ich príloh z titulu náhrady trov štátu, na ktoré trovy sa nevzťahuje osobné oslobodenie od súdnych poplatkov. Právo štátu na náhradu trov konania, ktoré platil, je zásadne dané a výnimka z tejto zásady je len vtedy, ak účastník bol oslobodený od platenia súdnych poplatkov podľa § 138 O. s. p.

Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 18. 06. 2010.

Na základe podnetu žalobcu podal včas mimoriadne dovolanie generálny prokurátor. V jeho dôvodoch poukázal na porušenie zákona rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorý sa neriadil vo veci dostatočne ustanoveniami zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca – správca konkurznej podstaty úpadcu KFZ Sys, s. r. o. v konkurze, Sládkovičovo, podal žalobu na vydanie platobného rozkazu elektronickými prostriedkami, ktorý si vyžadoval vykonanie úkonov súdu, a to vyhotovenie rovnopisu podaní a ich príloh, ktoré vytvoria súdny spis a rovnopisu podaní a príloh doručovaných účastníkom, ktoré sú podľa položky 20a sadzobníka súdnych poplatkov spoplatnené. Nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, že osobné oslobodenie od súdnych poplatkov nie je oslobodením od súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 O. s. p. V zmysle § 1 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch je spoplatneným úkonom každý úkon uvedený v časti II. sadzobníka poplatkov za úkony súdov. Zákon nerozlišuje súdne poplatky samé o sebe a poplatky uhrádzajúce náklady spojené

s úkonmi súdu, ktoré by sa mali odlišovať od súdnych poplatkov ako takých. Takéto rozdelenie súdnych poplatkov nemá oporu v zákone, pretože tento výslovne delí poplatky na súdny poplatok a na poplatok za výpis registra trestov. Sadzobník súdnych poplatkov jednotlivé položky súdnych poplatkov rozdeľuje na dve časti, a to na súdne poplatky za konanie a poplatky za úkony súdov. Aj z tohto členenia súdnych poplatkov vplýva účel a cieľ zákonodarca upravený v § 1 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, definujúci predmet súdnych poplatkov. Nie je možné preto súhlasiť s názorom odvolacieho súdu, že správca je osobne oslobodený od platenia súdneho poplatku, avšak od platenia poplatku podľa položky 20a sadzobníka súdnych poplatkov je oslobodený len v prípade, že bol oslobodený podľa § 138 O. s. p. Tomuto právnomu názoru nesvedčí ani právna úprava v § 4 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch, ktorý upresňuje rozsah oslobodenia od spoplatnenia úkonov vykonávaných v oslobodených konaniach (§ 4 ods. 1) alebo oslobodenými osobami § 4 ods. 2) aj na ďalšie štádiá konania. Oslobodenie od platenia poplatku podľa položky 20a sadzobníka súdnych poplatkov pritom nezávisí od toho, či došlo k oslobodeniu od súdnych poplatkov na základe rozhodnutia súdu alebo či nastalo priamo zo zákona.

Podľa názoru dovolateľa v prípade oslobodenia od poplatkovej povinnosti sa neplatí súdny poplatok za žiaden právny úkon. Je nepochybné, že žalobca ako správca konkurznej podstaty bol podľa § 4 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch oslobodený od súdneho poplatku a ako taký bol oslobodený od akéhokoľvek poplatku upraveného v § 4 ods. 1 tohto zákona. Iný výklad zákon o súdnych poplatkoch nepripúšťa.

V danej veci rozhodnutia konajúcich súdov spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci, ktoré je dané tým, že súd právnu normu, sice správne určenú, nesprávne vyložil, čím je daný dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. Z uvedených dôvodov navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Podanie mimoriadneho dovolania je dôležité aj z hľadiska vyriešenia zásadnej otázky výkladu zákona o súdnych poplatkoch a odstránenia problémov pri jeho aplikácii, pretože rozhodovacia činnosť súdov nie je jednotná.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol napadnuté uznesenie zrušiť z dôvodov uvedených v mimoriadnom dovolaní. Poukázal ďalej na znenie čl. 13 ods. 1 a čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorých možno poplatky ukladať zákonom alebo na základe zákona.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací / § 10a ods. 3 O. s. p. / po zistení, že boli splnené podmienky pre podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e O. s. p. vec prejednal bez nariadenia pojednávania v napadnutom rozsahu podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie otázky, či správca konkurznej podstaty oslobodený od platenia súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. m/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len zákon o súdnych poplatkoch) je povinný zaplatiť súdny poplatok podľa položky 20a sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch (ďalej len sadzobník).

Podľa § 1 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, súdne poplatky (ďalej len poplatky) sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len poplatkový úkon) uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len sadzobní), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 4 ods. 2 písm. m/ o súdnych poplatkoch, od poplatku je oslobodený správca podľa osobitného predpisu. Osobitným predpisom, na ktorý zákon odkazuje je zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii.

Sadzobník rozdeľuje súdne poplatky na štyri časti, a to na poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, poplatky za úkony súdov, poplatky za úkony orgánov štátnej správy súdov a poplatky za úkony prokuratúry. Do druhej časti sadzobníka, označenej „poplatky za úkony súdov“, je zaradená položka 20a, podľa ktorej súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisu podaní a ich príloh, ktoré vytvoria súdny spis a rovnopisu podaní a ich príloh doručovaných účastníkom, ak bolo podanie urobené elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona, je za každú stranu 0,06 eura najmenej 6,50 eura za podanie, ktoré je návrhom na začatie konania s prílohami, najmenej 1,50 eura za ostatné podania s prílohami.

Z uvedených ustanovení je nepochybné, že poplatky uvedené vo všetkých častiach sadzobníka, vrátane

poplatku za úkon súdu uvedený v jeho druhej časti pod položkou 20a , sú súdnymi poplatkami podľa § 1 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch a vzťahuje sa na ne osobné oslobodenie v zmysle § 4 ods. 2 písm. m/ zákona o súdnych poplatkoch.

Právny názor odvolacieho súdu, že osobné oslobodenie od platenia súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. m/ zákona o súdnych poplatkoch sa nevzťahuje na poplatok uvedený v položke 20a sadzobníka, je nesprávny a nemá oporu v zákone. Súdny poplatok podľa položky 20a sadzobníka je poplatkom za úkon súdu a nie poplatkom za náhradu trov štátu resp. náhradou vecných nákladov, ako sa mylne domnieva odvolací súd.

Rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), a preto ho dovolací súd zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 a § 243i ods. 2 O. s. p.).

Právny názor súdu, ktorý rozhodol v dovolaní je záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

112.

ROZHODNUTIE

Ak je predmetom konania žaloba o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok podľa ust. § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, pre účely určenia výšky súdneho poplatku i pre účely určenia výšky náhrady trov konania ide o konanie, ktorého predmet nemožno oceniť peniazmi.

Pri výpočte výšky náhrady trov konania, ktoré pozostávajú z náhrady trov právneho zastúpenia, je potrebné aplikovať ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení zmien a doplnkov o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MOBdoV/3/2012 z 30. mája 2013)

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 12. februára 2009, č. k. 5CbI 111/2005-249 konanie voči žalovanému 1/ zastavil. Tiež určil, že zmluva o postúpení pohľadávok uzatvorená dňa 07. 07. 2005 medzi JUDr. T. K. – správcom konkurznej podstaty úpadcu P. d. z. p., P., B., IČO: XX a ZH K., s. r. o., H., Ž. n. H., IČO: XX na sumu 58 142 652 Sk je neplatná. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v priebehu súdneho konania bol zrušený konkurz na majetok úpadcu P. d. z. p. „v konkurze“, P., B., IČO: XX uznesením Krajského súdu v Bratislave, č. k. 7K 70/2001-1404 zo 14. decembra 2006, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Obo 20/2007 z 22. februára 2007, právoplatným dňa 5. apríla 2007 podľa § 44 ods. 1 písm. d/ ZKV z dôvodu úspešného speňazenia všetkého majetku úpadcu a vylúčenia nepeňažného majetku a súd zároveň zbavil funkcie správcu a následne ku dňu 8. augusta 2007 bola zdravotná poisťovňa vymazaná z obchodného registra. Zrušením konkurzu podľa § 45 ods. 1 ZKV zanikli všetky účinky vyhlásenia konkurzu uvedené v § 14. Subjekt Perspektíva družstevná zdravotná poisťovňa teda zanikol výmazom z obchodného registra bez právneho nástupcu, preto súd zastavil konanie voči žalovanému 1/. Voči žalovanému 2/ považoval žalobu za dôvodnú a dospel k záveru, že zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 7. júla 2000 je neplatná. Správca nemohol ku dňu 7. júla 2005 ako veriteľ platne postúpiť pohľadávky na žalovaného z dôvodu rozporu s § 39 Občianskeho zákonníka. Zmluva o postúpení pohľadávok viazala platnosť aj účinnosť zmluvy na úplné zaplatenie odplaty za postúpenie pohľadávok (čl. V ods. 4 Zmluvy). Samotná zmluva síce odkazuje pokiaľ ide o odplatu na dodatok, avšak z ustanovenia zmluvy ani z dodatku samotného nevyplýva, že by tento dodatok bol súčasťou zmluvy, preto zmluva nemohla nadobudnúť platnosť a účinnosť z dôvodu chýbajúceho dojednanie o výške odplaty, pričom platnosť a účinnosť zmluvy bola viazaná na úhradu odplaty v plnej výške. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že takto uzatvorená zmluva bola v rozpore aj s ustanovením § 37 Občianskeho zákonníka. O trovách konania súd rozhodol v časti, v ktorej konanie zastavil podľa § 146 ods. 1 písm. c/ tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a v ostatnej časti podľa § 142 ods. 1 O. s. p. žalobcovi právo na ich náhradu nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe odvolania žalovaného 2/ rozsudkom z 13. októbra 2011, č. k. 3Obo 53/2009-406 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 2/ trovy konania v sume 399,55 eur na účet jeho právneho zástupcu. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že predmetná zmluva bola uzavretá pri speňazení konkurznej podstaty, po tom ako pohľadávky boli zapísané do konkurznej podstaty a konkurzný súd dal súhlas na ich predaj, ktorý postup a rozhodnutie v konkurznom konaní, všeobecnému súdu v inom konaní neprislúcha hodnotiť. Odvolací súd zhodne s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v obdobnej veci (sp. zn. 4Obo 52/2009) dospel k záveru, že predmetnú zmluvu nie je možné považovať za neplatnú z dôvodu neprípustnosti jej obsahu. V rámci dokazovania doplneného v odvolacom konaní žalovaný predložením originálu dodatku k zmluve o postúpení pohľadávok uzavretého 7. júla 2005, teda v deň uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok, vyvrátil aj formálnu námietku žalobcu k platnosti zmluvy pre nedostatok dohody o odplate postúpených pohľadávok. Odvolací súd dospel teda k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, a preto rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 220 O. s. p. v napadnutej časti zmenil.

Výrok o trovách konania odôvodnil s poukazom na ust. § 142 ods. 1 v spojení s § 224 O. s. p. tak, že v konaní úspešnému žalovanému 2/ priznal náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia. Žaloba o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok je určovacou žalobou podľa ustanovenia § 80 písm. c/ O. s. p. a z hľadiska náhrady trov konania je hodnota takouto zmluvou postúpených pohľadávok,

bezvýznamná. Zmluva samotná, ktorá je predmetom konania o určenie jej neplatnosti, nie je peňažným plnením, ani vecou, ako ani právom, ktorých hodnotu by bolo možné vyjadriť v peniazoch. Tento princíp napokon platí aj pre určenie poplatkovej povinnosti z návrhu na začatie konania, kedy podľa poznámky k položke 1, sa súdny poplatok vyberie podľa písmena b/ tejto položky, ako v prípadoch, keď nemožno predmet konania oceniť peniazmi. Pri posudzovaní náhrady trov konania úspešnému účastníkovi preto platí, že výška tarifnej odmeny jeho advokáta sa určuje podľa ustanovenia § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ako v spore s neoceniteľnou hodnotou veci. Preto základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je 1/13 výpočtového základu. Vychádzajúc z uvedeného bola právnenému zástupcovi žalovaného 2/ priznaná náhrada trov konania celkovo za 7 úkonov právnej služby. Odmena zástupcu žalovaného 2/ za 5 úkonov právnej služby po 48,63 eur (prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom, podanie vyjadrenie, účasť na troch pojednávaniach pred súdom prvého stupňa podľa § 14 ods. 1 písm. a/, b/, c/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z.), uskutočnené v roku 2008 predstavuje 243,15 eur (výpočtový základ 632,54 eur) a náhrada výdavkov v paušálnej výške predstavuje 31,55 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.). Odmena zástupcu žalovaného za jeden úkon právnej služby (podanie odvolania) uskutočnený v roku 2009 predstavuje 53,49 eur (výpočtový základ 695,41 eur) a náhrada výdavkov v paušálnej výške predstavuje 6,95 eur. Odmena zástupcu žalovaného 2/ za jeden úkon právnej služby (účasť na pojednávaní pred odvolacím súdom) uskutočnený v roku 2011 predstavuje 57 eur (výpočtový základ 741 eur) a náhrada výdavkov v paušálnej výške predstavuje 7,41 eur. Náhrada trov konania na súde prvého stupňa a na odvolacom súde predstavuje 353,64 eur odmeny advokátovi a 45,91 eur náhrady paušálnych výdavkov, spolu 399,55 eur.

Na základe podnetu žalovaného 2/ proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. októbra 2011, č. k. 3Obo 53/2009 vo výroku, ktorým uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému 2/ trovy konania v sume 399,55 eur na účet jeho právneho zástupcu podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo výroku o náhrade trov konania zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa názoru generálneho prokurátora výrokom rozsudku odvolacieho súdu o náhrade trov konania bol porušený zákon, keďže odvolací súd vec nesprávne právne posúdil (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Generálny prokurátor Slovenskej republiky poukázal na ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p., § 9 ods. 1, § 10 ods. 2 a § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, keďže pri výpočte výšky náhrady trov konania nesprávne aplikoval § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky 655/2004 Z. z., hoci mal správne aplikovať ustanovenie § 10 ods. 2 vyhlášky 655/2004 Z. z. (v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.).

Odvolací súd mal za to, že pri žalobe o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok nie je tarifnou hodnotou hodnota postupovaných pohľadávok. Táto interpretácia podľa názoru generálneho prokurátora nie je správna. Každé súdne konanie v majetkovej veci sa týka určitého právneho vzťahu. Predmetom majetkových právnych vzťahov sú veci, práva alebo iné majetkové hodnoty (§ 118 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pri určení tarifnej hodnoty veci postupuje súd tak, že najskôr zistí akej veci alebo práva (resp. inej majetkovej hodnoty) sa konanie týka. Potom súd zisťuje hodnotu tejto veci alebo práva, resp. zisťuje, či hodnotu veci alebo práva je možné vyjadriť v peniazoch.

V danom prípade odvolací súd neodpovedal na otázku akej veci alebo práva sa konanie týka. Správne mal odvolací súd ustáliť, že konanie sa týka postupovaných pohľadávok a následne, za účelom zistenia tarifnej odmeny, mal zistiť ich hodnotu. Namiesto toho odvolací súd uviedol, že predmetom konania je zmluva (ktorej neplatnosť sa žiada určiť) a že zmluva nie je vecou alebo právom. Nič to však nemení na tom, že konanie sa určitých majetkových práv týkalo. Každé konanie sa týka určitých práv. Vždy je možné odpovedať na otázku akých práv sa konanie týka. Ustanovenie § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. hovorí, že základom tarifnej odmeny je hodnota veci alebo práva. To, že je petit konania formulovaný na určenie neplatnosti úkonu neznamena, že sa konanie netýka určitých vecí alebo práv. Ustanovenie § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ani iné ustanovenia tejto vyhlášky, nepočítajú s tým, že existujú také súdne konania, ktoré sa žiadnej veci alebo práva netýkajú. Vyhláška č. 655/2004 Z. z. určuje, že vec alebo práva sú jediným predmetom pre výpočet tarifnej odmeny, a contrario je týmto vylúčené, aby rozhodujúcim elementom pre určenie tarifnej hodnoty bol právny úkon (zmluva), ako peniazmi neoceniteľný prejav vôle.

Na základe zistených skutočností generálny prokurátor je toho názoru, že sú splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p., pričom podanie mimoriadneho dovolania zo strany generálneho prokurátora si vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Žalobca vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu navrhol mimoriadne dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Poukázal na právny názor k náhrade trov predmetného konania, ktorý vyslovil Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze č. k. IV.ÚS 107/2012-13. V namietanom prípade bolo predmetom konania rozhodovanie o určení (ne)platnosti právneho úkonu, konkrétne zmluvy o postúpení pohľadávok. Konanie o tom istom návrhu, resp. žalobe je potrebné tak v konaní pred súdom prvého stupňa, ako aj pred odvolacím súdom považovať za jeden celok. Preto ak ide o konanie o určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, ako v okolnostiach namietaného prípadu, ide o konanie, ktorého predmet nemožno oceniť peniazmi, a to nie len pre účely určenia výšky súdneho poplatku, ale aj pre účely určenia výšky náhrady trov konania. Aplikácia § 11 ods. 11 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. bola preto podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky Najvyšším súdom Slovenskej republiky odôvodnená ústavne konformným spôsobom (dostatočne a relevantne). Najvyšší súd Slovenskej republiky v napadnutom rozhodnutí vyjadril právny názor, ktorý nemožno považovať za arbitrárny, a ani zjavne neodôvodnený, a preto sťažnosť žalovaného 2/ z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o Ústavnom súde odmietol.

V mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor uvádza, že podľa § 10 ods. 2 vyhlášky, ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia, alebo cena veci, alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku. Žalobcovi z predloženého mimoriadneho dovolania nie je zrejmé z akej sumy pre určenie náhrady trov konania by mal súd vychádzať. V znaleckom posudku č. 003/2005 zo dňa 14. 04. 2005 vypracovaného Ing. J. Ž., na základe objednávky správcu konkurznej podstaty P. DZP pri stanovení všeobecnej hodnoty zložky majetku (pohľadávok úpadcu voči zdravotníckym zariadeniam), bola hodnota pohľadávky 58 142 652,- Sk, pre účel jej speňaženia, vyčíslená na sumu 58 143 Sk. Teda koeficient vymožitelnosti bol stanovený na 0,001 %.

Vzhľadom na uvedené žalobca považuje podané mimoriadne dovolanie ako neopodstatnené.

K mimoriadnemu dovolaniu sa vyjadril žalovaný 2/ podaním zo dňa 27. 05 2013. Žalovaný 2/ sa v celom rozsahu stotožnil s mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora. Pri výpočte trov právneho zastúpenia v uvedenej právnej veci bolo potrebné vychádzať z tarifnej hodnoty predstavujúcej hodnotu sporu v súdnom konaní. Predmetom uvedenej napadnutej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 07. 07. 2005 medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/ boli vyčíslené pohľadávky vo výške 1 929 982,47 eur (58 142 652 Sk). Opätovne poukázal na judikatúru Ústavného súdu ČR prezentovanú napr. nálehom sp. zn. II.ÚS 538/2010 zo dňa 24. marca 2011. Podľa názoru žalovaného 2/ pri posudzovaní oceníteľnosti predmetu konania na účely stanovenia základnej sadzby tarifnej odmeny v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. nemožno použiť analógiu so zákonom č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších prepisov. Je potrebné tiež vziať do úvahy aj tú skutočnosť, že právo na priznanie primeranej (a právnym predpisom stanovenej) náhrady nákladov, ktoré úspešnej strane v konaní vzniknú je súčasťou práva na spravodlivý proces, tiež súvisia pokiaľ nejde konkrétne o náhradu právneho zastúpenia, s právom na právnu pomoc v zmysle ust. čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Ak všeobecný súd náhradu trov právneho zastúpenia vo výške stanovenej v súlade s vyhláškou MS SR úspešnému účastníkovi nepriznal odoprie mu tým právo zakotvené v ust. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Vzhľadom na uvedené žalovaný 2/ navrhol, aby dovolací súd zmenil rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obo 53/2009-350 zo dňa 13. októbra 2011 vo výroku o trovách konania ak, že zaviazá žalobcu nahradiť žalovanému 2/ trovy prvostupňového ako aj odvolacieho konania titulom trov právneho zastúpenia v celkovej výške 30 33,01 eur a to na účet právneho zástupcu žalovaného 2/ - advokát JUDr. F. N.. Zároveň navrhol aby dovolací súd zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému 2/ trovy dovolacieho konania titulom trov právneho zastúpenia v celkovej výške 6 442,18 eur a to na účet právneho zástupcu žalovaného 2/ - JUDr. F. N..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. O. s. p.) na základe mimoriadneho dovolania podaného včas generálnym prokurátorom (§ 243g O. s. p.) na podnet účastníka konania, preskúmal

vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. a § 167 ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O. s. p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak
a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p.,
b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nie len rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným). Žiadna z týchto väd nebola v mimoriadnom dovolaní namietaná a ani nevyšla najavo v konaní o mimoriadnom dovolaní.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnúť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmatečnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občiansko-súdnom konaní. Dovolací súd nezistil, že by konanie odvolacieho súdu bolo takouto vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci postihnuté.

V ďalšom sa preto dovolací súd zameril na posúdenie, či je opodstatnená námietka dovolateľa, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolateľ v dovolaní uviedol, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, keďže pri výpočte výšky náhrady trov konania nesprávne aplikoval ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, hoci mal správne aplikovať ustanovenie § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 Listiny, každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Rozhodovanie o náhrade trov je účasťou súdneho konania a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (i podľa čl. 36 ods. 1 Listiny) môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 Ústavy SR) porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (II.ÚS 56/2005).

Podľa § 80 písm. c/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O. s. p.“) návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi konania, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát (§ 137 O. s. p. v znení účinnom do 31. decembra 2011).

Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb zákonná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci, alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je 1/13 výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.

Podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadreného v uznesení z 01. marca 2012, sp. zn. IV.ÚS 107/2012-13, ktorým rozhodol o sťažnosti žalovaného 2/ vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo 53/2009 z 13. októbra 2011, pri aplikácii § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky v spojení s § 80 písm. c/ O. s. p. má rozhodujúci význam najmä v ňom uvedené slovné spojenie „ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch“. Vyjadriť hodnotu (v danom prípade práva) predovšetkým znamená vysporiadať sa so skutočným obsahom predmetu konania, t. j. s tým, aké účinky má pre účastníkov meritórne rozhodnutie súdu v tomto konaní. V namietanom prípade bolo predmetom konania pred krajským súdom a Najvyšším súdom SR rozhodovanie o určení (platnosti) právneho úkonu, konkrétne zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej pri speňažení konkurznej podstaty po tom, ako boli pohľadávky zapísané do konkurznej podstaty a konkurzný súd dal súhlas na ich predaj. Meritórnym rozhodnutím o zamietnutí žaloby Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnom konaní rozhodol, že zmluva o postúpení pohľadávky medzi postupcom a postupníkom je platná, čím zároveň došlo k potvrdeniu postavenia žalovaného 2/ ako veriteľa so všetkými právami z toho vyplývajúcimi, teda aj s právom vymáhať pohľadávku aj s príslušenstvom voči dlžníkovi. Predmetom tohto konania pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky však nebolo zaplatenie samotnej pohľadávky. Účinky meritórneho rozhodnutia súdu v danom spore možno charakterizovať ako vyriešenie predbežnej otázky, ktoré ovplyvní uspokojenie veriteľa pri samotnom uplatnení pohľadávky.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd je toho názoru, že ak ide o konanie o určení, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, ako v okolnostiach daného prípadu, ide o konanie, ktorého predmet nemožno oceniť peniazmi, a to nie len pre účely určenia výšky súdneho poplatku (položka č. 1 prílohy zákona o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov označenej ako Sadzobník súdnych poplatkov časť 1 „poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní“ – v konaní o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, sa súdny poplatok vyberie pevnou sumou, teda tak, ako keď predmet konania nemožno oceniť peniazmi), ale aj pre účely určenia výšky náhrady trov konania.

V danom prípade odvolací súd správne posúdil predmetnú žalobu ako určovaciu žalobu podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p., t. j., že ide o žalobu o určení (ne)platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, a teda aj odpovedal na otázku, že ide o konanie o určení, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je a teda išlo o konanie ktorého predmet nemožno oceniť peniazmi. Je preto nesprávny názor dovolateľa, že správne mal odvolací súd ustáliť, že konanie sa týka postupovaných pohľadávok a následne za účelom zistenia tarifnej odmeny mal zistiť ich hodnotu. Najvyšší súd Slovenskej republiky je toho názoru, že v danom prípade nebolo možné vyjadriť hodnotu veci ani práva v peniazoch (napr. rozhodnutia NS 5MCdo 9/2010, 3MCdo 9/2009, 1MObdoV/17/2006). Hodnota veci pri predmete konania – určení, že zmluva o postúpení pohľadávok je neplatná nie je nominálna hodnota postupovaných pohľadávok, ani cena za ktorú správca konkurznej podstaty predal tieto pohľadávky

žalovanému 2/, ani hodnota zložky majetku (požadávka úpadcu) podľa znaleckého posudku, ktorý bol vypracovaný znalcom v konkurznej veci.

Odvolací súd preto vec správne právne posúdil, keď pri výpočte výšky náhrady trov konania správne aplikoval ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Z uvedených dôvodov sa dovolací súd nestotožnil s dôvodmi mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora a preto dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo výroku o náhrade trov konania, ktoré nespočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.), zamietol (§ 243 i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 1 O. s. p.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní proti žalovanému 2/, ktorý podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania (§ 148a ods. 2 O. s. p.). Dovolací súd však nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na priznanie náhrady trov konania o mimoriadnom dovolaní (§ 243 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., § 224 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.).

113.

ROZHODNUTIE

Ak pri exekúcii predajom nehnuteľnosti bol udelený príklep pred vyhlásením konkurzu, potom dôvodom rozhodnutia o neschválení príklepu nemôže byť len skutočnosť, že došlo k vyhláseniu konkurzu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo/29/2012 z 30. septembra 2013)

Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) uznesením z 08. marca 2012, č. k. 10Er 255/2011-206 neschválil príklep udelený na dražbe nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území N., ako parc. č. XX záhrady o výmere 992 m², parc. č. XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 208 m², rodinný dom, súp. č. XX na parc. č. XX, zapísanej na LV č. XX, konanej dňa 20. januára 2012 v G., M. n. č. XX, ktorý bol udelený vydražiteľovi Ing. K. R., rod. R., nar. XX. mája XX, K. č. XX, N. – Z. do jeho výlučného vlastníctva.

Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia poukázal na ustanovenia § 48, § 49 ods. 1, ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a na ustanovenia § 148 ods. 1, ods. 2 a § 151 zákona č. 233/1992 Zb. o exekúcii a exekučnom konaní. Konštatoval, že po udelení príklepu na dražbe a v čase rozhodovania súdu bol na majetok povinného 1/ Ing. P. B. vyhlásený konkurz uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 1K 2/212-53 z 03. februára 2012, právoplatným dňa 11. februára 2012, a preto príklep udelený na dražbe dňa 20. 01. 2012, predmetom, ktorej bola nehnuteľnosť v BSM povinného 1/ a 2/ neschválil a exekučné konanie zastavil.

Uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 31. mája 2012.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na podnet oprávneného podal proti uvedenému rozhodnutiu mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. Navrhol napadnuté rozhodnutie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

V mimoriadnom dovolaní uviedol, že okresný súd svoje rozhodnutie o neschválení príklepu odôvodnil zákonným ustanovením § 48 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o konkurze“) pričom vôbec neprihliadol na úpravu obsiahnutú v ustanovení § 49 odsek 1 až odsek 3 zákona o konkurze, ktorá osobitne upravuje postup pri exekúcii predajom nehnuteľnosti podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) a umožňuje pokračovať v konaní, ak sa exekúcia vykonáva predajom nehnuteľností, a pred vyhlásením konkurzu bol udelený príklep. Ak podľa Exekučného poriadku udelenie príklepu podlieha schváleniu súdom, po vyhlásení konkurzu je správca alebo vydražiteľ oprávnený podať návrh na schválenie príklepu. Súd môže schváliť príklep vtedy, ak ku dňu schválenia príklepu vydražiteľ zaplatil najvyššie podanie.

Poukázal na skutočnosť, že konkurz na povinného 1/ Ing. P. B. N. bol vyhlásený dňa 10. februára 2012. Dražba predmetnej nehnuteľnosti, na ktorej bol udelený príklep, sa uskutočnila dňa 20. januára 2012, pričom vydražiteľ nehnuteľnosti Ing. K. R. ku dňu schvaľovania príklepu súdom 08. marca 2012 zaplatil najvyššie podanie za dražnú nehnuteľnosť v plnej výške 197 400,- eur. Ak napádaným uznesením súd neschválil príklep iba s odôvodnením, že exekučné konanie sa z dôvodu vyhlásenia konkurzu pred schválením príklepu zastaví, nesprávne právne posúdil vec. Tento dôvod s poukazom na ustanovenie § 49 ods. 1 Zákona o konkurze neobstojí, nakoľko toto ustanovenie zákona predpokladá schválenie príklepu súdom za splnenia vyššie uvedených podmienok, ktoré v tomto exekučnom konaní boli splnené.

Oprávnený sa v plnom rozsahu stotožnil s podaným mimoriadnym dovolaním.

Povinný 1/ a povinná 2/ sa k podanému mimoriadnemu dovolaniu nevyjadřili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu oprávneného (§ 243e ods. 1 a ods. 2 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 3 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O. s. p., môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolač súd je viazaný rozsahom dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

V mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor Slovenskej republiky namietal nesprávne právne posúdenie veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právny záver, a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V predmetnej veci dovolateľ poukazuje na nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 48 Zákona o konkurze na zistený skutkový stav, keď okresný súd napadnutým uznesením neschválil príklep iba s odôvodnením, že exekučné konanie z dôvodu vyhlásenia konkurzu pred schválením príklepu zastaví, a neprihliadol na právnu úpravu obsiahnutú v ustanovení § 49 Zákona o konkurze, ktoré umožňuje pokračovať v exekučnom konaní, ak sa exekúcia vykonáva predajom nehnuteľnosti, a príklep bol udelený pred vyhlásením konkurzu.

Podľa § 48 zákona o konkurze na majetok podliehajúci konkurzu nemožno počas konkurzu začať konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie; už začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania sa vyhlásením konkurzu zastavujú. Ak v konaní o výkon rozhodnutia alebo v exekučnom konaní už došlo k speňaženiu majetku podliehajúceho konkurzu, avšak výťažok ešte nebol vyplatený oprávnenému, výťažok sa stáva súčasťou príslušnej podstaty a trovy konania sú pohľadávkou proti príslušnej podstate; ak je oprávneným veriteľ zabezpečenej pohľadávky, výťažok exekútor alebo iný vymáhajúci orgán vyplatí veriteľovi zabezpečenej pohľadávky do výšky jeho zabezpečenej pohľadávky, ako keby konkurz nebol vyhlásený.

Podľa § 49 ods. 1 zákona o konkurze, ak pri exekúcii predajom nehnuteľnosti bol udelený príklep pred vyhlásením konkurzu a udelenie príklepu podlieha schváleniu súdom podľa osobitného predpisu (Exekučného poriadku), súd rozhodne o príklepe na návrh správcu alebo vydražiteľa podľa tohto zákona.

Podľa § 49 ods. 2 zákona o konkurze, ak súd udelenie príklepu schváli, stáva sa vydražiteľ vlastníkom nehnuteľnosti ku dňu udelenia príklepu; súd príklep neschváli, ak najneskôr ku dňu schválenia príklepu vydražiteľ nezaplatil najvyššie podanie. Po schválení príklepu súdom sa vydá podstata správcovi.

Podľa § 49 ods. 3 zákona o konkurze, ak súd neschváli udelenie príklepu, vydražiteľ je povinný vrátiť nehnuteľnosť úpadcovi, vydať mu úžitky z držby nehnuteľnosti a nahradiť škodu, ktorú spôsobil pri hospodárení s nehnuteľnosťou; tento majetok sa stáva súčasťou príslušnej podstaty. Súčasťou podstaty sú aj sumy, ktoré sa rovnajú záväzkom vydražiteľa, ktorý nezaplatil najvyššie podanie. Vydražiteľovi sa vráti suma rovnajúca sa najvyššiemu zaplatenému podaniu a úrokom z neho.

Z citovaného ustanovenia § 48 zákona o konkurze, vyplýva všeobecný zákaz viest' proti majetku podliehajúceму konkurzu konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie. Podľa uvedeného ustanovenia však nemožno postupovať v exekúcii predajom nehnuteľnosti, keď exekútor udelil príklep ešte pred vyhlásením konkurzu a v čase vyhlásenia konkurzu nebol schválený súdom. Uvedený prípad osobitne upravuje ustanovenie § 49 zákona o konkurze tak, že súd nezastaví exekučné konanie zo zákona, ale rozhodne o návrhu na schválenie príklepu postupom podľa tohto ustanovenia.

Z obsahu spisu vyplýva, že konkurz na povinného 1/ bol v Obchodnom vestníku zverejnený dňa 10. februára 2012, v čísle 29/2012 pod sp. zn. 1 K 2/2012. Týmto dňom začalo konkurzné konanie. Príklep pri exekúcii predajom predmetnej nehnuteľnosti bol udelený vydražiteľovi dňa 20. januára 2012 pred vyhlásením konkurzu. Zo spisu je tiež zrejme, že vydražiteľ ku dňu schvaľovania príklepu súdom 08. marca 2012 zaplatil najvyššie podanie za dražbu nehnuteľnosť v plnej výške 197 400,- eur (zábezpeka zložená na účet súdneho exekútora vo výške 98 700,- eur dňa 17. januára 2012, a doplatok vo výške 98 700,- eur vydražiteľom zložený na účet exekútora dňa 23. januára 2012).

Exekučný súd v napadnutom uznesení nesprávne v zmysle § 48 zákona o konkurze ako dôvod neschválenia príklepu uviedol vyhlásenie konkurzu na dlžníka pred rozhodnutím o návrhu na schválenie príklepu s konštatovaním, že exekučné

konanie zastaví. Z dôvodu, že súd neposudzoval návrh na schválenie príklepu udeleného exekútorom pri exekúcii predajom nehnuteľnosti podľa ustanovenia § 49 zákona o konkurze, ktoré je potrebné na daný skutkový stav aplikovať, dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky, preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p., v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie okresného súdu podľa § 243i ods. 2 O. s. p., v spojení s § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

114.

ROZHODNUTIE

Dôkazné bremeno, že určitá obchodná zvyklosť existuje, aký je jej obsah a že sa zachováva, postihuje stranu, ktorá sa tejto zvyklosti dovoľáva.

Faktúra je platobný účtovný doklad, ktorému nemožno pripisovať účinky dvojstranného právneho úkonu. Jej záväznosť je daná obsahom dohody strán. Od samotnej skutočnosti, že predávajúci cenu tovaru fakturoval a na faktúre uvádza jednostranne lehoty splatnosti kúpnej ceny, nemožno odvodzovať zvyklosť alebo prax, ktorú strany medzi sebou zaviedli a teda ani úmysel strán.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. I MObdV/2/2009 z 28. apríla 2011)

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 07. 03. 2007 č. k. 17Cb 76/03-143 žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia kúpnej ceny tovaru, zamietol. V odôvodnení rozsudku uviedol, že záväzkový vzťah medzi účastníkmi je vzťahom v medzinárodnom obchode, ktorý sa spravuje Dohovorom OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru. Vychádzajúc z uvedeného súd na platobné podmienky účastníkov aplikoval čl. 58 ods.1 Dohovoru, v zmysle ktorého bol žalovaný povinný zaplatiť kúpnu cenu ihneď potom, ako mu žalobca umožnil nakladať s tovarom, keďže v prejednávanej veci kúpnu zmluvou medzi účastníkmi nedošlo k osobitnej dohode o platobných podmienkach. Súd prisvedčil žalovanému, že nemožno automaticky dôvodiť, že jednostranným ustanovením 180-dňovej splatnosti faktúr žalobcom, došlo k dohode o lehote splatnosti kúpnej ceny, keď podľa čl. 18 ods. 1 in fine Dohovoru mlčanie alebo nečinnosť sami o sebe nie sú prijatím. Z vykonaného dokazovania potom súd vyvodil, že žalobca mohol uplatniť svoje právo na zaplatenie kúpnej ceny voči žalovanému na súde za tovar uvedený vo faktúre č.187793 dňa 13. 10. 1998, pretože tovar bol žalovanému dodaný 12. 10. 1998 a kúpna cena bola splatná už 12. 10. 1998. Premlčacia doba na uplatnenie práva na zaplatenie kúpnej ceny žalobcom na súde, ktorá je štvorročná, uplynula dňom 13. 10. 2002. Žalobca si právo na zaplatenie žalovanej sumy uplatnil na súde dňa 04. 04. 2003, teda po uplynutí premlčacej doby, z ktorého dôvodu žalovaný vzniesol námietku premlčania práva žalobcu dôvodne.

Na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 19. 06. 2008 č. k. 6Obo 15/2008-161 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení konštatoval, že súdom prvého stupňa bolo vykonané aj dokazovanie výsluchom svedkov p. M. V. a p. E. V., z ktorých svedeckých výpovedí vyplynulo, že ani k písomnej a ani k ústnej dohode o 180 dňovej splatnosti faktúry č. 187793 nedošlo. Žalobca stanovil splatnosť predmetnej faktúry sám, teda išlo o jednostranné určenie splatnosti. Tiež bolo preukázané, že žalovaný prevzal tovar vyúčtovaný faktúrou č. 187793, dňa 12. októbra 1998 a v tento deň mohol žalovaný s tovarom nakladať. Podľa odvolacieho súdu súd prvého stupňa na predmetný záväzkový vzťah správne aplikoval Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru a jeho čl. 58 ods. 1 a čl. 18 ods. 1 in fine, v zmysle ktorých ustanovení nie je možné dospieť k záveru, že jednostranným úkonom žalobcu kúpna cena bola splatná tak, ako vo faktúre uviedol žalobca, preto kúpna cena sa stala splatnou dňom, kedy žalovaný mohol s tovarom nakladať, teda dňom 12. októbra 1998 a nasledujúci deň začala plynúť štvorročná premlčacia doba, ktorá uplynula 13. októbra 2002. Žalobca podal žalobu na súde 4. apríla 2003, teda po uplynutí premlčacej doby, a preto súd prvého stupňa rozhodol správne, keď žalobu zamietol.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky podaním zo dňa 14. 01. 2009, na podnet účastníka konania (žalobcu) podal mimoriadne dovolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa a súdu odvolacieho súdu. Navrhol uvedené rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Mimoriadne dovolanie bolo podané podľa § 243e ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Podľa generálneho prokurátora súdy nesprávne právne posúdili otázku premlčania práva žalobcu. Uviedol, že v danej veci nie je sporné to, že žaloba bola podaná 4. apríla 2003 a že žalobou bolo uplatnené právo na zaplatenie kúpnej ceny za dodaný tovar a fakturovaný faktúrou č. 187793 zo 7. októbra 1998. V konaní ďalej nebolo sporné ani to, že medzi účastníkmi konania existoval dlhodobý obchodný vzťah založený na rovnakých zásadách a zvyklostiach týkajúcich sa splatnosti faktúr, z čoho následne vyplýva, že v prejednávanej veci si žalovaný tovar objednal, a to tak ako to bolo aj v predchádzajúcich dodávkach od roku 1993, teda, že tovar bol dodávaný na základe dohody, ktorá mala ústnu formu a fakturovaný s lehotou splatnosti 180 dní. Skutočnosť, že na rovnakých zásadách a zvyklostiach prebiehali obchodné vzťahy účastníkov konania podľa generálneho

prokurátora vyplýva napríklad z výpovede svedka M. V. (č. l. 105 – 107). Z tejto výpovede je podľa generálneho prokurátora zrejmé, že obchodné vzťahy medzi žalobcom a žalovaným trvali od roku 1993. Vzhľadom na dlhodobú spoluprácu nebolo potrebné uzatvárať písomné zmluvy. Faktúry boli žalobcom zo začiatku obchodovania vystavené na základe objednávky žalovaného a až po zaplatení kúpnej ceny bol žalovanému tovar dodaný. Po roku spolupráce finančné oddelenie žalobcu rozhodlo, že splatnosť faktúr bude predĺžená na dva mesiace a neskôr bola splatnosť predĺžená až na šesť mesiacov. Aj konateľka žalovaného podľa generálneho prokurátora uviedla, že vzťahy so žalobcom boli nadštandardné, žalovaný vykonával pre žalobcu exkluzívne zastúpenie. Obchodné vzťahy prebiehali na základe objednávok a dodávok tovaru. Platby za dodaný tovar sa realizovali buď vopred, resp. oproti dokumentu pri vyclení tovaru, alebo následne po dodaní tovaru, ale ani v iných prípadoch, sa lehota splatnosti nedojednávala. Samotný žalovaný nikdy nežiadal žalobcu o vyznačenie splatnosti, túto vždy určoval žalobca (č. l. 107 – 109). Účastníci konania podľa generálneho prokurátora zhodne uviedli, že splatnosť faktúr sa riadila jednostranným určením zo strany žalobcu. V rámci realizovaných obchodov bola lehota splatnosti rôzna. Výpoveď konateľky žalovaného o spôsobe fakturácie a realizácie platieb nasvedčuje podľa generálneho prokurátora tomu, že postupom času medzi žalobcom a žalovaným pri splatnosti faktúr vznikla obchodná zvyklosť, ktorá mala charakter zaužívanej praxe. Pre tento záver podľa generálneho prokurátora svedčia aj ďalšie okolnosti obchodného vzťahu, a to spôsob a forma uzatvárania jednotlivých zmlúv, úzky profil dodávaného tovaru, exkluzivita zastúpenia žalobcu žalovaným na trhu Slovenskej republiky a dlhodobosť tohto obchodného vzťahu. Hoci kúpna zmluva nemala písomnú formu, bola platne uzavretá v zmysle čl. 18 ods. 3 Dohovoru tým spôsobom, že žalovaný požadované plnenie vymedzil v objednávke a žalobca následne požadovaný tovar žalovanému dodal spolu s priloženou faktúrou. Spornú otázku týkajúcu sa právnej povahy ustanovenia o splatnosti kúpnej ceny, resp. vzniku dohody o inej určitej dobe splatnosti podľa generálneho prokurátora Dohovor priamo nerieši. V takom prípade Dohovor v čl. 7 ods. 2 odkazuje na všeobecné zásady, na ktorých spočíva a v prípade, že takéto zásady chýbajú, odkazuje na normy medzinárodného súkromného práva. Generálny prokurátor má za to, že súd prvého stupňa i odvolací súd nesprávne právne posúdili otázku úmyslu zmluvných strán a zaužívanej praxe, ktorá mala charakter obchodnej zvyklosti v zmysle čl. 8 ods. 2 a 3 Dohovoru a ktorou boli podľa čl. 9 ods. 1 zmluvné strany viazané, následne na čo aj nesprávne právne posúdili otázku začatia plynutia premlčacej doby a tým aj otázku premlčania nároku žalovaného na úhradu kúpnej ceny, čím je daný dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. a podanie mimoriadneho dovolania zo strany generálneho prokurátora si vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníkov konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Žalobca vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu sa s dôvodmi generálneho prokurátora stotožnil a navrhuje mu vyhovieť.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že generálny prokurátor nepreukázal, v čom konkrétne sa konajúce súdy citovanými ustanoveniami neriadili. Podľa žalovaného z mimoriadneho dovolania je zrejmé, že generálny prokurátor nielenže na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne právne závery, ale dokonca zistený stav mení a prispôbuje svojej predstave, ktorá nemá však žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní. Generálny prokurátor tvrdí, že kúpna zmluva bola uzavretá v zmysle čl. 18 ods. 3 Dohovoru, hoci v konaní jednoznačne svedeckými výpoveďami bolo preukázané, že jednotlivé kúpne zmluvy síce neboli písomne uzavreté na jednej listine, ale k ich uzatvoreniu došlo vždy akceptáciou písomnej objednávky žalovaného ako objednávateľa (kupujúceho) zo strany žalobcu ako dodávateľa (predávajúceho) jej potvrdením (konfirmáciou). Z uvedeného je zrejmé, že sa neaplikovalo ust. čl. 18 ods. 1 a 2 Dohovoru, pretože vždy po objednávke tovaru ako ponuky nasledovalo jej prijatie zo strany žalovaného. Konkrétne zmluva na dodanie tovaru sa teda dojednávala tak, že žalovaný ako objednávateľ si písomnou objednávkou objednal u žalobcu ako dodávateľa konkrétny tovar z katalógov tovaru, ktoré obsahovali aj údaj o cene tovaru a žalobca mu objednávku tovaru potvrdil. V konaní bolo preukázané, že ani v žalovanom, ani v iných prípadoch uzatvorenia kúpnych zmlúv si účastníci tohto vzťahu nijako nedojednali rozhodné právo, ktorým sa bude ich vzťah spravovať a údaj o splatnosti ceny za tovar nebol súčasťou písomnej objednávky žalovaného ako objednávateľa, a ani potvrdenia objednávky zo strany žalobcu ako dodávateľa. V priebehu obchodovania sa kúpne zmluvy uzatvárali dojednaním ich podstatných náležitostí, teda tovaru, jeho ceny a dodania. Úmyslom žalobcu, ani žalovaného, nebolo sa dohodnúť na splatnosti kúpnej ceny, a to ani na splatnosti 180 dní, ale ani na inej dobe splatnosti, inak by tak urobili v rámci úkonu uzatvorenia zmluvy formou písomnej objednávky žalovaného ako objednávateľa a písomného prijatia objednávky (akceptáciou) zo strany žalobcu. Lehoty splatnosti určoval žalovaný sám, neboli predmetom objednávky ani jej potvrdenia; a splatnosť určoval žalovaný jednostranne tak, že ju napísal na faktúre, ktorá nie je právnym úkonom. Údaj o splatnosti na faktúre podľa žalovaného nezakladal žiadnu povinnosť druhej zmluvnej strany a ani obchodnú zvyklosť o dojednaní splatnosti kúpnej ceny. Žalovaný má za to, že vo vzťahu k Dohovoru totiž sa za obchodnú zvyklosť môže považovať iba taká zvyklosť, na ktorú sa má prihliadať podľa zmluvy, resp. na ktorú zmluva odkazuje. Faktúre nemožno

pripisovať právne účinky právneho úkonu a ani od nej akýmkoľvek spôsobom odvodzovať dojednanie práv a povinností nad rámec kúpnej zmluvy. Podľa žalovaného generálny prokurátor nevzal do úvahy výpoveď p. V., konateľky žalovaného a ani písomné doklady založené v spise, ktorými žalovaný preukázal, že v období, z ktorého je nárok žalobcu, sa v otázke splatnosti faktúr nejednalo o žiadnu obchodnú zvyklosť. Žalovaný doložil svoje tvrdenie faktúrami od samotného žalobcu z tohto obdobia, v ktorých on sám uvádza rôzne lehoty splatnosti a nie 180 dní, a aj faktúry od iných dodávateľov tovaru toho istého charakteru z uvedeného obdobia, z ktorých žiadna obchodná zvyklosť nevyplývala. Žalovaný tak tvrdenie generálneho prokurátora o tom, že sa splatnosť kúpnej ceny na 180 dní postupne vyvinula od dodávok od roku 1993 do obdobia, z ktorého pochádza žalovaný nárok z r. 1998 ústnou dohodou a faktúrami s lehotou 180 dní v celom rozsahu vyvrátil. Za nesprávne považuje žalovaný tvrdenie generálneho prokurátora o tom, že spornú otázku týkajúcu sa právnej povahy ustanovenia o splatnosti kúpnej ceny, resp. vzniku dohody o inej určitej dobe splatnosti Dohovor priamo nerieši, čo je v rozpore s čl. 58 ods. 1 a čl. 59 Dohovoru. K tvrdeniu generálneho prokurátora o tom, že konajúce súdy nesprávne posúdili otázku úmyslu zmluvných strán a zaužívej praxe, ktorá mala charakter obchodnej zvyklosti žalovaný uviedol, že úmysel má právny význam pri právnych úkonoch, teda pri výklade kúpnej zmluvy. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zmluvné strany dohodli kúpnu zmluvu na dodávku tovaru bez dojednania doby splatnosti kúpnej ceny, teda bol preukázaný úmysel strán uzatvoriť kúpnu zmluvu bez takéhoto ujednanja, čo žalobca nijakým spôsobom nevyvrátil. Tvrdenie generálneho prokurátora, že sa postupne praxou vyvinula „obchodná zvyklosť“, t. j., že sa zmluvné strany ústne dohodli na 180 dňovej splatnosti, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. K čl. 9 Dohovoru žalovaný tiež uviedol, že pre aplikáciu zásady zvyklosti sa predpokladá, ak niečo iné nevyplýva zo zmluvy, že sa strany mlčky dohodli na tom, že má byť použitá zvyklosť, ktorá spĺňa dve podmienky

1/ obidve strany ju poznali alebo ju museli poznať

2/ je v medzinárodnom obchode široko známa a spravidla braná do úvahy stranami zmlúv takého druhu v príslušnom odvetví.

Ide o kumulatívne podmienky a vylučujú používanie zvyklostí, ktoré majú regionálny, národný alebo miestny charakter.

K použitiu zásad Dohovoru (čl. 8, čl. 9) žalovaný uviedol, že tieto zásady Dohovoru sú výkladovými ustanoveniami už dohodnutého právneho úkonu a nie doplnčivými ustanoveniami, čo znamená, že nimi nie je možné doplniť chýbajúce dojednania o právach a povinnostiach zmluvných strán. Žalovaný má za to, že súdy postupovali správne, keď otázku splatnosti kúpnej ceny posudzovali podľa čl. 58 ods. 1 a čl. 59 Dohovoru, a preto napadnutými rozsudkami nebol porušený zákon. Z uvedených dôvodov navrhuje žalovaný mimoriadne dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 4 O. s. p.), po tom, čo dal možnosť účastníkom sa k mimoriadnemu dovolaniu vyjadriť (§ 243i ods. 1 O. s. p.), po zistení, že sú splnené procesné podmienky mimoriadneho dovolania (§ 243e O. s. p.), mimoriadne dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý (§ 242 ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je opodstatnené.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní z popísaného skutkového stavu vyvodil, že rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, keď súdy nesprávne právne posúdili otázku úmyslu zmluvných strán a zaužívej praxe, ktorá mala charakter obchodnej zvyklosti v zmysle čl. 8 ods. 2 a 3 Dohovoru a ktorou boli podľa čl. 9 ods. 1 zmluvné strany viazané, následne na čo aj nesprávne právne posúdili otázku začatia plynutia premlčacej doby a tým aj otázku premlčania nároku žalobcu na úhradu kúpnej ceny.

Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistené skutkové zistenia. O omyl pri aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

V prejednávanej veci odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa otázku premlčania práva žalobcu na úhradu kúpnej ceny odvodili od momentu jej splatnosti, za ktorý považovali v zmysle čl. 58 ods. 1 Dohovoru OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru deň, kedy žalovaný mohol s tovarom nakladať. K inému záveru o splatnosti kúpnej ceny, tak ako ju žalobca jednostranne vyznačil na faktúre, nebolo možné podľa rozhodnutí súdov dospieť s poukazom na čl. 18 ods. 1 in fine uvedeného Dohovoru, keď mlčanie alebo nečinnosť sami o sebe nie sú prijatím.

Z obsahu spisu vyplynulo, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá kúpna zmluva na dodávku tovaru na základe objednávky žalovaného ako kupujúceho a jej akceptáciou zo strany žalobcu ako predávajúceho, ktorou došlo k dohode o predmete plnenia, jeho cene a čase plnenia.

V konaní bolo tiež preukázané, že lehota splatnosti kúpnej ceny nebola zmluvou ujednaná a že 180-dňová splatnosť faktúry za dodaný tovar bola žalobcom jednostranne vyznačená.

Podľa generálneho prokurátora spornú otázku týkajúcu sa právnej povahy ustanovenia o splatnosti kúpnej ceny, resp. vzniku dohody o inej určitej dobe splatnosti Dohovor priamo nerieši, v ktorom prípade odkazuje v čl. 7 ods. 2 na všeobecné zásady, na ktorých spočíva.

Dovolací súd sa s týmto tvrdením generálneho prokurátora nestotožňuje a zhodne so žalovaným poukazuje na Oddiel I Platenie kúpnej ceny, Kapitoly III Dohovoru, a to čl. 59, z ktorého vyplýva povinnosť kupujúceho zaplatiť kúpnu cenu v dobe ustanovenej zmluvou alebo určiteľnej podľa zmluvy a tohto Dohovoru.

V prípade absencie zmluvného ujednania o dobe povinnosti kupujúceho zaplatiť kúpnu cenu, vychádzajúc z uvedeného túto upravuje Dohovor v jeho čl. 58, z ktorého správne vychádzal odvolací súd a tiež súd prvého stupňa.

Napriek uvedenému dovolací súd sa tiež nestotožnil s generálnym prokurátorom, že súdy pochybili, keď jednostranne vyznačenie splatnosti faktúry žalobcom neposudzovali podľa úmyslu a zaužívanej praxe, ktorá mala charakter obchodnej zvyklosti.

Z konania síce vyplynulo, že medzi účastníkmi bol od roku 1993 dlhodobý obchodný vzťah, že dodaný tovar bol žalobcom fakturovaný, nebolo však preukázané, že by lehota splatnosti jednostranne vyznačená na spornej faktúre žalobcom bola zvyklosťou v medzinárodnom obchode všeobecne známou a v príslušnom obchodnom odvetví zachovávanou, ktorou by strany zmluvou mali byť viazané (čl. 9 ods. 2 Dohovoru), ani zvyklosťou na ktorej sa dohodli, resp. určitou praxou, ktorú strany medzi sebou zaviedli a ktorou by boli viazané (č. 1. 9 ods. 1 Dohovoru).

Dôkazné bremeno, že určitá obchodná zvyklosť existuje, aký je jej obsah a že sa zachováva, totiž postihuje stranu, ktorá sa tejto zvyklosti dovoláva. Uvedené platí i pre stranami zavedenú prax.

Zo samotnej výpovede svedka V., manažera žalobcu, na ktorú poukazuje i generálny prokurátor, totiž na č. 1. 107 spisu okrem iného vyplynulo, že dodávky tovaru medzi stranami i v spornom období roku 1998 boli uskutočňované aj na základe predplatieb.

Nebolo teda preukázané také tvrdenie generálneho prokurátora, že postupom spolupráce sa splatnosť faktúr medzi stranami predĺžila až na šesť mesiacov.

Žiada sa tiež uviesť, že faktúra je platobný účtovný doklad, ktorému nemožno pripisovať účinky právneho úkonu. Jej záväznosť je daná obsahom dohody strán. Preto bez ďalšieho od samotnej skutočnosti, že žalobca tovar fakturoval, na ktorých faktúrach uvádzal jednostranne rozdielne lehoty splatnosti kúpnej ceny, nemožno odvodzovať zvyklosť alebo prax, ktorú strany medzi sebou zaviedli a teda ani úmysel strán.

Za tohto skutkového a právneho stavu veci neobstojí tvrdenie generálneho prokurátora, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Z uvedených dôvodov dovolací súd podľa § 243b ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože návrh na rozhodnutie o trovách konania nepodal (§ 151 ods. 1 O. s. p.).